

(อม.๓๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๔/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขต
เลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย และเป็นกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้รับแต่งตั้งให้เป็น
อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการ
เสนอญัตติ และพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่างๆ การ

ควบคุมบริหารราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และในฐานะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงาน และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้งเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่า เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างราย

ใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าชุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำเกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด ในการประชุมดังกล่าว นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณการราคาของโครงการชุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมดให้คณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎรจนครบถ้วน รวมถึงส่งเอกสารดังกล่าวให้จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาบ่ายครึ่งหลังเที่ยง จำเลยได้บังอาจเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีขอบจากนายศักดิ์ดา เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายนายศักดิ์ดาว่า “พຽ່ງນີ້ຂໍເງິນ ๕ ລ້ານบาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลย

ตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น งานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐%” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” จากนั้นต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิมถึงราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าเอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ และยังได้ส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณการราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงซักถามในประเด็นเดิม ซึ่งทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ หากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการ

แผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เถียงกันแล้วรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย โดยได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และแต่งตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญดังกล่าว ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๕ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ประชุมพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมทรัพยากรน้ำ ในการประชุมดังกล่าวจำเลยในฐานะกรรมาธิการวิสามัญฯ ตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยพลังแสงอาทิตย์ และโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็มว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากัน พร้อมทั้งขอรายละเอียดโครงการ และเอกสารแบบแปลนและการประมาณราคาเพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่งนายศักดิ์ดาได้ชี้แจงตอบข้อซักถามและแจ้งว่า สำหรับแบบแปลนและการประมาณราคาจะจัดส่งให้ในภายหลัง ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๑๗ หน้า ๗๙๔ และในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ มีมติแต่งตั้งอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘

ประกอบด้วยจำเลยและบุคคลอื่นอีก ๙ คน มีอำนาจหน้าที่พิจารณาประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการ
ทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ
๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ซึ่งที่
ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็น
ประธานคณะอนุกรรมการ จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง และนางนันทนา
สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมการ ตามเอกสารหมาย จ.๑๘ หน้า ๖๖๗ ถึง ๖๗๒ วันที่
๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ถึงประธาน
คณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ขอส่งเอกสารประกอบการชี้แจง(เพิ่มเติม) ตามเอกสารหมาย จ.๒๐ หน้า
๙๓๓ ถึง ๑๐๑๖ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้มีการประชุม
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ก่อนเลิกประชุม นางสาวแนนแจ้งที่ประชุมว่า นัดประชุมครั้งต่อไปวันพุธที่ ๕
สิงหาคม ๒๕๖๓ พิจารณาประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธ
การและผังเมืองตามลำดับ แล้วเลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า
๑๑๔๑/๑ หลังเลิกประชุมแล้ว มีจำเลย นางสาวแนน นางนันทนา และนายจักรรัตน์ พัวช่วย อนุ
กรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ยังนั่งอยู่ในห้องประชุมเพื่อรับประทานอาหารเย็น และมีเจ้าหน้าที่
ฝ่ายเลขานุการอยู่สรุปการประชุมในวันนั้นและเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไป ต่อมาเวลา
๑๙.๐๗ นาฬิกา นางนันทนาได้โทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาซึ่งขณะนั้นอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์
ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อนายเต๋อที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ ในหมู่บ้านประชานิเวศน์ ๑ ถนนเทศบาล
สงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร นางนันทนาบอกนายศักดิ์ดาว่า มีเรื่องด่วน
เป็นเรื่องสำคัญให้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ โดยไม่บอกว่าเป็นหมายเลข

โทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร นาย ศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปยังหมายเลขดังกล่าวแต่ไม่มีผู้รับสาย ต่อมา จำเลยเป็นผู้ใช้โทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวติดต่อกลับมาหานายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง ในเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา เป็นระยะเวลา ๕๖๕ วินาที และในเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา เป็นระยะเวลา ๓๖๕ วินาที ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ หน้า ๑๕๖๔ ถึง ๑๕๖๗ ต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้ประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ในช่วงเช้า จำเลยเข้าร่วมประชุม มีข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ที่หน่วยงานกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการที่มี ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท และมีการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน ทั้งที่รถที่เจาะเป็นของราชการ พร้อมกับขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายศักดิ์ดา นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายสุรินทร์ วรกิจจรรย์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ นักธรณีวิทยา และช่างเจาะที่มีประสบการณ์ รวมถึงมีเครื่องเจาะบ่อบาดาล สามารถขุดเจาะได้งานคุณภาพสูงกว่าจ้างเอกชน พร้อมกับนำแบบแปลนขาย ขึ้นจอโปรเจคเตอร์ประกอบการชี้แจง และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า ราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเอง ซึ่งจะกำหนดค่าน้ำมัน ค่าวัสดุ ตาม อัตราราคางานต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน ตาม รายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๔/๑ ในการชี้แจงช่วงหนึ่ง นายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “ท่าน (จำเลย) ก็คุยกับผมหลายรอบ ผมอัดเทปไว้นะครับ” และช่วงใกล้เที่ยงนายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ผม ๕ ล้านบาท ผมจะไปแถลงข่าว” แต่ข้อความหลังไม่มีการบันทึกไว้ในรายงานการประชุม และพัก

การประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา ในช่วงบ่ายมีการประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ แต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณามีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เหตุผลการปรับลดเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย/ปรับลดตามเป้าหมาย ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ๖๑ หน้า ๑๕๕๗ ถึง ๑๖๘ และรายงานผลการพิจารณาเอกสารหมายเลข ๖๖ หน้า ๑๕๙๒ ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยและนางนันทนาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยและนางนันทนาทราบแล้ว และสรุปสำนวนพร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว มีมติว่าการกระทำของนางนันทนา ไม่มีมูลความผิด ให้ข้อกล่าวหาตกไป แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป และมีมติสำหรับการกระทำของจำเลยว่ามีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหา และเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ในส่วนคดีอาญาให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์เพื่อยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ในส่วนคดีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ดำเนินการ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเองเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ คดีดังกล่าว ศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้า

หน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบ ข้อ ๒๗
วรรคหนึ่ง ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบด้วย
กฎหมายหรือไม่ จำเลยให้การต่อสู้ว่า ในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยคณะกรรมการ
ไต่สวน จำเลยขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และมีหนังสือไปยังกรมทรัพยากร
น้ำบาดาล ผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อขอเอกสารมา
ประกอบคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คือ แบบแปลนการก่อสร้าง การประมาณราคาก่อสร้าง และ
รายละเอียดที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเอง แต่จำเลยยังไม่ได้รับเอกสาร จำเลยจึงมี
หนังสือลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ (ที่ฎก ๒๕๖๔) ขอให้ประธานกรรมการไต่สวนดำเนินการติดตาม
และเร่งรัดเอกสารดังกล่าว แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กลับไม่ดำเนินการเรียกเอกสารตามคำขอของ
จำเลย และจำเลยมีหนังสือลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ (ที่ฎก ๒๕๖๔) ขอให้ประธานกรรมการไต่สวน
เรียกพยานบุคคล คือ พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาดา ไทยเศรษฐ์ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย
และนายจักร์ตัน พัวช่วย มาไต่สวน แต่คณะกรรมการไต่สวนเรียกนางสาวแนนเพียงคนเดียวมาไต่สวน
โดยไม่ได้นับถึงเหตุผลไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้น และเร่งรีบสรุปสำนวน
อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า คดีนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน กรณีกล่าวหาจำเลย และนางนันทนา สงฆ์ประชา ว่า กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยให้คณะกรรมการไต่สวนมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย พร้อมจัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ตามเอกสารหมาย จ.๖ สำหรับการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวน ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้หรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา วรรคสอง บัญญัติว่า พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหานำส่ง คณะกรรมการไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และวรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้เรียกบุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด ให้ดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ใน

สำนวนการไต่สวนด้วย ทั้งนี้ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ กำหนดไว้ทำนองเดียวกัน ซึ่งกฎหมายและระเบียบดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการไต่สวนจะต้องแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อจะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ฉะนั้น คณะกรรมการไต่สวนย่อมมีดุลพินิจที่จะพิจารณาว่า พยานหลักฐานใดน่าจะพิสูจน์ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหามีความผิดหรือบริสุทธิ์ และสมควรนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวนของตนเพื่อวินิจฉัยชี้มูลความผิดแก่ผู้ถูกกล่าวหา ทั้งกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะให้เรียกพยานหลักฐานใด กฎหมายและระเบียบดังกล่าวก็ได้กำหนดให้คณะกรรมการไต่สวนจะต้องเรียกพยานหลักฐานนั้นทุกกรณี หากแต่เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวนในการพิจารณา ทั้งเห็นว่าเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิไม่สุจริต หรือพยานหลักฐานนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็สามารถปฏิเสธได้ เพียงแต่ต้องทำบันทึกเหตุขึ้นไว้ในสำนวนการไต่สวน และปรากฏตามสำนวนการไต่สวนของผู้ร้อง คณะกรรมการการไต่สวนบันทึกว่า ผู้คัดค้านมีหนังสือขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกพยานบุคคลลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ เกินกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งไม่ได้ระบุว่าพยานบุคคลดังกล่าวรู้เห็นหรือเกี่ยวข้องอย่างไร เห็นว่าพยานบุคคลดังกล่าวไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน และเป็นการจงใจประวิงเวลา และใช้สิทธิโดยไม่สุจริต มีมติให้งดเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคลดังกล่าว อันเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว เมื่อการไต่สวนเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไต่สวนที่จะแสวงหาพยานหลักฐานมาประกอบในการดำเนินคดี และเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวนที่จะเรียกบุคคลใดมาเป็นพยาน หรือหมายเรียกเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเป็นพยาน การที่คณะกรรมการไต่สวนเชื่อคำให้การของพยานบุคคล และพยานเอกสาร

โดยไม่สืบสวนสอบสวนพยานหลักฐานอื่นอีก ย่อมเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวนเช่นกัน กับทั้งในการไต่สวนของศาลจำเลยก็มีสิทธิอ้างและขอนำพยานหลักฐานต่างๆ มานำสืบแก้ข้อกล่าวหาในประเด็นที่ถูกกล่าวหาได้ ข้อเท็จจริงที่ได้ความจากการไต่สวนไม่ปรากฏพฤติการณ์อันสื่อแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการไต่สวนปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบดังที่จำเลยอ้าง การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาในฟ้องหรือไม่ทางไต่สวนได้ความจากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า ในการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ เมื่อวันที่ ๑๗, ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยซึ่งเป็นกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ชักถามและโจมตีเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่า มีการกำหนดงบประมาณไม่คุ้มค่า การขุดเจาะบ่อบาดาลมีราคาแพง การบริหารจัดการไม่จัดจ้างเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงการทุจริต โดยมีการนำภาพโครงการมาเสนอต่อที่ประชุม แต่ภาพดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะบ่อของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ชี้แจงตอบข้อซักถาม และพยานกับคณะเจ้าหน้าที่ก็ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามไปแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงติดใจซักถามในคำถามเดิมอยู่ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่งเอกสารประกอบการชี้แจงเพิ่มเติมให้คณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๐ และส่งไปให้จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกาขณะที่พยานอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อนายเต๋อ ที่ร้านอาหารเบียร์หิมะ ในหมู่บ้านประชาโนเวศน์ ๑ นางนันทนา สงฆ์ประชา อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ โทรศัพท์มาหาพยานบอกว่า มีเรื่องด่วนสำคัญให้พยานโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ ภายหลังวางสาย

พยานได้โทรศัพท์ติดต่อไป แต่ไม่มีผู้รับสาย จากนั้นเวลาประมาณ ๑๙.๒๐ นาฬิกา มีโทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวโทรศัพท์กลับมาที่โทรศัพท์ของพยาน เมื่อรับสาย พยานจำได้ว่าเป็นเสียงของจำเลย จำเลยแนะนำตัวเองว่าเป็นรองประธานคณะกรรมการแผนบูรณาการ ๒ แล้วแจ้งว่า “พรงนี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” พยานจึงถามว่า “เหตุใดจึงตัดงบประมาณเยอะจิง” จำเลยบอกว่า “ไม่ได้ตัดงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” พยานจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐%” พยานจึงบอกว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” การสนทนาดังกล่าวมิได้สนทนาต่อเนื่องในครั้งเดียวเนื่องจากมีปัญหาสัญญาณโทรศัพท์หลุด ต้องโทรศัพท์ติดต่อกันหลายครั้ง ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ หลังจากพยานเดินทางออกจากร้านอาหารเบียร์หิมะแล้ว ในคืนนั้นเวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา พยานโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหานายภาตล ถาวรฤชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ เเล่ให้นายภาตลฟังว่า จำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินพยาน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเรื่องดังกล่าวให้นายสุรินทร์ วรกิจดำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาลฟังด้วย บอกให้นายสุรินทร์เตรียมข้อมูลเพื่อไปชี้แจงให้พร้อม นอกจากนี้วันรุ่งขึ้นเวลา ๗.๕๕ นาฬิกา พยานยังได้โทรศัพท์ไปเล่าให้นายนริศ ขำนุรักษ์ ซึ่งเป็นเพื่อนพยานและเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฟัง ต่อมาในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงเช้า คณะอนุ

กรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ประชุมพิจารณางบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยเข้าร่วมประชุมตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการ ในช่วงแรก พยานเป็นผู้ชี้แจงด้วยตัวเอง แล้วให้นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนาย สุรินทร์ เป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับงานด้านเทคนิคการขุดเจาะบ่อบาดาลที่หน่วยงานดำเนินการเอง แต่จำเลย ยังคงติดใจซักถามว่ามีการกำหนดราคาแพง และซักถามเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าน้ำมันกับค่าเบี้ยเลี้ยง ต่าง ๆ ระหว่างนั้นพยานลุกเดินออกจากห้องประชุม เมื่อพยานกลับเข้าห้องประชุมแล้วได้ยื่นขึ้นพูดว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรศัพท์ไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕ ล้านบาท ผมจะไปแถลงข่าว” และมีนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พูดขึ้น ว่า จะพาพยานไปแถลงข่าว ประธานจึงสั่งพักการประชุม ในช่วงบ่าย จำเลยไม่เข้าร่วมประชุม ที่ประชุมอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้ปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รายงานข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว พยานได้เข้าพบปลัด กระทรวงฯ และจัดทำบันทึกข้อความชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส๐๗๐๑/๓๘๙๖ ลง วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นคณะอนุกรรมการเรียกรับเงิน ๕ ล้านบาท ให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทราบ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๔ และในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ได้ไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๘ ต่อมาได้ ไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภา ผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ยังได้รับความจากนายภาดล อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ เบิกความว่า เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณหนึ่งทุ่ม ขณะที่พยานพักผ่อนอยู่ที่คอนโดมิเนียมของพยาน นาง

นันทนาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์แจ้งให้พยานโทรศัพท์หาจำเลยที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ พยานสอบถามว่าเรื่องอะไร นางนันทนาแจ้งว่าเรื่องงบประมาณที่จะเข้าพຼ່ງนี้ พยานจึงโทรศัพท์ไปหา จำเลย จำเลยแนะนำตัวเอง แล้วถามว่า “ของท่านมีงบประมาณเข้าพຼ່ງนี้ใช่หรือไม่ พยานตอบว่า “ใช่ ครับ” จำเลยถามต่อว่า “กรมทรัพยากรน้ำมีงบประมาณเท่าใด” พยานจำไม่ได้จึงขอไปตรวจสอบ เอกสารก่อน จากนั้นเวลา ๑๙.๑๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์หาพยานอีกครั้ง สอบถามว่า “งบประมาณ ลงที่ใดบ้าง” พยานตอบว่า “โครงการพระราชดำริจังหวัดมุกดาหาร ที่ท่านถามในที่ประชุม คณะกรรมการวิสามัญฯ เป็นงานของกรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำไม่ได้ดำเนินการ แต่ถ้าจะ เอาทีมของกรมทรัพยากรน้ำภาค ๑๑ ไปช่วยสำรวจออกแบบก็ยินดี เพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไป ได้” จำเลยปฏิเสธ พยานจึงสอบถามว่าจำเลยมีอะไรให้ตนชี้แจงเพิ่มเติมอีกหรือไม่ จำเลยตอบไม่มี แต่ ถามว่า “พຼ່ງนี้มีงบประมาณเกี่ยวกับอะไรบ้าง” พยานตอบว่า “งบประมาณที่ท่านอยากทราบเป็นงบ ปกติหรืองบบูรณาการ ซึ่งภาพรวมมีประมาณ ๓,๐๐๐ กว่าล้านบาท แต่เอกสารไม่อยู่ในมือผม ต้อง สอบถามลูกน้องผมก่อน ขอเวลาผมครึ่งชั่วโมงให้ลูกน้องส่งข้อมูลให้ผมก่อน” จากนั้นได้วางสายไป ต่อมาเวลา ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์กลับมาอีกครั้ง สอบถามเกี่ยวกับงานก่อสร้างของกรม ทรัพยากรน้ำว่า “กรมทรัพยากรน้ำมีงบประมาณกี่ประเภท” พยานตอบว่า “มี ๒ ประเภท คือ งบประมาณเกี่ยวกับการก่อสร้าง อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ งบประมาณจำนวนพันกว่าล้านบาท และ งบประมาณก่อสร้างระบบกระจายน้ำอีกประมาณพันกว่าล้านบาท ซึ่งทั้งหมดเป็นความต้องการของ ประชาชน มีเอกสารรองรับครบถ้วน ถ้าหากว่าเป็นกรรมการก็ขอให้ช่วยพิจารณาในส่วนนี้ด้วย อย่าได้ตัดงบประมาณเลย” จำเลยสอบถามต่อว่า “แล้วอธิบดีบริหารยังไง” พยานตอบว่า “งานของ กรมทรัพยากรน้ำทุกโครงการต้องทำ e-bidding ตั้งแต่มี e-bidding มา มีการฟันราคากันมา ๔ ถึง ๕

ไปแล้ว” จำเลยจึงพูดว่า “อย่างนี้ก็บริหารไม่ได้สิ ผมเป็นผู้รับเหมา ผมมาช่วยคุณมัย” เนื่องจากเห็นว่าเป็นการทำ e-bidding อยู่แล้ว พยานจึงตอบว่า “ยินดี” ซึ่งในความเข้าใจของพยานคำพูดของจำเลยเป็นทำนองการขอร้องงาน จากนั้นจำเลยพูดว่า “ไว้มีโอกาสค่อยคุยกัน” และได้วางสายไป โดยในคืนเดียวกัน พยานจำเวลาที่แน่นอนไม่ได้ นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาหาพยาน สอบถามว่ามีอนุกรมการโทรศัพท์มาหาหรือไม่ เมื่อพยานบอกว่ามี นายศักดิ์ดาจึงพูดว่า “ของผมแค่เรียกเงินผม ๕ ล้านบาท” ทั้งนายศักดิ์ดาแจ้งด้วยว่าอนุกรมการที่โทรศัพท์มาคือจำเลย วันรุ่งขึ้นกรมทรัพยากรน้ำมีกำหนดเข้าชี้แจงงบประมาณต่อจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในช่วงเวลาใกล้เคียงระหว่างประชุม พยานเห็นนายศักดิ์ดาเดินออกจากห้องประชุมไปทางห้องน้ำ แต่ไม่ได้ตกทายเนื่องจากสังเกตเห็นสีหน้าของนายศักดิ์ดาเหมือนไม่พอใจ ภายหลังเสร็จการประชุมในช่วงเย็นถึงค่านายศักดิ์ดาโทรศัพท์มาเล่าเหตุการณ์ที่จำเลยซักถามในที่ประชุมให้พยานฟัง นอกจากนี้ยังมีนายสุรินทร์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาลในขณะเกิดเหตุ เบิกความว่า วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณ ๒๐ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาหาพยาน และเล่าว่าจำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕ ล้านบาท เพื่อแลกกับการที่จะตัดงบประมาณน้อยลง แล้วกำชับให้พยานจัดเตรียมข้อมูลให้ดีที่สุด และให้พยานแจ้งให้นายกุศล รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเข้าร่วมชี้แจงในวันพรุ่งนี้ด้วย เมื่อพิจารณาข้อที่พยานทั้งสามปากเบิกความประกอบหนังสือบริษัทแอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ตเวิร์ค จำกัด ที่ LFMM ๗๑๙๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓ เรื่องข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่พร้อมเอกสารประกอบหมาย จ.๒๕ และรายการโทรศัพท์ท้ายบันทึกถ้อยคำขึ้นไต่สวนของนายศักดิ์ดาแล้ว เห็นได้ว่า ในช่วงระยะเวลาที่จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดา จำเลยยังโทรศัพท์หานายภาดล กล่าวถ้อยคำทำนองหาผลประโยชน์เช่นกัน โดยมีได้มีการพูด

ถึงแบบหรือการประมาณราคาของโครงการขุดเจาะน้ำบาดาล การโทรศัพท์ระหว่างจำเลยกับนาย ภาตลและนายศักดิ์ดาได้เกิดขึ้นในระยะเวลาต่อเนื่องกัน และการโทรศัพท์ระหว่างนายศักดิ์ดา กับนาย ภาตลและนายสุรินทร์เกิดขึ้นหลังเกิดเหตุทันที สอดคล้องกันโดยไม่มีพิรุธ เชื่อว่านายศักดิ์ดาไม่ได้ปรุง แต่งเรื่องราวขึ้นเอง ประเด็นนี้ยังมีนางนันทนา สงฆ์ประชา เบิกความยืนยันสนับสนุนว่า จำเลยให้ พยานโทรศัพท์ประสานติดต่อกับนายศักดิ์ดาและนายภาตลเพื่อให้โทรศัพท์หาจำเลยตามที่นายศักดิ์ดา และนายภาตลเบิกความ โดยมีพฤติการณ์ตรงกันจริง ประกอบกับในวันรุ่งขึ้นนายศักดิ์ดาเบิกความว่า ก่อนเข้าประชุมได้โทรศัพท์เล่าเหตุการณ์เรียกเงินดังกล่าวให้นายนริศฟิง และนายนริศมาเบิกความ ยืนยันข้อเท็จจริงดังกล่าว เมื่อพยานผู้ร้องทุกปากต่างเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่มีตำแหน่งหน้าที่ระดับสูง โดยเฉพาะนายศักดิ์ดาและนายสุรินทร์ เข้าชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมอันเป็นการ ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ของตน เพื่อให้งานราชการสำเร็จลุล่วงไป ข้อที่กล่าวหาจำเลยซึ่งเป็นสมาชิก ผู้แทนราษฎรตามฟ้อง เป็นเรื่องร้ายแรงและเป็นการเสี่ยงที่จะถูกดำเนินคดีอาญาหากไม่เป็นความจริง แม้นายศักดิ์ดาเคยให้ถ้อยคำในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ในทำนองว่า เหตุการณ์ดังกล่าวตนไม่ได้บันทึกเสียงไว้ ซึ่งแตกต่างจากที่พูดต่อที่ประชุมคณะกรรมการฯ และคำ เบิกความของนายศักดิ์ดา ไม่ปรากฏบทสนทนาที่ละเอียดทุกถ้อยคำ แต่เมื่อรับฟังถ้อยคำที่จำเลยรับว่า โทรศัพท์พูดคุยกับนายภาตลแล้ว ล้วนมีข้อความในลักษณะที่จำเลยขอประโยชน์ในทำนองเดียวกัน และได้พูดคุยในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน ทั้งตามพฤติการณ์ของจำเลยในการตั้งประเด็นซักถาม งบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในครั้งการประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ ที่มีการนำภาพ โครงการเจาะน้ำบาดาลของหน่วยงานอื่นมาแสดงต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ และอภิปราย ว่าเป็นโครงการเจาะน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ที่มีการตั้งราคา ๔๙๐,๐๐๐ บาท เพื่อจะใช้วิธี

จัดซื้อจัดจ้างโดยเจาะจง และมีการอภิปรายว่ามีการทุจริตเรียกรับเงิน ๔๐ เปอร์เซ็นต์ของค่าเจาะ มีการตั้งราคาที่สูงมาก โดยขอแบบและการประมาณราคาเพื่อจะแน่ว่าสูงอย่างไร และการตั้งราคาที่เท่ากันทุกพื้นที่จึงไม่สามารถเป็นไปได้ โดยกล่าวว่า “ถึงอนุฯ รับรองก็โดนตัดแน่ สงสัยผ่านยาก” ซึ่งนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายศักดิ์ดาและผู้แทนจากสำนักงานประมาณ ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามไปแล้วว่าโครงการที่จำเลยอ้างมานั้น ไม่ใช่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล การตั้งราคาที่เท่ากันเป็นการตั้งราคาต่อหน่วยโดยประมาณ ส่วนการเบิกจ่ายต้องพิจารณาเป็นรายโครงการตามที่ทำจริง จนถึงการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่จำเลยยังคงซักถามในคำถามที่มีการตอบข้อชี้แจงไปแล้ว โดยอ้างเหตุเพียงว่า ไม่ได้รับแบบแปลนและการประเมินราคาของโครงการ แต่ปรากฏในรายงานการประชุมว่า จำเลยขอเอกสารจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและพูดทำนองจะแฉเรื่องทุจริตของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งการตรวจสอบการทุจริตหากจะมีจริงก็ไม่ใช่ว่าหน้าที่ของคณะกรรมการวิสามัญฯ หรืออนุกรรมการฯ ในชั้นนี้ การกล่าวถ้อยคำว่าจะแฉทุจริตและกล่าวว่า “ถึงอนุฯ รับรองก็โดนตัดแน่ สงสัยผ่านยาก” จึงเป็นการกล่าวถ้อยคำข่มขู่ ในทำนองว่าการพิจารณาประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะไม่ผ่านการพิจารณาหรือถูกตัดงบประมาณ ทั้งก่อนการประชุมคณะอนุกรรมการฯ จำเลยยังโทรศัพท์หาอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำด้วยตนเอง ทั้งที่ไม่ใช่ว่าหน้าที่ในส่วนของตน พฤติการณ์ดังกล่าวจึงน่าเชื่อว่าการโทรศัพท์ระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดาในวันเกิดเหตุ ซึ่งเป็นวันก่อนที่คณะอนุกรรมการฯ จะพิจารณาประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยมีการกล่าวถ้อยคำเรียกเงินและผลประโยชน์จากนายศักดิ์ดาอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจริง ที่จำเลยอ้างว่าการที่โทรศัพท์หานายศักดิ์ดาเพราะนายศักดิ์ดาโทรศัพท์หาตนก่อน และจำเลยไม่ได้เรียกเงินจากนายศักดิ์ดา

แต่ได้พูดขอให้นายศักดิ์ดาเตรียมแบบแปลนและการประมาณราคามาเพื่อพิจารณาในวันรุ่งขึ้นตาม
หน้าที่เท่านั้น ในข้อนี้พันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์ ภูสีโรรังสี ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ สนับสนุนการ
ประชุมของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เบิกความว่า กรณีที่กรรมการหรืออนุ
กรรมการ ประสงค์ให้หน่วยงานส่งเอกสารประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม จะต้องแจ้งที่ประชุม
เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการจะบันทึกข้อสังเกตและรายการเอกสาร แล้วติดต่อประสานงาน รวมถึง
ติดตามเอกสารนั้นจากหน่วยงาน ทั้งในคณะกรรมการวิสามัญฯ กำหนดแนวปฏิบัติห้ามมิให้
กรรมการหรืออนุกรรมการติดต่อกับหน่วยงานโดยตรง ดังนั้น การที่จำเลยโทรศัพท์หาอธิบดีกรม
ทรัพยากรน้ำบาดาลและอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำด้วยตนเอง ทั้งที่ขณะนั้นจำเลยอ้างว่าอยู่ในห้องประชุม
กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องประสานงานให้จำเลยได้
ทันทีอยู่แล้ว จึงเป็นพฤติการณ์ที่ไม่สมเหตุผล และที่นายศักดิ์ดา และนายภาดลเบิกความถึงการ
สนทนากับจำเลยก็ไม่ปรากฏว่า จำเลยได้พูดขอแบบแปลนหรือการประมาณราคาจากบุคคลทั้งสองแต่
อย่างใด ส่วนที่นาย จักรรัตน์ พัวช่วย เบิกความอ้างว่าอยู่ในห้องประชุมกับจำเลยในขณะที่เกิดเหตุ ก็
ไม่ได้เบิกความยืนยันว่า นั่งอยู่กับจำเลยตลอดเวลา ในห้องประชุมยังมีอนุกรรมการและเจ้าหน้าที่
สภาผู้แทนราษฎรอีกหลายคน โดยนายจักรรัตน์นั่งรับประทานอาหารเย็น จึงไม่มีเหตุที่จะต้องจดจ่อกับ
การกระทำของจำเลยตลอดเวลา และหากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ส่วนราชการที่ขอรับการจัดสรร
งบประมาณไม่มีเอกสารเพียงพอ จำเลยชอบที่จะแจ้งให้เจ้าหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่าย
เลขานุการ การประชุมเรียกเอกสารให้ หรือให้เลื่อนการพิจารณา หรือปรับลดงบประมาณได้
เช่นเดียวกับที่จำเลยเสนอให้ตั้งข้อสังเกตกับโครงการของกรมอุตุฯ เพื่อให้คณะกรรมการ
วิสามัญฯ พิจารณาว่าจะเห็นชอบหรือไม่ ดังที่ปรากฏในรายงานการประชุมของคณะอนุกรรมการฯ

จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องโทรศัพท์เพื่อติดตามเอกสารด้วยตนเอง อันจะเป็นเหตุให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่ต้องชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงบประมาณทราบล่วงหน้า ซึ่งอาจเป็นช่องทางให้เกิดการสมรู้กันเพื่อให้มีการผ่านการพิจารณาได้โดยง่าย ในข้อนี้ปรากฏตามเอกสารท้ายบันทึกคำพยานปากพินิจอากาศเอก ศักดิ์สิทธิ์ว่า หลังเกิดเหตุคณะกรรมการวิสามัญฯ กำหนดแนวทางห้ามอนุกรรมการฯ ประสานหรือหารือเป็นส่วนตัวกับหัวหน้าส่วนราชการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณ ส่วนที่จำเลยต่อสู้ว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ส่งแบบแปลนจึงต้องโทรศัพท์ทวงถาม จำเลยก็ไม่นำสืบให้เห็นว่าเหตุใดต้องโทรศัพท์หาอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้ง และยังปรากฏว่ามีการโทรศัพท์พูดคุยกับอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ที่มีกำหนดเข้าชี้แจงในวันรุ่งขึ้นด้วย ทั้งที่ไม่มีเหตุต้องขอเอกสารหรือข้อมูลใดๆ เพิ่มเติม ที่จำเลยต่อสู้ว่า นายศักดิ์ดามีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยมาก่อน โดยพันตำรวจเอกทวี สอดส่อง และนายชาดา ไทยเศรษฐ์ เบิกความยืนยัน และอ้างบันทึกถ้อยคำของนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ มาสนับสนุนนั้น แม้จำเลยยกข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวตั้งแต่ชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ก็มีได้ยกขึ้นทันทีที่มีโอกาสกลับปล่อยเวลาให้เนิ่นนานออกไป ทั้งสาเหตุโกรธเคืองที่จำเลยอ้างคือเรื่องการพิจารณางบประมาณที่พิพาท ไม่ใช่สาเหตุส่วนตัวอันร้ายแรงถึงขนาดที่จะต้องปั้นแต่งคดีขึ้นขึ้น จึงไม่น่าหนักใจรับฟัง ที่จำเลยต่อสู้ว่า จำเลยสนทนากับนายศักดิ์ดาเพียงชั่วครู่แล้วให้นางนันทนาสนทนาต่อ นั้น ในข้อนี้ ข้อเท็จจริงได้ความจากนางนันทนาเบิกความยืนยันว่า จำเลยพูดว่า ให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำโทรศัพท์มาเลย พยานจึงประสานให้นายศักดิ์ดาและนายภาดลโทรศัพท์หาจำเลยตามที่จำเลยแจ้ง ส่วนจำเลยกับนายศักดิ์ดาและนายภาดลจะคุยกันที่ไหนอย่างไรพยานไม่ทราบ จึงไม่ปรากฏข้อเท็จจริงตามที่จำเลยต่อสู้ว่า นางนันทนาได้ใช้โทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาต่อจากจำเลยตามที่จำเลยกล่าวอ้าง และที่จำเลยต่อสู้ว่า คณะอนุกรรมการฯ ไม่มี

อำนาจปรับตงบประมาณ จึงไม่มีเหตุที่จำเลยจะโทรศัพท์ไปเรียกเงินนั้น ในข้อนี้ปรากฏว่า คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณางบประมาณ มีกรอบแนวทางในการพิจารณาและมีหลักเกณฑ์ปรับตงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ จำนวน ๙ ข้อ เพื่อเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยปรากฏข้อเท็จจริงในชั้นไต่สวนจากพยานปากนายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการและสนับสนุนการประชุมของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ว่า คณะกรรมการวิสามัญฯ ยังคงมีอำนาจพิจารณาปรับตงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ไปแล้วหรือไม่ก็ได้ ซึ่งให้เห็นว่าแม้คณะอนุกรรมการฯ จะไม่มีอำนาจในการพิจารณาปรับตงบประมาณโดยเบ็ดเสร็จเด็ดขาด แต่มีอำนาจเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ ให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบคำของบประมาณ แม้ความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ จะไม่เป็นที่ยึด แต่ย่อมเป็นเหตุให้คณะกรรมการวิสามัญฯ ต้องมีการพิจารณาข้อเสนอและอาจเห็นชอบด้วย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเลยเป็นหนึ่งในคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ ด้วย ย่อมมีอำนาจแสดงความคิดเห็นสนับสนุนรายงานที่คณะอนุกรรมการฯ ได้จัดทำขึ้น ดังนั้น ความเห็นของจำเลยในฐานะอนุกรรมการที่อภิปรายต่อที่ประชุมและการเสนอปรับตงบประมาณของคณะอนุกรรมการฯ ย่อมมีส่วนส่งผลให้คุณให้โทษแก่หน่วยงานที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณได้ พฤติการณ์ดังกล่าวของจำเลยที่กล่าวมาทั้งหมดเมื่อนำมาพิจารณาประกอบกันแล้ว ฟังได้ว่าจำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่เสนอปรับตงบประมาณ โทรศัพท์ไปหาอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งมีกำหนดจะเข้าชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะอนุกรรมการฯ โดยจำเลยพูดเรียกเงินหรือขอผลประโยชน์จากโครงการในการจัดทำงบประมาณจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลโดยอาศัยอำนาจ

ที่ตนมีอำนาจหน้าที่เสนอปรับตงบประมาณ เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เพื่อตนเองหรือผู้อื่น ขอ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอาจทำให้กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ เมื่อการกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ที่เป็นบททั่วไปอีก

อนึ่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “...ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้น พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ” เห็นว่า ตามบทบัญญัติดังกล่าว ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ย่อมมีผลให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลย

หยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ กับให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้โดยโจทก์ไม่ต้องมีคำขอ แต่เนื่องจากในคดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้าน (จำเลยคดีนี้) มีกำหนดเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาในคดีดังกล่าว ซึ่งการกระทำในคดีดังกล่าวเป็นการกระทำเดียวกันกับคดีนี้ จึงเห็นสมควรไม่สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยในคดีนี้อีก

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๘ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ข้อหาอื่นให้ยก.

นายสาคร ตั้งวรณวิบูลย์

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๘/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขต
เลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้รับแต่งตั้งให้เป็น
อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการ
เสนอญัตติ และพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ
การควบคุมบริหารราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมการ
การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความ
เห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และในฐานะอนุ

กรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการ
ทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ
๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งคณะอนุ
กรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงาน และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็น
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่
๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้
พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะ
กรรมการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้งเกี่ยวกับ
โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่า เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้
ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำ
บาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และ
ตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำ
เกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด
ในการประชุมดังกล่าว นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรม
ทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งใน
ประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม

๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมดให้คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกวุฒิสภา ครบถ้วน รวมถึงส่งเอกสารดังกล่าวให้จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยได้บังอาจเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีชอบจากนายศักดิ์ดา เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายนายศักดิ์ดาว่า “พรงนี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงต้องงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” จากนั้นต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิมถึงราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่

ที่สูงกว่าเอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ และยังได้ส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงชักถามในประเด็นเดิม ซึ่งทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ หากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ตลอดจนคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย โดยได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้จำเลยคดีนี้หยุดปฏิบัติหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลฎีกาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญในคณะดังกล่าวด้วยตามเอกสารหมาย จ.๑๕ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ประชุมพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและกรมทรัพยากรน้ำ ในการประชุมดังกล่าวจำเลยในฐานะกรรมาธิการวิสามัญฯ ตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ และโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็มว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากัน พร้อมกับขอรายละเอียดโครงการและเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่งนายศักดิ์ดาได้ชี้แจงตอบข้อซักถามและแจ้งว่า สำหรับแบบแปลนและประมาณราคาจะจัดส่งให้ในภายหลัง ตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๑๗ หน้า ๗๘๔ และในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓

คณะกรรมการวิสามัญฯ มีมติแต่งตั้งอนุกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ ประกอบด้วยจำเลยและบุคคลอื่นอีก ๙ คน มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญฯ ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้นางสาวแนน บุญยิตดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมการ จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง และนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการ คณะอนุกรรมการ ตามเอกสารหมาย จ.๑๘ หน้า ๖๖๗ ถึง ๖๗๒ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ถึงประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ ขอส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ตามเอกสารหมาย จ.๒๐ หน้า ๙๓๓ ถึง ๑๐๑๖ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ก่อนเลิกประชุม นางสาวแนนแจ้งที่ประชุมว่า นัดประชุมครั้งต่อไปวันพุธที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เพื่อพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผังเมืองตามลำดับ เลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๑๑๔๑/๑ หลังเลิกประชุม จำเลย นางสาวแนน นางนันทนา และนายจักร์ตัน พัวช่วย อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งอยู่ในห้องประชุมเพื่อรับประทานอาหารเย็น และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการอยู่สรุปการประชุมในวันนั้นและเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไป ต่อมาเวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา นางนันทนาได้โทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาซึ่งขณะนั้นอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อนายเต๋อที่ร้านอาหารเปียร์ทิมะ ในหมู่บ้านประชาานิเวศน์ ๑ ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

นางนันทนาบอกนายศักดิ์ดาว่า มีเรื่องด่วนเป็นเรื่องสำคัญให้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ โดยไม่บอกว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปยังหมายเลขดังกล่าวแต่ไม่มีผู้รับสาย ต่อมาจำเลยเป็นผู้ใช้โทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวติดต่อกลับมาหานายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา สนทนาเป็นระยะเวลา ๕๖๕ วินาที และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา สนทนาเป็นระยะเวลา ๓๖๕ วินาที ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ หน้า ๑๕๖๔ ถึง ๑๕๖๗ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ในช่วงเช้า จำเลยเข้าร่วมประชุมมีข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการเอง ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท และการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน เนื่องจากรถที่เจาะเป็นของราชการ พร้อมกับขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายศักดิ์ดา นายกุล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายสุรินทร์ วรกิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ นักธรณีวิทยา และช่างเจาะที่มีประสบการณ์ รวมถึงมีเครื่องเจาะบ่อบาดาลสามารถขุดเจาะได้งานคุณภาพสูงกว่าการว่าจ้างเอกชน พร้อมกับนำแบบแปลนนายขึ้นจอโปรเจกเตอร์ประกอบการชี้แจง และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า ราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเอง ซึ่งจะกำหนดค่าน้ำมัน ค่าวัสดุ ตามอัตราราคางานต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๔/๑ ในการชี้แจงช่วงหนึ่ง นายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “ท่าน (จำเลย) ก็คุยกับผมหลายรอบ ผมอัดเทปไว้นะครับ” และช่วงใกล้เที่ยงนายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะ

ไปแถลงข่าว” แต่ข้อความหลังไม่มีการบันทึกไว้ในรายงานการประชุม และพักการประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา ในช่วงบ่ายมีการประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ แต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณามีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เหตุผลการปรับลดเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย/ปรับลดเป้าหมาย ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๕๕๗ ถึง ๑๑๖๘ และรายงานผลการพิจารณาเอกสารหมายเลข จ.๒๖ หน้า ๑๕๙๒ ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยและนางนันทนาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยและนางนันทนาทราบแล้ว และสรุปสำนวนพร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติสำหรับการกระทำของนางนันทนาว่าไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาตกไป แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป และมีมติสำหรับการกระทำของจำเลยว่ามีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหาและเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ในส่วนคดีอาญาให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ในส่วนคดีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ คดีดังกล่าวศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กร

อิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า การไต่สวนคดีนี้ในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยให้การต่อสู้ว่า ในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยคณะกรรมการไต่สวน จำเลยขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และมีหนังสือไปยังกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อขอเอกสารมาประกอบคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คือ แบบแปลนการก่อสร้าง ประมาณราคาค่าก่อสร้าง และรายละเอียดที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเอง แต่จำเลยยังไม่ได้รับเอกสาร จำเลยจึงมีหนังสือลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ (ที่ถูก ๒๕๖๔) ขอให้ประธานกรรมการไต่สวนดำเนินการติดตามและเร่งรัดเอกสารดังกล่าว แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กลับไม่ดำเนินการเรียกเอกสารตามคำขอของจำเลย และจำเลยมีหนังสือลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ (ที่ถูก ๒๕๖๔) ขอให้ประธานกรรมการไต่สวนเรียกพยานบุคคล คือ พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาติา ไทยเศรษฐ์ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย และนายจักรรัตน์ พัวช่วย มาไต่สวน แต่คณะกรรมการไต่สวนเรียกนางสาวแนนเพียงคนเดียวมาไต่สวน โดยไม่ได้บันทึกเหตุผลไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นและเร่งรีบสรุปสำนวนอันเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า ในปัญหานี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ บัญญัติให้คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อ

ผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหาจัดส่ง คณะกรรมการไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการไต่สวน เรียกบุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ กำหนดไว้ทำนองเดียวกัน และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๐ ในการไต่สวน หากคณะกรรมการไต่สวนเห็นว่ามีความพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด ให้กรรมการหรือพนักงานไต่สวนแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง ดังนี้ การไต่สวนพยานหลักฐานจะมากน้อยเพียงใดย่อมเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการไต่สวนที่จะไต่สวนบุคคลหรือพยานเอกสารใดเป็นพยานก็ได้ และหากเห็นว่าข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้วก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมาทำการไต่สวนอีก หากพยานที่ไม่ไต่สวนนั้นเป็นพยานที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้เรียกมาไต่สวนก็ต้องบันทึกเหตุที่ไม่เรียกให้ไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นไว้ด้วย คดีนี้ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนกรณี

กล่าวหาจำเลยและนางนันทนา สงฆ์ประชา ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามเอกสาร
หมาย จ.๖ อันเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนโดยชอบแล้ว ต่อมาคณะกรรมการไต่สวนได้ทำการ
ไต่สวนพยานบุคคลรวม ๑๗ ปาก และรวบรวมพยานเอกสาร ๑๐ รายการ หลังจากนั้นวันที่
๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ จึงมีบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลย และแจ้งให้จำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา
ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ถือว่าได้รับทราบข้อกล่าวหา ตามเอกสารหมาย จ.๑๐ แต่จำเลยขอขยาย
ระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ๓ ครั้ง ซึ่งคณะกรรมการไต่สวนอนุญาตให้จำเลยขยายระยะเวลา
ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาถึงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ต่อมาวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ จำเลยมีหนังสือ
ถึงประธานกรรมการไต่สวนอ้างว่าจำเลยเพิ่งได้รับหนังสือแจ้งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาเมื่อวันที่
๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ และเนื่องจากอยู่ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ทำให้การ
เดินทางไม่สะดวก จึงขอขยายระยะเวลายื่นเอกสารชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาครั้งที่ ๔ เป็นเวลา ๓๐ วัน
ถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามหนังสือเอกสารหมาย ล.๕ แสดงให้เห็นว่าจำเลยไม่ได้ร้องขอให้
คณะกรรมการไต่สวนหมายเรียกเอกสารดังกล่าวจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมาเป็นพยานหลักฐาน
ประกอบการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนโดยตรง เพียงแต่จำเลยขอให้ติดตามและเร่งรัดให้
กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่งเอกสารให้จำเลยเพื่อจะนำมาประกอบการทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของ
ตนเท่านั้น ซึ่งการที่จำเลยจะอ้างพยานเอกสารดังกล่าว จำเลยชอบที่จะต้องยื่นคำชี้แจงมาก่อนแล้วจึง
จะอ้างพยานมาเพื่อสนับสนุนคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เมื่อขณะนั้นจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้
ข้อกล่าวหา กรณีจึงไม่มีประเด็นตามคำชี้แจงของจำเลยที่คณะกรรมการไต่สวนจะต้องพิจารณาเรียก
เอกสารมา การที่คณะกรรมการไต่สวนใช้ดุลพินิจไม่ดำเนินการติดตามเร่งรัดเอกสารตามที่จำเลยร้อง
ขอในกรณีเช่นนี้ถือไม่ได้ว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ที่จำเลย
อ้างว่า คณะกรรมการไต่สวนไม่เรียกพยานบุคคลตามที่จำเลยร้องขอมาไต่สวนโดยไม่บันทึกเหตุอันไว้

ในรายงานการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้น และเร่งรีบสรุปสำนวน นั้น ได้ความตามทางไต่สวนว่า วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ จำเลยมีหนังสือขอให้ประธานกรรมการไต่สวนเรียกพยานบุคคล คือ พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาดา ไทยเศรษฐ์ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย และนายจักรรัตน์ พัวช่วย มาไต่สวน ตามหนังสือเอกสารหมายเลข ๖ ซึ่งขณะนั้นจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่คณะกรรมการไต่สวนเรียกนางสาวแนนมาไต่สวนคนเดียว ส่วนบุคคลอื่นไม่เรียกมาไต่สวนตามที่จำเลยร้องขอ โดยคณะกรรมการไต่สวนได้มีการบันทึกเหตุไว้ในรายงานและสำนวนการไต่สวนว่า จำเลยยื่นคำร้องขอเกินระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งคำร้องมิได้ระบุว่า บุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการเรียกรับเงินนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ หรือไม่ อย่างไร บุคคลที่จำเลยขอให้เรียกหรือไต่สวน ไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จึงมีมติงดเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคล ๓ ปาก ดังกล่าว ตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมายเลข จ.๑ หน้า ๗๗ ถึง ๗๘ จึงเห็นได้ว่าคณะกรรมการไต่สวนได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีจำเลยจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และได้บันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ถือได้ว่าการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาจากรายงานและสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนตามเอกสารหมายเลข จ.๑ แล้วปรากฏว่าได้มีการไต่สวนพยานบุคคลมากถึง ๑๗ ปาก บ่งชี้ว่าคณะกรรมการไต่สวนมิได้ไต่สวนข้อเท็จจริงอย่างรอบรัด อีกทั้งได้อนุญาตให้จำเลยขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหลายครั้ง จนกระทั่งจำเลยมีหนังสือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารต่อคณะกรรมการไต่สวนเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมายเลข จ.๔๖ อันเป็นการให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ หลังจาก

ในวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูล แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้เร่งรีบสรุปสำนวนตามที่จำเลยอ้างแต่อย่างใด การไต่สวนคดีนี้ในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมาย ข้ออ้างของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยได้กระทำความผิดตามที่กล่าวหาในฟ้องหรือไม่ ทางไต่สวนได้ความจากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า ในการประชุมคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ เมื่อวันที่ ๑๗ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยซึ่งเป็นกรรมการธิการวิสามัญฯ ชักถามและโจมตีเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่า มีการกำหนดงบประมาณไม่คุ้มค่า การขุดเจาะบ่อบาดาลมีราคาแพง การบริหารจัดการไม่จัดจ้างเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงการทุจริต โดยมีการนำภาพโครงการมาเสนอต่อที่ประชุม แต่ภาพดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะบ่อของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ชี้แจงตอบข้อซักถาม และพยานกับคณะเจ้าหน้าที่ก็ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามไปแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงติดใจซักถามในคำถามเดิมอยู่ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่งเอกสารประกอบการชี้แจงเพิ่มเติมให้คณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๐ และส่งไปให้จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่พยานอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อนายเต๋อที่ร้านอาหารเปียร์หิมะในหมู่บ้านประชานิเวศน์ ๑ นางนันทนา อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ โทรศัพท์มาหาพยานบอกว่า มีเรื่องด่วนสำคัญให้พยานโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ โดยไม่บอกว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร ซึ่งพยานคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่จะเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ต่อมาเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา พยานจึงโทรศัพท์ไปยังหมายเลขดังกล่าวแต่ไม่มีผู้รับสาย เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ผู้ใช้หมายเลขดังกล่าวโทรศัพท์

กลับมาหาพยาน พยานจำเลยได้ว่าคือจำเลย เพราะจำเลยเป็นกรรมาธิการวิสามัญฯ และเคยซักถามเรื่องงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ใช้เวลาสนทนากัน ๙ นาทีเศษ และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์มาหาพยานอีกครั้ง ใช้เวลาสนทนากัน ๖ นาทีเศษ โดยเรื่องที่สนทนากันทั้งสองครั้งดังกล่าวมีใจความสำคัญว่า จำเลยแนะนำตัวเองว่า เป็นรองประธานคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง แจ้งว่า “พรงี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” พยานจึงถามว่า “เหตุใดจึงตัดงบประมาณเยอะจิง” จำเลยบอกว่า “ไม่ได้ตัดงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งพยานเข้าใจว่างานดังกล่าวเป็นงานที่ใช้เพียงวิธีตกลงราคาซึ่งมีประมาณ ๓๖๐ แห่ง พยานจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซนต์” พยานจึงบอกว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซนต์ ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” การสนทนาดังกล่าวมิได้สนทนาต่อเนื่องในครั้งเดียวเนื่องจากมีปัญหาสัญญาณโทรศัพท์หลุด ต้องโทรศัพท์ติดต่อกันหลายครั้ง ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ หลังจากพยานเดินทางออกจากร้านอาหารเบียร์หิมะแล้ว ในคืนนั้นเวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา พยานโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหานายภาดล ถาวรฤชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ เเล่ให้นายภาดลฟังว่า จำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินพยาน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเรื่องดังกล่าวให้นายสุรินทร์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล ฟังด้วย บอกให้นายสุรินทร์เตรียมข้อมูลเพื่อไปชี้แจงให้พร้อม นอกจากนี้วันรุ่งขึ้นเวลา ๗.๕๕ นาฬิกา

พยานยังได้โทรศัพท์ไปเล่าให้นายนริศ ขำนุรักษ์ ซึ่งเป็นเพื่อนพยานและเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฟังอีกคนด้วย วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงเช้า คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ประชุม พิจารณางบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยเข้าร่วมประชุมตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับ โครงการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเองเกี่ยวกับค่าเจาะบ่อบาดาลราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ และการกำหนดอัตราราคางานต่อหน่วยที่เท่ากันทุกจังหวัด ในช่วงแรกพยานเป็นผู้ชี้แจงด้วยตัวเอง แล้วให้นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และ นายสุรินทร์เป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับงานด้านเทคนิคการขุดเจาะบ่อบาดาลที่หน่วยงานดำเนินการเอง แต่จำเลยยังคงติดใจซักถามว่ามีการกำหนดราคาแพง และซักถามเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าน้ำมันกับค่า เบี้ยเลี้ยงต่าง ๆ ระหว่างนั้นพยานลุกเดินออกจากห้องประชุมไปเข้าห้องน้ำ ได้พบกับนางวันทนา อาชีววิทย์ ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑ สำนัก งบประมาณ พยานพูดกับนางวันทนาว่า ตนอายุที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกคณะอนุกรรมการ ซักถามเยอะ และเล่าให้นางวันทนาฟังว่า คืนวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีอนุกรรมการโทรศัพท์มา เรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากนั้นพยานกลับเข้าห้องประชุม และยืนขึ้นพูดว่า “พูดกันไม่รู้เรื่อง หรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไป แกล้งข่าว” และมีนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พูดขึ้นว่าจะพาพยาน ไปแกล้งข่าว ประธานจึงสั่งพักการประชุม ในช่วงบ่ายจำเลยไม่เข้าร่วมประชุม บรรยากาศในการ ประชุมเปลี่ยนไปจากช่วงเช้า คณะอนุกรรมการสอบถามพยานว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะตัดลด งบประมาณเท่าใด พยานขอตัดร้อยละ ๑ เป็นเงินประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ประธานคณะอนุ กรรมการขอให้ตัดงบประมาณ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และพยานยินยอมให้ปรับลดงบประมาณตาม จำนวนดังกล่าว ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๗/๑ ถึง ๑๑๖๘/๑ พยานไม่ได้

บันทึกเสียงสนทนาระหว่างพยานกับจำเลยไว้ ส่วนจำเลยนำสืบอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความว่า จำเลยโทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาพูดคุยเรื่องเอกสารแบบแปลนและประมาณการโครงการชุดเจาะ บ่อบาดาล จำเลยไม่ได้เรียกเงินนายศักดิ์ดา นั้น เห็นว่า โจทก์มีนายศักดิ์ดาเป็นประจักษ์พยานที่รู้เห็น เรื่องที่จำเลยโทรศัพท์มาพูดเรียกเงินและของงานจากนายศักดิ์ดา แต่จำเลยเบิกความปฏิเสธ คำเบิกความของนายศักดิ์ดาและคำเบิกความของจำเลยมีลักษณะโต้แย้งกันอยู่ จึงต้องพิจารณา พยานพหุติเหตุแวดล้อมประกอบกัน เมื่อพิจารณาคำเบิกความของนายศักดิ์ดาเหตุการณเริ่มตั้งแต่ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ จำเลยได้พยายามซักถามซ้ำประเด็นเดิมใน ลักษณะโจมตีงบประมาณอย่างผิดปกติ จนกระทั่งสุดท้ายเมื่อจำเลยไม่เข้าประชุมงบประมาณของกรม ทรัพยากรน้ำบาดาลจึงผ่านไปได้โดยใช้เวลาไม่นาน อันเป็นข้อบ่งชี้ว่าจำเลยไม่ได้ซักถามเรื่อง งบประมาณในฐานะอนุกรรมการตามปกติทั่วไป ในขณะนั้นเกี่ยวกับการขอเอกสารเพิ่มเติมมีแนว ปฏิบัติทั่วไปว่า กรรมการหรืออนุกรรมการที่ประสงค์จะขอเอกสารเพิ่มเติมให้แจ้งที่ประชุมเพื่อให้ หน่วยงานจัดส่งเอกสารเพิ่มเติม เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการมีหน้าที่ติดตามเอกสารและนำส่งให้ กรรมการหรืออนุกรรมการต่อไป กรรมการหรืออนุกรรมการไม่มีหน้าที่ในการติดตามเอกสาร โดยตรง แต่ไม่ได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยจำเลยได้แจ้งที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ ขอเอกสารแบบแปลนและประมาณราคา ซึ่งประธานที่ประชุมขอให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่ง เอกสารเพิ่มเติมเพื่อใช้พิจารณาในชั้นคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ แล้ว จึงไม่มีความจำเป็น ที่จำเลยจะต้องโทรศัพท์ติดต่อกับนายศักดิ์ดาด้วยตนเองโดยไม่มีบุคคลอื่นได้ยินข้อความสนทนา ระหว่างจำเลยกับนายศักดิ์ดา ทั้งถ้อยคำที่จำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาอย่างเกี่ยวพันไปถึงการขอเข้าเป็น ผู้รับจ้างงานก่อสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอันเป็นเรื่องเฉพาะตัวของจำเลย ประกอบกับนาย ศักดิ์ดาเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพิ่งรู้จักจำเลยครั้งแรกใน

การประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ แม้จำเลยจะมีข้อสังเกตและคำซักถามเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายประเด็น รวมทั้งมีการขอเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้างด้วย ซึ่งทำให้การชี้แจงตอบข้อซักถามของหน่วยงานมีความยุ่งยากมากกว่าปีที่ผ่านมาทำให้นายศักดิ์ดา มีอรมณขุนเคื่องจำเลยดังที่นายชาดา ไทยเศรษฐ์ และพันตำรวจเอกทวี สอดส่อง ได้เบิกความในคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ ของศาลฎีกาก็ตาม แต่ข้อนี้ก็เป็นความขัดแย้งกันเพียงเล็กน้อยเห็นได้จากที่ทั้งสองฝ่ายยังคงโทรศัพท์พูดคุยกันเป็นเวลานาน เหตุดังกล่าวจึงไม่น่าจะทำให้นายศักดิ์ดา โกรธเคืองถึงขนาดสร้างเรื่องขึ้นมาใส่ร้ายจำเลยซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยเรื่องร้ายแรงโดยปราศจากมูลความจริง เพราะเป็นการเสี่ยงที่นายศักดิ์ดาอาจถูกดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางวินัยซึ่งจะมีผลกระทบต่อนหน้าที่การงานของตนได้ หลังเกิดเหตุนายศักดิ์ดาได้โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้นายภาดล อธิบัติกรมทรัพยากรน้ำ และนายสุรินทร์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา น้ำบาดาล ฟังว่าจำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินหรือของงาน และวันรุ่งขึ้นเวลา ๗.๕๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดา ยังได้โทรศัพท์ไปเล่าให้นายนริศ ขำนุรักษ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฟังว่ามีอนุกรรมการโทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หากไม่ให้จะตักงบประมาณ แต่ไม่บอกว่าผู้เรียกเงินคือใคร พยานทั้งสามปากต่างเบิกความยืนยันตรงกันว่า นายศักดิ์ดาแจ้งว่ามีอนุกรรมการคนหนึ่งเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากนายศักดิ์ดา โดยนายภาดลและนายสุรินทร์เบิกความว่า นายศักดิ์ดาบอกว่าคนที่เรียกเงินคือจำเลย โดยบอกในคืนเกิดเหตุทันทีหลังจากนายศักดิ์ดาพูดคุยโทรศัพท์กับจำเลยแล้ว ทั้งเมื่อพิจารณาระยะเวลาที่จำเลยโทรศัพท์คุยกับนายศักดิ์ดาเมื่อเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกาเป็นเวลา ๙ นาทีเศษ และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา เป็นเวลา ๖ นาทีเศษ รวมประมาณ ๑๕ นาที เป็นเวลานานสอดคล้องกับที่นายศักดิ์ดากล่าวอ้างว่ามีการเจรจาต่อรองจนนำไปสู่การเรียกเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อไม่ได้จึงเปลี่ยนมาของงานแทนตามลำดับ หากเป็นการพูดคุยเรื่องขอเอกสาร

แบบแปลนเท่านั้นก็ไม่น่าจะต้องใช้ระยะเวลาพูดคุยกันนานขนาดนั้น นอกจากนี้เหตุการณ์ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวหลายคน จึงไม่น่าเป็นไปได้ที่นายศักดิ์ดาจะคิดวางแผนสร้างเรื่องโดยโทรศัพท์ไปบอกนายภาดล นายสุรินทร์ และนายนิธิตว่าถูกจำเลยเรียกเงินหรือของงานตั้งแต่หลังการประชุมคณะอนุกรรมการ ทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงว่า นางนันทนาเป็นฝ่ายติดต่อกับนายศักดิ์ดาให้โทรศัพท์ไปหาจำเลยก่อน พฤติการณ์ที่เกิดขึ้นจึงไม่อยู่ในวิสัยที่นายศักดิ์ดาจะวางแผนให้จำเลยเป็นฝ่ายเริ่มติดต่อมาก่อน ยิ่งกว่านั้นในวันรุ่งขึ้นเมื่อมีการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และจำเลยได้ตั้งข้อซักถามเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอีก นายศักดิ์ดาก็ได้พูดขึ้นมาในที่ประชุมยืนยันว่า เมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งมีลักษณะเป็นการพูดโต้ตอบด้วยความอัดอั้นกดดันจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคืนเกิดเหตุโดยยังไม่ระบุชื่อจำเลยว่าเป็นผู้เรียกเงินหรือของงาน แสดงว่านายศักดิ์ดาเพียงแต่ต้องการให้จำเลยหยุดซักถามเท่านั้น ซึ่งหากจำเลยไม่โทรศัพท์ไปเรียกเงินและของงานก็ไม่มีเหตุที่นายศักดิ์ดาจะต้องพูดเรื่องที่ร้ายแรงเช่นนี้ในที่ประชุม หลังจากนั้นช่วงบ่ายจำเลยก็ไม่เข้าประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เพื่อซักถามได้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอีก นอกจากนี้ยังได้ความจากนายภาดล เบิกความอีกว่า ในคืนเกิดเหตุเวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา นางนันทนาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาบอกให้พยานโทรศัพท์ไปหาจำเลยเรื่องงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำที่จะเข้าที่ประชุมพรุ่งนี้ พยานจึงโทรศัพท์ไปหาจำเลยก่อน ต่อมาเวลา ๑๙.๑๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์กลับมาหาพยาน สอบถามเกี่ยวกับงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำว่า มีงบอะไรบ้าง ลงที่ไหน และเวลา ๑๙.๕๐ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์มาหาพยานอีกครั้ง สอบถามเกี่ยวกับงานก่อสร้างของกรมทรัพยากรน้ำว่า ทำอย่างไรบ้าง ตนเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง งบประมาณกรมทรัพยากรน้ำมีกี่ประเภท พยานอธิบายและขอร้องว่าอย่าตัดงบประมาณเลย แล้วจำเลยสอบถามว่า บริหารงบประมาณอย่างไร พยานตอบว่า ต้องทำ

e-bidding ตั้งแต่มี e-bidding มีการฟันราคามา ๔ ถึง ๕ ปี แล้ว ซึ่งจำเลยพูดว่า อย่างนี้ก็บริหารไม่ได้สิ ผมเป็นผู้รับเหมา ผมมาคุมช่วยมัย พยานตอบว่า ยินดี เนื่องจากเป็นการทำ e-bidding ซึ่งพยานเข้าใจว่าการพูดดังกล่าวเป็นการพูดของงาน หลังจากนั้นเวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาสอบถามพยานว่า มีอนุกรรมการโทรศัพท์มาหาหรือไม่ พยานตอบว่า มีอนุกรรมการโทรศัพท์มา เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณที่จะเข้าพ่วงนี้ว่ามึงบออะไรบ้าง นายศักดิ์ดาเล่าว่า ของผม เขาเรียกเงินผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผมไม่ให้เพราะไม่มี ซึ่งนายศักดิ์ดาบอกชื่อจำเลยให้ทราบด้วย นายภาดลไม่ได้สร้างเรื่องกล่าวหาจำเลยจึงมีลักษณะเป็นพยานคนกลาง คำเบิกความของนายภาดลจึงมีน้ำหนักให้รับฟัง จากคำเบิกความของนายภาดลในส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าจำเลยของงานจากนายภาดล ซึ่งเป็นการกระทำในลักษณะเดียวกันกับที่จำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาประกอบกับว่านายศักดิ์ดาและนายภาดลต่างดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมที่จะต้องไปชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณต่อคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่มีจำเลยเป็นรองประธานในวันรุ่งขึ้น พฤติการณ์บ่งชี้ว่าจำเลยโทรศัพท์ไปเจรจาต่อรองผลประโยชน์จากโครงการที่จำเลยกำลังมีส่วนในการพิจารณางบประมาณดังที่นายศักดิ์ดาและนายภาดลเบิกความ คำเบิกความของนายศักดิ์ดาจึงมีเหตุผลและสอดคล้องเชื่อมโยงกับพยานอื่นทำให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ส่วนข้อที่นายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า ได้บันทึกเสียงสนทนาระหว่างนายศักดิ์ดากับจำเลยไว้ แต่ความจริงไม่มีการบันทึกเสียงสนทนานั้น ได้ความตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๕/๑ ถึง ๑๑๕๖/๑ ว่า ก่อนที่นายศักดิ์ดาจะพูดถ้อยคำดังกล่าว จำเลยกับนายศักดิ์ดามีการซักถามชี้แจงโต้ตอบกันไปมา โดยจำเลยยังคงซักถามเกี่ยวกับโครงการเจาะบ่อบาดาลแห่งละ ๑๗๑,๐๐๐ บาท ที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการเองว่า มีราคาแพงกว่าการว่าจ้างเอกชน และมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน นายศักดิ์ดาได้พูดว่า ถ้าจะประมูลเพื่อเอกชนเจาะ ถ้าบ่อ

เสียหายขอให้ท่านรับผิดชอบ ผมยินดี เพื่อท่านจะมาประมูลงาน แล้วจำเลยพูดตอบว่า ผมไม่ใช่ผู้รับเหมา ซึ่งราคาเจาะบ่อบาดาล ผู้แทนสำนักงบประมาณได้ชี้แจงไปแล้วว่า กำหนดตามอัตราราคางานต่อหน่วยตามบัญชีมาตรฐานของสำนักงบประมาณ พฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าขณะนั้นนายศักดิ์ดาพูดถ้อยคำดังกล่าวออกไปด้วยอารมณ์เพียงเพื่อที่จะได้ตอบจำเลย ทั้งภายหลังกายศักดิ์ดาก็ยอมรับเองว่าไม่มีการบันทึกเสียง ข้อนี้จึงไม่ถึงกับเป็นพินิจทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดามีน้ำหนักลดน้อยลงจนไม่น่าเชื่อถือ แม้นายศักดิ์ดาจะเบิกความตอนหนึ่งว่า พยานเคยไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการกฤษฎีกาการยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร แต่พยานไม่ได้บอกชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลที่โทรศัพท์มาก็ตาม แต่นายศักดิ์ดาก็ได้ทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฉบับลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ กับไปให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ตามเอกสารหมายเลข ๒๔ และ ๒๘ โดยระบุหมายเลขโทรศัพท์และตำแหน่งของผู้ที่ติดต่อมาเรียกเงินหรือของงานแล้ว ซึ่งเป็นการระบุถึงข้อเท็จจริงที่สามารถเชื่อมโยงถึงตัวจำเลยได้แล้ว จึงนำไปสู่การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์ระหว่างนายศักดิ์ดากับจำเลยตามเอกสารหมายเลข ๒๕ ทั้งต่อมานายศักดิ์ดาก็ให้ถ้อยคำเพิ่มเติมยืนยันข้อเท็จจริงว่าบุคคลที่โทรศัพท์มาเรียกเงินหรือของงานคือจำเลย ส่วนที่นายศักดิ์ดาทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และไปให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปแล้วให้นายภาดลฟังและถามว่า มีคนโทรมาหาและขอเงินหรือไม่ นายภาดลตอบว่า มี ขอผม ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผมไม่ยอม ซึ่งไม่ตรงกับที่นายภาดลได้ให้ถ้อยคำว่า จำเลยไม่ได้เรียกเงินจากนายภาดล นั้น เห็นว่า นายภาดลให้ถ้อยคำและเบิกความตรงกับคำเบิกความของนายศักดิ์ดาในสาระสำคัญว่า นายศักดิ์ดาเล่าเรื่อง

จำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินจากนายศักดิ์ดา ส่วนที่จำเลยจะเรียกเงินจากนายภาดลด้วยหรือไม่เป็นเรื่องระหว่างจำเลยกับนายภาดลซึ่งเป็นคนละส่วนกัน จึงไม่ใช่ข้อพิพาทอีกเช่นกัน ส่วนที่จำเลยเบิกความว่า จำเลยโทรศัพท์ไปขอแบบแปลนจากนายศักดิ์ดา โดยไม่ได้เรียกเงินหรือของงานจากนายศักดิ์ดานั้น หากจำเลยพูดคุยเรื่องขอแบบแปลนในห้องประชุมดังที่อ้าง จำเลยย่อมสามารถพูดได้อย่างเปิดเผยและน่าจะมีบุคคลอื่นได้ยินข้อความสนทนาได้บ้าง แต่นางนันทนาที่โทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดาหรือนายจักรีตนต่างก็ไม่ทราบจำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาในเรื่องใด คำเบิกความของจำเลยจึงเลื่อนลอย ไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ที่จำเลยอ้างว่า ขณะที่จำเลยกำลังพูดคุยโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดา นางนันทนามาขอโทรศัพท์จากจำเลยไปพูดคุยกับนายศักดิ์ดา โดยนางนันทนาเดินออกไปพูดคุยโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดานอกห้องประชุม แล้วนำโทรศัพท์ซึ่งได้วางสายไปก่อนแล้วมาคืนจำเลย นั้น ข้อนี้ได้รับความจากนางนันทนาเบิกความว่า นางนันทนาไม่ได้ขอโทรศัพท์จากจำเลยในขณะที่จำเลยกำลังพูดคุยอยู่กับนายศักดิ์ดา ที่จำเลยอ้างว่า นายศักดิ์ดาไม่เล่าเหตุการณ์ให้พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อฟังนั้น ก็ไม่ใช่เรื่องผิดปกติ เพราะจำเลยมีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องร้ายแรงและไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลทั้งสอง การที่นายศักดิ์ดาไม่เล่าให้บุคคลทั้งสองฟังจึงไม่ใช่ข้อพิพาท และที่จำเลยอ้างว่า หลังเกิดเหตุนายศักดิ์ดาไม่ร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดีแก่จำเลย นั้น ได้รับความว่าหลังเกิดเหตุคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นและต่อมาได้แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนเรื่องนี้แล้ว นายศักดิ์ดาจึงไม่จำเป็นต้องไปร้องทุกข์กล่าวโทษจำเลยอีก ข้ออ้างของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน จากเหตุผลที่วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น พยานหลักฐานที่ไต่สวนมามีน้ำหนักมั่นคงรับฟังได้ว่า จำเลยได้กระทำตามข้อกล่าวหาในฟ้องจริง พยานหลักฐานของจำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานโจทก์ได้

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายมีว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า จำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา คณะกรรมการวิสามัญฯ มีมติให้กำหนดกรอบแนวทางการพิจารณาของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ดังนี้ ๑. ขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการพิจารณางบประมาณ ๒. กรอบแนวทางในการพิจารณา และ ๓. หลักเกณฑ์การปรับลดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๙ ข้อ ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๙ หน้า ๙๒๖ ถึง ๙๓๒ จำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ย่อมมีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นตามกรอบแนวทางการพิจารณา รวมถึงสามารถเสนอความเห็นในการปรับลดงบประมาณของหน่วยงานต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาลงมติเห็นชอบได้และเสนอคณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาต่อไป ดังนั้น จำเลยจึงสามารถซักถามและเสนอความเห็นต่อที่ประชุมได้ และมีสิทธิลงมติในทุกขั้นตอนของการพิจารณางบประมาณ โดยเฉพาะในฐานะกรรมการวิสามัญฯ จำเลยมีสิทธิชี้แจงเสนอความเห็นเกี่ยวกับงบประมาณต่อที่ประชุม หากจำเลยยังติดใจในงบประมาณส่วนใดก็มีสิทธิขอสงวนความเห็นเพื่ออภิปรายในสภาผู้แทนราษฎรได้ด้วย และข้อนี้ นายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สำนักกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการวิสามัญฯ และผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นพยานเบิกความว่า คณะกรรมการวิสามัญฯ

ยังคงมีอำนาจพิจารณาปรับลดงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการมาแล้วหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่ถูกปรับลดงบประมาณสามารถยื่นอุทธรณ์ผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ ซึ่งข้อเท็จจริงก็ฟังเป็นยุติว่า ท้ายที่สุดคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้พิจารณาปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เสนอ ดังนี้ แม้จำเลยเพียงคนเดียวจะไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลดังที่จำเลยอ้าง เพราะผลการพิจารณาต้องเป็นไปตามมติที่ประชุมก็ตาม แต่การเสนอความเห็นเกี่ยวกับงบประมาณในขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของจำเลย ซึ่งจำเลยอาจเสนอความเห็นให้คุณหรือให้โทษแก่งบประมาณของหน่วยงานราชการที่พิจารณา การที่จำเลยโทรศัพท์ไปเรียกเงินและของงานจากนายศักดิ์ดาในการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ย่อมเป็นการกระทำในตำแหน่งและอยู่ในอำนาจหน้าที่ของจำเลยโดยตรง การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และราชการ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้อง อนึ่ง เมื่อการกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก

อนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “...ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ” เห็นว่า ตามบทบัญญัติดังกล่าว ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ย่อมมีผลให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ กับให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่เนื่องจากในคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้าน (จำเลยคดีนี้) มีกำหนดเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาในคดีดังกล่าว ซึ่งการกระทำในคดีดังกล่าวเป็นการกระทำเดียวกันกับคดีนี้ จึงเห็นสมควรไม่สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยในคดีนี้อีก

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙

การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้ จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิ สมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง.

นายชัยเจริญ ดุษฎีพร

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔ /๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๘ /๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายอนุรักษ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยได้รับการเลือกตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และยังได้รับแต่งตั้งให้เป็น
อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอญัตติและ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุมบริหาร
ราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมการ การเข้าชื่อถอดถอน

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคล เป็นนายกรัฐมนตรีและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และในฐานอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งในที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงาน บูรณาการ ๒ ได้คัดเลือกให้จําเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง จําเลยจึงถือเป็น เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง และเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุม ได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจําเลยในฐานะ กรรมการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้ง เกี่ยวกับ โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่าเป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจง ให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่งและมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะ น้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคา โครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้าง แหล่งน้ำ และโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำ

เกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด โดยในการประชุมดังกล่าว นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่ในที่ประชุมดังกล่าว จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุดที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าวและจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลน และประมาณการราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมดให้แก่คณะกรรมการการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกวุฒิสภาผู้แทนราษฎร ครบถ้วนรวมถึงส่งเอกสารดังกล่าวให้แก่จำเลยด้วยต่อมาเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาใกล้ค่ำ หลังเที่ยง จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ และเจ้าพนักงานของรัฐมีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อสรุปผลต่อคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามฟ้องดังกล่าว ได้เรียก รับ หรือยอมจะรับ ทรัพย์สินเป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีขอบจากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรม ทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลย ได้โทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาว่า “พຽ່ງນີ້ຂໍເງິນ ๕ ລ້ານบาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงตัด งบประมาณเยอะจัง” จำเลยได้ตอบว่า “ไม่ได้ตัดงบประมาณแต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาได้ตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสาน ทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงาน โครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภท E-bidding” จำเลยได้ตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท”

นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” ซึ่งจำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐%” ซึ่งนายศักดิ์ดาได้ตอบจำเลย ว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละโครงการแบบนั้นกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ก็จะทำงานไม่ได้หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการหรือเป็นรายแห่ง” จากนั้นต่อมาเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ในที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานอนุกรรมการคนที่ ๑ ได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิมถึงราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าเอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุมคณะกรรมการฯ และยังสามารถส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณการราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงซักถามในประเด็นเดิม ซึ่งทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ และหากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎรย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับ

จำเลย โดยมีชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลยไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๕, ๑๓ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย โดยได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการและตั้งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้นเพื่อพิจารณา ซึ่งจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณดังกล่าวด้วย ตามเอกสารหมายเลข ๑๕ ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มีการพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ กับครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ตามลำดับ มีการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและกรมทรัพยากรน้ำ ตามเอกสารหมายเลข ๑๓๗ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมติแต่งตั้งบุคคลเป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ และจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ อันประกอบด้วยบุคคลอื่นอีก ๙ คน มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณางบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยนางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย ได้รับเลือกให้เป็นประธานคณะอนุกรรมการและจำเลยได้รับเลือกให้เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการคนหนึ่ง ตามเอกสารหมายเลข ๑๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือด่วนที่สุด ขอส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมายเลข ๑๒๐ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงระหว่างเวลา ๑๙ นาฬิกา ถึง ๒๑ นาฬิกา มีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ติดต่อกันระหว่างนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กับจำเลย ตามหนังสือของบริษัทแอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ตเวิร์ค จำกัด ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓ และวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๔ เรื่องข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่กับชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เอกสารหมายเลข ๑๒๕ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วมีมติให้ปรับลดงบประมาณจำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และเสนอรายงานผลการพิจารณาไปยังคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ตามเอกสารหมายเลข ๖๒ และ ๖๖ และเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาทำบันทึกชี้แจงกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็น คณะกรรมการเรียกรับเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เสนอไปยังปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามเอกสารหมายเลข ๖๒ ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องและตั้งคณะกรรมการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาจำเลยกับนางนันทนา สงฆ์ประชา ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามที่มีผู้ร้องเรียน และสรุปสำนวนพร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณามีมติว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหาให้ส่งเรื่องไปยังโจทก์ฟ้องเป็นคดีนี้ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาซึ่งต่อมา มีคำพิพากษาว่า จำเลยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ในคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ส่วนการกระทำของนางนันทนาไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาตกไป

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยให้การว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการไต่สวนโดยเร่งรีบสรุปสำนวนทั้งที่จำเลยยังชี้แจงไม่แล้วเสร็จและไม่ได้ประวิงเวลา ขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและการไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ เพราะจำเลยได้อ้างพยานเอกสารและพยานบุคคลที่จะสามารถพิสูจน์ได้ว่านายศักดิ์ดาให้การเท็จ ขาดเหตุผลไม่น่าเชื่อถือตั้งแต่ประเด็นการโทรศัพท์ติดต่อจำเลย การอ้างว่ามีเหบบันทึกการสนทนากับจำเลย

ขณะที่เรียกรับเงิน และพยานบุคคลที่อยู่ด้วยกันนายศักดิ์ดาในขณะเกิดเหตุ ในช่วงที่จำเลยขอขยาย
 เวลายื่นเอกสาร จำเลยได้มีหนังสือขอเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้างของโครงการ
 พัฒน่าน้ำบาดาลเพื่อเกษตรกรรมด้วยเครื่องสูบน้ำไฟฟ้าแบบจุ่มใต้น้ำซึ่งเป็นเอกสารสำคัญเกี่ยวกับการใช้
 งบประมาณ ไปยังกรมทรัพยากรน้ำบาดาลผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
 สิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ประกอบการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และจำเลยได้มีหนังสือขอให้ประธานกรรมการ
 ได้สวนติดตามและเร่งรัดเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาดังกล่าว กับเรียกพยานบุคคลที่รู้เห็น
 เหตุการณ์ในขณะที่ถูกกล่าวอ้างว่าจำเลยกระทำผิดและรู้เห็นพฤติกรรมการกระทำของนายศักดิ์ดาตามที่
 จำเลยร้องขอมาไต่สวน แต่คณะกรรมการไต่สวนซึ่งทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวม
 พยานหลักฐานให้เข้ามาอยู่ในสำนวนเพื่อความเป็นธรรม ไม่ดำเนินการให้ตามที่จำเลยขอทั้งหมดและ
 ไม่ได้บันทึกเหตุผลไว้ในสำนวนการไต่สวน เห็นว่า การไต่สวนข้อเท็จจริงในการดำเนินคดี หมายถึง
 การแสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ส่วน
 การดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานหรือการไต่สวนข้อเท็จจริงนั้น บัญญัติไว้
 ในหมวด ๒ ตั้งแต่มาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๗๕ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “ในการดำเนินการ
 ไต่สวน...คณะกรรมการไต่สวน...ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น
 ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา” วรรคสองบัญญัติว่า “พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา
 นำส่ง...คณะกรรมการไต่สวน...จะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ
 ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต” และ
 วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้...เรียกบุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด ให้...
 ดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา
 ทั้งนี้ เว้นแต่...คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือ

บุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวน...ด้วย” ทั้งนี้ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ กำหนดไว้ในทำนองเดียวกัน กฎหมายและระเบียบดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการไต่สวนจะต้องแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และมีดุลพินิจที่จะพิจารณาว่าพยานหลักฐานใดน่าจะพิสูจน์ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหามีความผิดหรือบริสุทธิ์ และสมควรนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวนเพื่อวินิจฉัยชี้มูลความผิดแก่ผู้ถูกกล่าวหา รวมทั้งกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะให้เรียกพยานหลักฐานใด กฎหมายและระเบียบดังกล่าวก็ได้กำหนดให้คณะกรรมการไต่สวนต้องเรียกพยานหลักฐานนั้นทุกกรณี แต่เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวนในการพิจารณา หากเห็นว่าเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือพยานหลักฐานนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็สามารถปฏิเสธได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวน คดีนี้ได้ความตามทางไต่สวนว่า ภายหลังคณะกรรมการไต่สวนได้ไต่สวนพยานบุคคลและรวบรวมพยานเอกสารแล้ว และเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ มีบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาจำเลยให้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ถือว่าได้ทราบตามเอกสารหมาย จ.๑๐ จำเลยยื่นขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาถึง ๔ ครั้ง ได้รับอนุญาตทุกครั้งโดยครั้งสุดท้ายอนุญาตให้ถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมาย ล.๕ ในช่วงเวลานั้นจำเลยเพียงมีหนังสือถึงประธานคณะกรรมการไต่สวนขอให้ติดตามและเร่งรัดเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาค่าก่อสร้างของโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเกษตรกรรมด้วยเครื่องสูบน้ำไฟฟ้าแบบจุ่มใต้น้ำที่จำเลยขอไปยังกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อนำมาใช้ประกอบการทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแทนจำเลยเท่านั้น โดยจำเลยเองยังไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คณะกรรมการไต่สวนย่อมไม่สามารถพิจารณาได้ว่า

เอกสารดังกล่าวมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับคดีอย่างไร ส่วนที่จำเลยมีหนังสือขอให้เรียกพยานบุคคล ๔ คน มาไต่สวน แต่คณะกรรมการไต่สวนเรียกนางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย มาเพียงคนเดียว ก็ปรากฏว่ามีการบันทึกเหตุไว้ในรายงานและสำนวนการไต่สวนแล้วว่า จำเลยยื่นคำร้องขอเกินกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งไม่ได้ระบุว่าพยานบุคคลดังกล่าวรู้เห็นหรือเกี่ยวข้องกับอย่างไร กับเห็นว่าไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน การกระทำของจำเลยเป็นการจงใจประวิงเวลาและใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จึงมีมติงดเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคลดังกล่าว ดังนั้น การที่คณะกรรมการไต่สวนเชื่อคำให้การของพยานบุคคลที่มีถึง ๑๗ คน และพยานเอกสาร ๑๐ ฉบับตามที่ปรากฏในรายงานการไต่สวนโดยไม่สืบสวนสอบสวนพยานหลักฐานอื่นอีก แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการมิได้ไต่สวนข้อเท็จจริงอย่างรอบรัดและได้ให้โอกาสจำเลยชี้แจงข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่แล้ว จึงเป็นการใช้ดุลยพินิจในการไต่สวนและการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบแล้ว

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ จำเลยให้การว่า ในวันเกิดเหตุจำเลยไม่ได้กระทำตามที่โจทก์ฟ้อง จำเลยซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคฝ่ายค้าน ทำหน้าที่ในฐานะกรรมการตรวจสอบชั่งตวงวัดและตั้งข้อสังเกตรายการละเอียดงบประมาณของทุกกระทรวง ทบวง กรม อันเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและราชการ ซึ่งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่เสนอมามีข้อสงสัยว่าราคาสูง และการชี้แจงของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลยังไม่มี ความชัดเจน ในการพิจารณาราคาค่าใช้จ่ายต้องมีแบบแปลนและประมาณราคาประกอบ แต่นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ บ่ายเบี่ยงไม่ส่งแบบแปลนและประมาณราคาที่จำเลยร้องขอ อ้างว่าส่งไปแล้ว ทั้งที่ยังไม่ได้ส่ง ซึ่งสอดคล้องไปในทางทุจริต เมื่อถูกอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ หลายคน ชักถามและตั้งข้อสังเกตซึ่งไม่ได้มีเพียงจำเลย จึงเป็นเหตุทำให้นายศักดิ์ดาไม่พอใจและโกรธเคือง

นำไปสู่การสร้างเรื่องและพยานหลักฐานเท็จขึ้นมาปรักปรำใส่ร้ายจำเลยว่าเป็นผู้รับเงิน แต่ไม่มีพยานบุคคลใดยื่นการสนทนาว่าจำเลยเป็นผู้รับเงิน มีนายศักดิ์ดาเป็นประจักษ์พยานเพียงคนเดียวและบันทึกการให้โทรศัพท์ ทางใต้สวนได้ความจากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า ในการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีปลัดกระทรวงเป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ต่อที่ประชุม นายศักดิ์ดาในฐานะอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และคณะเจ้าหน้าที่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงด้วย ในการประชุมดังกล่าวจำเลยซึ่งเป็นกรรมการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโจมตีเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ว่ามีการกำหนดงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า งบประมาณการขุดเจาะบ่อบาดาลมีราคาแพง และการบริหารจัดการที่ไม่จัดจ้างให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการรวมถึงมีการทุจริต และมีการนำภาพของโครงการมาเสนอต่อที่ประชุม นายศักดิ์ดาได้สอบถามกับนายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลแล้วเห็นว่า ตามภาพดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะบ่อของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประกอบกับงานของกรมฯ จะมีแต่งานขนาดใหญ่ แต่ในภาพดังกล่าวเป็นงานขนาดเล็ก ซึ่งไม่ใช่งานของกรมฯ นายศักดิ์ดาจึงได้แจ้งข้อมูลดังกล่าวกับปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำชี้แจงต่อที่ประชุม ต่อมาในวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เป็นการพิจารณารายการ ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีนายศักดิ์ดาเป็นหัวหน้าคณะได้เข้าชี้แจงต่อคณะกรรมการการวิสามัญฯ แต่ก็ถูกจำเลยซักถามและโจมตีในเรื่องเดิม และในเช้าวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาและคณะก็ได้เข้าชี้แจงต่อที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญฯ ต่อเนื่องจากเรื่องเดิม แต่ก็ถูกจำเลยซักถามและโจมตีเช่นเดิม ทั้งนี้ ในการชี้แจงต่อที่ประชุม คณะกรรมการการวิสามัญฯ ทั้งสามวันมีแต่เพียงจำเลยซึ่งนายศักดิ์ดาไม่รู้จักและไม่เคยพบจำเลยมาก่อน

เท่านั้นที่โจมตีงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่นายศักดิ์ดาได้รับประทานอาหารอยู่ที่ร้านอาหารเบียร์หิมะ ในหมู่บ้านประชานิเวศน์ ๑ กับ พลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อจำซื่อจิ่งและนามสกุลไม่ได้ มีนางนันทนา สงฆ์ประชา อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ โทรศัพท์มาหานายศักดิ์ดาที่หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ แจ้งว่าให้นายศักดิ์ดาโทรติดต่อไปที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ และให้เตรียมปากกาจด แต่นางนันทนาไม่ได้บอกว่าเป็นเรื่องอะไรและเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของใคร นายศักดิ์ดาพอจะ คาดการณ์ได้ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ภายหลัง วางสายแล้ว นายศักดิ์ดาได้ใช้โทรศัพท์อีกเครื่องหมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ ติดต่อกับหมายเลข ดังกล่าว แต่ไม่มีผู้รับ จากนั้นเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา มีโทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวโทรติดต่อกลับมา ที่โทรศัพท์ของนายศักดิ์ดา เมื่อรับสาย นายศักดิ์ดาจำได้ว่าเป็นเสียงของจำเลย เนื่องจากจำเลยได้เคย ชักถามเรื่องงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการประชุมสามครั้งก่อน รวมทั้งได้พูดคุยกัน เกี่ยวกับโครงการบ่อน้ำบาดาลบริเวณนอกห้องประชุมห้องโถงของสภาผู้แทนราษฎร และจำเลยเคย โทรศัพท์มาขอเอกสารเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว จำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาทางโทรศัพท์ใช้เวลา ประมาณ ๙ นาที และในเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์ติดต่อมาหานายศักดิ์ดาอีกครั้งพูดคุย กันใช้เวลาประมาณ ๖ นาที การพูดคุยกันดังกล่าวมีรายละเอียดใจความสำคัญคือ เริ่มจากจำเลย แนะนำตัวว่าเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง แล้วแจ้งว่า “พຽງນີ້ຂ້ອຍ 5 ລ້ານບາດ” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมฯ เป็นงานประเภท E-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น

ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาเข้าใจว่างานดังกล่าวเป็นงานที่ใช้วิธีตกลงราคาซึ่งมีประมาณ ๓๖๐ แห่งจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมฯ จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” ซึ่งจำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” นายศักดิ์ดาจึงแจ้งว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ของแต่ละโครงการแบบนี้ กรมฯ ก็จะไม่ทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” การพูดคุยกันดังกล่าวไม่ได้พูดคุยต่อเนื่องเพียงครั้งเดียวเนื่องจากสัญญาโทรศัพท์หลุด จึงต้องโทรศัพท์ติดต่อกันไปมาหลายครั้ง โดยนายศักดิ์ดาเบิกความยอมรับว่าไม่ได้บันทึกเสียงการสนทนาระหว่างนายศักดิ์ดา กับจำเลยไว้ หลังจากนั้น เวลาประมาณ ๒๑ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์โดยใช้แอปพลิเคชันไลน์ติดต่อนายภาดล ธารภักขรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟังจึงทราบจากนายภาดลว่า ได้รับโทรศัพท์ที่เป็นการถูกเรียกเงินในลักษณะเดียวกัน กับติดต่อนายสุรินทร์ วรกิจดำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เล่าเรื่องการถูกเรียกเงินดังกล่าวและให้นายสุรินทร์กับนายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเข้าร่วมชี้แจงเรื่องงบประมาณต่อคณะอนุกรรมการฯ ในวันรุ่งขึ้นด้วย คือวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ซึ่งต่อมาเวลา ๗.๕๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้นายนริศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพัง และในการประชุมของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔ /๒๕๖๓ ของวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงเข้ามีการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งมีหลายโครงการ นายศักดิ์ดาเป็นผู้ชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการฯ พร้อมกับนายกุศลและนายสุรินทร์ แต่ตลอดเวลาของการประชุมถูกจำเลยซักถามเพียงโครงการชุดเจาะบ่อบาดาลที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลทำเองและเป็นการซักถามมากจนผิดปกติ เกี่ยวกับค่าเจาะบ่อบาดาลราคา ๑๗๐,๐๐๐ บาท การเบิกจ่ายงบประมาณ และการกำหนดอัตราราคางานต่อหน่วยที่เท่ากันทุกจังหวัด ในช่วงแรกนายศักดิ์ดาเป็นผู้ชี้แจงด้วยตนเอง ต่อมาจึงให้นายกุศลและนายสุรินทร์

เป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับงานด้านเทคนิคการขุดเจาะบ่อบาดาลที่หน่วยงานดำเนินการเอง และมีผู้แทนของ
 สำนักงบประมาณชี้แจงด้วย แต่จำเลยก็ยังคงซักถามอีกในเรื่องการกำหนดราคาแพง และการเบิกจ่าย
 ค่าน้ำมันกับค่าเบี้ยเลี้ยงต่าง ๆ จนช่วงเวลาก่อนเที่ยงนายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “ถ้าท่าน
 อนุกรรมการ เห็นว่าโครงการไม่เหมาะสม ให้ท่านยกโครงการทิ้งทั้งหมด แล้วให้คนอื่นทำหรือใครทำ
 ก็ไม่เป็นไร เพราะเงินดังกล่าวเป็นเงินภาษีของประชาชน” เมื่อพูดจบ จึงเดินออกจากห้องประชุมไป
 เข้าห้องน้ำ ระหว่างทางได้พบนางวันทนาหรือเจ๊บ อาชีววิทย์ ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณ กระทรวง
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายศักดิ์ดาจึงพูดให้ฟังว่า ตนรู้สึกอายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
 ถูกซักถามมากจากคณะอนุกรรมการฯ และการพิจารณาวาระแรกนี้ไม่คืบหน้า ซึ่งต้องมีการพิจารณากัน
 ๖ วาระ และเล่าเหตุการณ์ที่มีอนุกรรมการฯ โทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้ฟัง
 เมื่อนายศักดิ์ดาเข้าไปยืนตรงที่นั่งในห้องประชุมซึ่งใกล้กับที่นั่งของประธานอนุกรรมการฯ แล้วพูด
 ต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอกเพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการฯ คนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์
 ผม ๕ ล้าน ผมจะไปแถลงข่าว” ขณะนั้นจำเลยก็นั่งอยู่ใกล้กับที่นั่งของประธานฯ ในที่ประชุม และ
 มีนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พูดในลักษณะเข้าใจและเห็นใจ
 นายศักดิ์ดา จากนั้นที่ประชุมก็ไม่ได้มีการพิจารณาอีกและมีการพักการประชุม ในเวลาพักรับประทานอาหารกลางวันนายศักดิ์ดาได้พบนายนิธและโฆษกพรรคก้าวไกล จึงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในที่
 ประชุมให้ฟังพร้อมกับขอให้พาไปพบประธานสภาผู้แทนราษฎรคือนายชวน หลีกภัย แต่ไม่ได้ไปพบ
 เนื่องจากประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ ในช่วงบ่ายที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ
 ๒ ได้พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ บรรยากาศในการประชุมเปลี่ยนไปและ
 ใช้เวลาประชุมเพียง ๔๐ นาที เรื่องก็ผ่านการพิจารณา โดยจำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม ที่ประชุม
 คณะอนุกรรมการฯ ได้สอบถามนายศักดิ์ดาแล้วแถลงขอลดงบประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท และ

ที่ประชุมโดยประธานคณะกรรมการฯ ได้มีการปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมานายศักดิ์ดาได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รายงานข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว นายศักดิ์ดาจึงเข้าพบปลัดกระทรวงฯ และจัดทำบันทึกข้อความชี้แจงข้อเท็จจริง ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๑/๓๘๙๖ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข จ.๒๔ และในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาได้ไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๘ ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว นายศักดิ์ดาไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีพลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส เป็นประธาน และไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีนายสิระ เจนจาคะ เป็นประธาน โดยคณะกรรมการฯ ทั้งสองคณะพยายามซักถามให้บอกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลที่โทรมาเรียกเงิน แต่นายศักดิ์ดาไม่ได้บอกโดยให้เหตุผลว่ากลัวจะถูกฟ้องคดีต่อศาล และไม่ได้ตอบคำถามที่ถามถึงบันทึกเสียงการสนทนา นายศักดิ์ดาไม่ได้ให้ข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการฯ ทั้งสองคณะเนื่องจากได้ให้ข้อมูลต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งหมดแล้ว และได้ความจากนายภาดล ถาวรกฤชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ เบิกความว่า เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณหนึ่งทุ่ม ขณะที่นายภาดลพักผ่อนอยู่ที่คอนโดมิเนียมมีนางนันทนาโทรศัพท์โดยใช้แอปพลิเคชันไลน์ติดต่อนายภาดลแจ้งให้โทรศัพท์ติดต่อจำเลยที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ นายภาดลสอบถามว่าเรื่องอะไร นางนันทนาแจ้งว่าเรื่องงบประมาณที่จะเข้าพูนนี้ นายภาดลจึงโทรศัพท์ไปหาจำเลยและแนะนำตัวเอง แล้วจำเลยถามว่า “ของท่านมีงบประมาณเข้าพูนนี้ใช่หรือไม่” นายภาดลตอบว่า “ใช่ครับ” จำเลยถามต่อว่า “กรมทรัพยากรน้ำมีงบประมาณเท่าใด” นายภาดลจำไม่ได้จึงขอไปตรวจสอบเอกสารก่อน จากนั้นเวลา ๑๙.๑๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์ติดต่อนายภาดลอีกครั้ง สอบถามว่า

“งบประมาณลงที่ใดบ้าง” นายภาดลตอบว่า “โครงการพระราชดำริที่จังหวัดมุกดาหาร ที่ท่านถามในที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ เป็นงานขอกรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำไม่ได้ดำเนินการ แต่ถ้าจะเอาที่มของกรมทรัพยากรน้ำ ภาค ๑๑ ไปช่วยสำรวจออกแบบก็ยินดี เพื่อให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้” จำเลยตอบว่า “ไม่เป็นไร” นายภาดลจึงสอบถามจำเลยว่ามีอะไรให้ตนชี้แจงเพิ่มเติมอีกหรือไม่ จำเลยตอบว่า “ไม่มี” แต่ถามว่า “พຼ່ງนี้มืงบประมาณเกี่ยวกับอะไรบ้าง” นายภาดลตอบว่า “งบประมาณที่ท่านอยากทราบเป็นงบปกติหรืองบบูรณาการ ซึ่งภาพรวมมีประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านบาท แต่เอกสารไม่อยู่ในมือผม ต้องสอบถามลูกน้องของผมก่อน ขอเวลาผมครึ่งชั่วโมงให้ลูกน้องส่งข้อมูลให้ผมก่อน” จากนั้นได้วางสายไป ต่อมาเวลา ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์กลับมาอีกครั้ง สอบถามเกี่ยวกับงานก่อสร้างของกรมทรัพยากรน้ำว่า “กรมทรัพยากรน้ำมืงบประมาณกี่ประเภท” นายภาดลตอบว่า “มี ๒ ประเภท คือ งบประมาณเกี่ยวกับการก่อสร้าง อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ งบประมาณจำนวนพันกว่าล้านบาท และงบประมาณก่อสร้างระบบกระจายน้ำอีกประมาณพันกว่าล้านบาท ซึ่งทั้งหมดเป็นความต้องการของประชาชน มีเอกสารรองรับครบถ้วน ถ้าหากว่าเป็นกรรมาธิการก็ขอให้ช่วยพิจารณาในส่วนนี้ด้วย อย่าได้ตัดงบประมาณเลย” จำเลยสอบถามต่อว่า “แล้วอธิบดีบริหารยังงั้” พยานตอบว่า “งานของกรมทรัพยากรน้ำทุกโครงการต้องทำ E-bidding ตั้งแต่มื E-bidding มา มีการพักราคามา ๔-๕ ปี แล้ว” จำเลยจึงพูดว่า “อย่างนี้ก็บริหารไม่ได้สิผมเป็นผู้รับเหมา ผมมาคຸมช่วยมัย” นายภาดลจึงตอบว่า “ยินดี” เนื่องจากเห็นว่าเป็นการทำ E-bidding อยู่แล้ว ซึ่งในความเข้าใจของนายภาดลคำพูดของจำเลยเป็นการขอร้งงาน จากนั้นจำเลยพูดว่า “ไว้มืโอกาสค่อยคุยกัน” นายภาดลตอบกลับป้ว่า “ท่าน ขอฝากด้วยนะครับ” และได้วางสายไป และในคืนเดียวกัน จำเวลาที่แน่นอนไม่ได้ นายศักดิ์ดาโทรศัพท์โดยใช้แอปพลิเคชันไลน์มาหานายภาดล สอบถามว่า “มือนุกรรมาธิการฯ โทรศัพท์มาหาหรือไม่” นายภาดลตอบว่า “มืคนอ้างว่าเป็นอนุกรรมาธิการฯ โทรมา” นายศักดิ์ดา

ถามว่าเรื่องอะไร นายภาดลตอบว่า “เกี่ยวกับเรื่องที่จะเข้าพຼ່ງนี้ว่ามึงบะไรบ้าง” นายศักดิ์ดาจึงพูดว่า “ของผมเค้าเรียกเงินผม ๕ ล้านบาท แต่ผมไม่ให้มันหรงเพราะไม่มีให้” และนายศักดิ์ดาแจ้งนายภาดลว่า นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนธ์ จำเลย คืออนุกรรมการฯ ที่โทรศัพท์มาเรียกเงินจากนายศักดิ์ดา วันรุ่งขึ้นกรมทรัพยากรน้ำมีกำหนดเข้าชี้แจงงบประมาณต่อจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ระหว่างประชุมในช่วงเวลาใกล้เที่ยงนายภาดลเห็นนายศักดิ์ดาเดินออกจากห้องประชุมไปทางห้องน้ำ แต่ไม่ได้ ทักทายเนื่องจากสังเกตเห็นนายศักดิ์ดามีสีหน้าไม่พอใจและดูอารมณ์ไม่ดี ภายหลังการประชุมเสร็จ ในช่วงเย็นถึงค่านายศักดิ์ดาโทรศัพท์มาเล่าเหตุการณ์ที่จำเลยซักถามในที่ประชุมให้นายภาดลฟัง นอกจากนี้ยังได้ความจากนายสุรินทร์ วรกิจดำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากร น้ำบาดาล บอกความว่า ในวันที่ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าชี้แจงงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ ปลัดกระทรวงฯ เป็นผู้นำในการชี้แจง มีนายศักดิ์ดาอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและนายสุรินทร์สนับสนุนข้อมูล ส่วนใหญ่จะได้รับคำชม เนื่องจากแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำได้เป็นอย่างดี แต่จำเลยโจมตีการดำเนินการโครงการขุดเจาะที่มีมูลค่าต่ำ กว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท และให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจง และ อีกประเด็นคือ กำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยงานเจาะน้ำบาดาลสูงกว่าปกติ ซึ่งปลัดกระทรวงฯ ชี้แจงว่ากรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่เคยจัดทำโครงการขุดเจาะตามที่กล่าวอ้าง และ ทุกโครงการจัดซื้อจัดจ้างแบบวิธี E-bidding ก่อนออกจากห้องประชุม ปลัดกระทรวงฯ และนายศักดิ์ดา ไปพบจำเลย หลังจากปลัดกระทรวงฯ ออกจากห้องไป นายศักดิ์ดาเรียกนายสุรินทร์เข้าไปหาและ ได้แนะนำให้จำเลยรู้จัก พร้อมกับแจ้งว่าข้อมูลและงบประมาณสามารถสอบถามได้จากนายสุรินทร์ และแลกเปลี่ยนหมายเลขโทรศัพท์กับจำเลย ต่อมาจำเลยโทรศัพท์มาหานายสุรินทร์ได้พูดคุยเกี่ยวกับ โครงการ ในวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายสุรินทร์ไปที่ห้องประชุมพบนายศักดิ์ดากำลังชี้แจงกับ

จำเลยอยู่บริเวณที่นั่งทานกาแฟหน้าห้องประชุม นายสุรินทร์ได้ส่งมอบข้อมูลพร้อมทั้งอธิบายชี้แจงให้จำเลยทราบ แต่เมื่อเริ่มประชุมจำเลยก็ยังกล่าวโจมตีในประเด็นเดิม ในการประชุมช่วงเช้าวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยยังคงโจมตีในประเด็นเดิม และนายศักดิ์ดาก็ได้ชี้แจงเพิ่มเติมแล้ว ในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายสุรินทร์ได้รับการประสานจากเจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรให้ส่งข้อชี้แจงเดียวกันไปยังจำเลย จากนั้นนายสุรินทร์ให้ผู้บังคับบัญชาประสานกับจำเลยและได้รับแจ้งว่าให้นำเอกสารไปส่งให้กับจำเลยที่คอนโดแล้ว เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณ ๒๐ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์โดยใช้แอปพลิเคชันไลน์มาหานายสุรินทร์ เล่าว่าจำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากนายศักดิ์ดาเพื่อแลกกับการที่จะตัดงบประมาณน้อยลงซึ่งนายศักดิ์ดาได้ตอบว่าไม่มีให้ และให้นายสุรินทร์จัดเตรียมข้อมูลให้ดีที่สุด กับให้แจ้งให้นายกุลศ โขติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเข้าร่วมชี้แจงในวันพรุ่งนี้ด้วย ในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ตั้งแต่เริ่มประชุมได้ถูกซักถามในประเด็นเกี่ยวกับอัตราราคางานต่อหน่วยการเจาะน้ำบาดาล (Unit Cost) ว่าราคาเจาะสูงเกินกว่าปกติเมื่อเปรียบเทียบกับเอกชน ซึ่งผู้แทนสำนักงบประมาณชี้แจงว่าเป็นอัตราราคางานต่อหน่วยที่สำนักงบประมาณจัดทำและใช้มาเป็นเวลาสิบปีแล้ว นายสุรินทร์และนายกุลศ พยายามชี้แจงแต่ก็ยังถูกคณะอนุกรรมการฯ โต้แย้ง ก่อนพักเที่ยงนายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “ถ้าท่านอนุกรรมการฯ เห็นว่าโครงการไม่เหมาะสม ให้ท่านยกโครงการทิ้งทั้งหมด แล้วให้คนอื่นทำหรือใครทำก็ไม่เป็นไร เพราะเงินดังกล่าวก็เป็นเงินภาษีของประชาชน” นายสุรินทร์และนายกุลศได้ชี้แจงต่อ ก็ยังถูกซักถามและว่ากล่าวในเรื่องเดิม จากนั้นประมาณ ๕-๑๐ นาที นายศักดิ์ดากลับเข้ามาในห้องประชุมมายืนอยู่จุดใกล้กับที่นั่งของประธานในที่ประชุม และพูดเสียงดังว่า “เมื่อคืนมีอนุกรรมการฯ ท่านหนึ่งโทรมาตบทรัพย์ผมห้าล้านเพื่อแลกกับการให้โครงการผ่าน” หลังจากนั้นนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ อนุกรรมการฯ กล่าวชวนนายศักดิ์ดาไปแอลกอฮอล์ด้วยกัน นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย ประธาน

ในที่ประชุมได้พักการประชุม ในการประชุมอนุกรรมการฯ ช่วงบ่ายจำเลยไม่ได้เข้าร่วมและบรรยายภาคในการประชุมแตกต่างจากตอนเช้าเป็นอย่างมาก จากที่เคยถูกซักถามและโจมตีในช่วงเช้า กลับเปลี่ยนเป็นได้รับคำชม และได้ผลสรุปในตอนท้ายว่ากรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกตัดงบประมาณไปเพียงเล็กน้อยประมาณ ๑ เพอร์เซ็นต์ และไม่เคยมีการประชุมครั้งไหนที่กรรมการฯ หรืออนุกรรมการฯ จะโจมตีและซักถามในประเด็นเดิมซ้ำไปซ้ำมา โดยไม่ฟังคำชี้แจงของหน่วยงานเช่นนี้ นายสุรินทร์เชื่อว่าสิ่งที่นายศักดิ์ดาพูดเป็นความจริงทุกอย่าง และยังมีนายนิรศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เบิกความยืนยันว่า เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณ ๘ นาฬิกา นายศักดิ์ดาซึ่งรู้จักกันเป็นส่วนตัวได้โทรศัพท์มาเล่าให้ฟังว่า เมื่อคืนวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีอนุกรรมการแผนบูรณาการ ๒ โทรศัพท์หานายศักดิ์ดาพูดเกี่ยวกับงบประมาณและขอเงินสดจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาทจากนายศักดิ์ดาเพื่อจะได้ไม่ตัดงบประมาณ แต่ไม่ได้บอกว่าบุคคลดังกล่าวคือใคร นายนิรศได้แนะนำว่าอย่าไปให้ ในวันเดียวกันเวลาประมาณเที่ยง นายนิรศได้พบนายศักดิ์ดาที่บริเวณหน้าห้องประชุมอาคารรัฐสภา นายศักดิ์ดาเล่าให้ฟังอีกว่า ในที่ประชุมมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่นายศักดิ์ดาโทรศัพท์มาเล่าให้นายนิรศฟัง ต่อมามีการพูดถึงเรื่องดังกล่าวที่บริเวณหน้าห้องประชุมนายนิรศจึงทราบว่าเป็นจำเลย เห็นได้ว่า ข้อเท็จจริงในส่วนของการติดต่อกันทางโทรศัพท์ตามที่พยานโจทก์ทั้งสองได้กล่าวเบิกความ มีความสอดคล้องต้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโทรศัพท์ติดต่อกันไปมาหลายครั้งระหว่างนายศักดิ์ดากับจำเลย และระหว่างนายภาดลกับจำเลย สอดคล้องตรงกันกับข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในหนังสือของบริษัทแอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ตเวิร์ค จำกัด ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓ พร้อมเอกสารประกอบ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๕ อีกทั้งปรากฏในเอกสารดังกล่าวว่า ในวันเดียวกันก่อนเวลาที่นายศักดิ์ดากับนายภาดลจะโทรศัพท์ติดต่อจำเลย มีหมายเลขโทรศัพท์ของนางนันทนาโทรติดต่อไปที่โทรศัพท์หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งนายศักดิ์ดาใช้ในราชการ

ในเวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา โดยนางนันทนาเบิกความตอบศาลยอมรับว่า นางนันทนาโทรศัพท์หานายศักดิ์ดาภิธำโทรติดต่อนายภาดลโดยใช้แอปพลิเคชันไลน์และแจ้งให้บุคคลทั้งสองโทรติดต่อจำเลยจริง ซึ่งตรงกับที่นายศักดิ์ดาและนายภาดลเบิกความถึงเหตุที่บุคคลทั้งสองโทรศัพท์ติดต่อจำเลยก่อน ก็เพราะได้รับแจ้งจากนางนันทนา และยังสอดคล้องกับข้อมูลการใช้โทรศัพท์ของจำเลยที่ปรากฏในเอกสารดังกล่าวอีกด้วยว่า การติดต่อกันระหว่างนายภาดลกับจำเลยและนายศักดิ์ดาภิธำกับจำเลยเป็นเวลาภายหลังที่บุคคลทั้งสองได้รับแจ้งจากนางนันทนาแล้ว จึงเห็นได้ว่าจำเลยพูดคุยทางโทรศัพท์กับนายภาดลและกับนายศักดิ์ดา ในระยะเวลาต่อเนื่องกันโดยมีถ้อยคำทำนองหาผลประโยชน์เช่นเดียวกัน ซึ่งจำเลยไม่ได้ปฏิเสธหรือโต้แย้งคัดค้านถ้อยคำที่จำเลยพูดคุยกับนายภาดลตามที่นายภาดลเบิกความดังกล่าวข้างต้น และเนื้อหาที่จำเลยสนทนากับนายศักดิ์ดานั้นมิได้มีการพูดถึงการติดตามทวงถามแบบแปลนหรือเอกสารประมาณราคาของโครงการขุดเจาะน้ำบาดาลเลย อีกทั้งการโทรติดต่อกันระหว่างนายศักดิ์ดาภิธำกับนายภาดลและนายสุรินทร์เกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์ที่นายศักดิ์ดาภิธำกับนายภาดลพูดคุยกับจำเลยดังกล่าวแล้วต่อเนื่องกันทันที ดังนั้นการที่นายศักดิ์ดาภิธำและสอบถามเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยจากนายภาดลก็ด้วยรู้จักกันมาก่อนและเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเพราะต่างเป็นผู้มีหน้าที่ในการเข้าชี้แจงงบประมาณของหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบในวันรุ่งขึ้นเช่นเดียวกัน ส่วนนายสุรินทร์เป็นผู้ได้บังคับบัญชาที่ต้องเตรียมข้อมูลและเข้าร่วมชี้แจงกับนายศักดิ์ดานั้น เชื่อว่านายศักดิ์ดาภิธำไม่ได้ปรุงแต่งเรื่องราวขึ้นเอง พยานโจทก์ดังกล่าวเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่หรือมีตำแหน่งหน้าที่ระดับสูง โดยเฉพาะนายศักดิ์ดาและนายสุรินทร์ การเข้าชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่หาใช่เรื่องประโยชน์ส่วนตน และหากสามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวสำเร็จลุล่วง ก็ไม่ปรากฏว่าได้รับตอบแทนอย่างไร ข้อที่นายศักดิ์ดาภิธำกล่าวหาจำเลยซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องที่ร้ายแรง และเป็นการเสี่ยงที่จะถูกดำเนินคดีอาญาหากเรื่องดังกล่าว

ไม่เป็นความจริง ส่วนที่จำเลยโต้แย้งว่าหากจำเลยเรียกเอาผลประโยชน์จากนายศักดิ์ดาจริง เหตุใดนายศักดิ์ดาไม่เล่าให้เพื่อนสองคนที่อยู่ด้วยกันในช่วงเวลาที่พูดคุยกับจำเลยฟัง คำเบิกความของนายศักดิ์ดาจึงเป็นพยาน เห็นว่าการพูดในเรื่องที่อาจเสียหายได้ ปกติวิสัยย่อมไม่ต้องการให้ผู้อื่นซึ่งเป็นบุคคลภายนอกได้รับรู้รับทราบ เมื่อพิจารณาประกอบพฤติการณ์ของจำเลยในการตั้งประเด็นซักถามงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในครั้งการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ที่มีการนำภาพโครงการเจาะน้ำบาดาลของหน่วยงานอื่นมาแสดงต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ และอภิปรายว่าเป็นโครงการเจาะน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ที่มีการตั้งราคา ๔๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อจะใช้วิธีจัดซื้อจัดจ้างโดยเจาะจง และมีการอภิปรายว่ามีการทุจริตเรียกรับเงิน ๔๐ เปอร์เซ็นต์ของค่าเจาะ มีการตั้งราคาที่สูงมาก โดยขอแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อจะแฉว่าสูงอย่างไร และการตั้งราคาที่เท่ากันทุกพื้นที่ซึ่งไม่สามารถเป็นไปได้ ซึ่งนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายศักดิ์ดาและผู้แทนจากสำนักงานงบประมาณได้ชี้แจงตอบข้อซักถามไปแล้วว่าโครงการที่จำเลยอ้างนั้นไม่ใช่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล การตั้งราคาที่เท่ากันเป็นการตั้งราคาต่อหน่วยโดยประมาณ ส่วนการเบิกจ่ายต้องพิจารณาเป็นรายโครงการตามที่จ่ายจริง แต่จำเลยซึ่งมีเอกสารประมาณการราคาต่อหน่วยที่ได้รับจากสำนักงานงบประมาณแล้วยังยกขึ้นอ้างว่าขอให้แจกเอกสารดังกล่าวแก่กรรมการทั้งหมดก็เพื่อให้เข้าใจในสิ่งที่จำเลยพูด และยังกล่าวอีกว่าจำเลยเชื่อว่าเมื่อเข้าไปถึงอนุกรรมการฯ สงสัยผ่านยาก จนถึงการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่จำเลยยังคงซักถามในคำถามที่มีการตอบข้อซักถามและชี้แจงไปแล้ว โดยอ้างเหตุเพียงว่า ไม่ได้รับแบบแปลนและเอกสารการประมาณราคาของโครงการโดยปรากฏในรายงานการประชุมว่า จำเลยขอเอกสารจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเกี่ยวกับโครงการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการเองเพื่อจะตรวจสอบว่ามีราคาแพงกว่าการว่าจ้างเอกชน และพูดทำนองจะแฉ

เรื่องทุจริตการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ตามที่ปรากฏในสำเนา รายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๑๗ และ จ.๒๑ ซึ่งการตรวจสอบการทุจริตแม้จะมีจริงก็ไม่ใช่หน้าที่ของคณะกรรมการวิสามัญฯ หรือคณะอนุกรรมการฯ ในขั้นนี้ การที่จำเลยกล่าวถ้อยคำว่าจะแฉทุจริต หรือในชั้นอนุกรรมการฯ สงสัยผ่านยาก จึงเป็นการกล่าวถ้อยคำที่สื่อแสดงให้เห็นเจตนา ช่มชู้ว่าจะไม่ให้ผ่านหรือจะดัดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อีกทั้งการที่จำเลยให้นางนันทนาโทรศัพท์ติดต่ออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำเพื่อให้บุคคลทั้งสองโทรศัพท์ติดต่อจำเลยด้วยตนเองก่อนการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ในวันรุ่งขึ้นทั้งที่ไม่ใช่หน้าที่ พฤติการณ์ดังกล่าวเมื่อพิจารณาประกอบข้อมูลการใช้เวลาในการสนทนากันทางโทรศัพท์ระหว่างจำเลยกับนายศักดิ์ดาในสองช่วงที่ต่อเนื่องใกล้ชิดกันซึ่งใช้เวลาถึงประมาณ ๙ นาที และประมาณ ๖ นาที ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๕ แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องสัมพันธ์กันของเวลาที่ใช้ในการสนทนากับเนื้อหาสาระที่พูดคุยกันตามที่นายศักดิ์ดาเบิกความมากกว่าเป็นเพียงการแจ้งให้นายศักดิ์ดาเตรียมตัวให้พร้อมในการชี้แจงตามที่จำเลยเบิกความ และยังสอดคล้องสัมพันธ์กันมากกว่าการติดตามทวงถามแบบแปลนและเอกสารประมาณราคาโครงการที่จำเลยร้องขอซึ่งจะใช้ประชุมในวันรุ่งขึ้นตามที่จำเลยให้การต่อสู้ไว้ จำเลยนำสืบปฏิเสธเพียงว่าไม่ได้เรียกเงินหรือขอร้องจากนายศักดิ์ดา แต่ไม่นำสืบหักล้างให้เห็นว่าจำเลยกับนายศักดิ์ดาซึ่งไม่ได้มีความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนหรือคุ้นเคยใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก่อนนั้นมีการพูดคุยเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่ได้มีเนื้อหาเช่นเดียวกับที่กล่าวหาจำเลยตามฟ้องโจทก์ อีกทั้งในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ในเช้าของวันรุ่งขึ้น เริ่มต้นการประชุมมีการโต้แย้งกันเรื่องจำเลยไม่ได้รับเอกสารแบบแปลนและประมาณการราคาระหว่างนายศักดิ์ดากับจำเลย นายจักรรัตน์ได้ขอให้เอาแบบแปลนฯ ขึ้นจอแสดงภาพต่อที่ประชุมใช้ประกอบการพิจารณาแล้ว แต่จำเลยยังคงหยิบยกเรื่องไม่ได้รับเอกสารแบบแปลนเป็นข้ออ้างใช้เป็นเหตุโต้แย้งซักถามซ้ำอีก

ในประเด็นเดิม ๆ ที่นายศักดิ์ดาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เคยชี้แจงไปแล้ว โดยเฉพาะในประเด็นการเบิกจ่ายเงินเกี่ยวกับงานที่เป็นไปตามแผนงานของกระทรวงทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งสำนักงบประมาณตรวจสอบและพิจารณาอนุมัติแล้ว ตามที่ปรากฏในรายงานการประชุม เอกสารหมาย จ.๒๒ ข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานโจทก์ตั้งได้วินิจฉัยมาแล้ว เชื่อได้ว่าการโทรศัพท์ระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดาในวันเกิดเหตุช่วงเวลากลางคืนก่อนวันที่คณะกรรมการฯ จะพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยมีการกล่าวถ้อยคำเรียกหาผลประโยชน์จากนายศักดิ์ดาอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจริง แม้นายศักดิ์ดาเคยให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ในทำนองว่า ไม่ได้บันทึกเสียงเหตุการณ์ขณะที่จำเลยโทรศัพท์มาพูดขอผลประโยชน์ดังกล่าวไว้ ซึ่งแตกต่างจากที่นายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมคณะกรรมการฯ ในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ก็ตาม ก็หาทำให้น้ำหนักคำเบิกความของนายศักดิ์ดาเสียไปไม่ จึงรับฟังได้ว่าจำเลยได้กระทำตามที่โจทก์ฟ้องจริง นอกจากนี้ยังได้ความจากพินิจอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์ ภูสีโรรัมย์ วิทยากรระดับ ๔ และนายสรเดช ธรรมสาร นิติกรปฏิบัติการ กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สถาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการวิสามัญฯ และปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการกับเป็นผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการฯ เบิกความตรงกันว่า ในทางปฏิบัติกรณีที่คณะกรรมการฯ หรือคณะกรรมการฯ ประสงค์ให้หน่วยงานส่งเอกสารประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมจะต้องแจ้งที่ประชุม เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการจะบันทึกข้อสังเกตและรายการเอกสาร แล้วติดต่อประสานงาน รวมถึงติดตาม และรับส่งเอกสารนั้นจากหน่วยงาน และจะนำเอกสารส่งให้กรรมการฯ หรืออนุกรรมการฯ แต่ละท่านในห้องก่อนการประชุม โดยกรรมการฯ หรืออนุกรรมการฯ ไม่มีหน้าที่ในการติดตามขอเอกสารจากหน่วยงานต่างๆ โดยตรง ซึ่งเป็นจรรยาบรรณของกรรมการฯ และอนุกรรมการฯ ที่จะไม่เข้า

ไปมีส่วนได้เสียกับงบประมาณของหน่วยงานที่จะเข้าชี้แจง ส่วนนางนันทนาในฐานะเลขานุการ คณะอนุกรรมการฯ มีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยในที่ประชุม หรือต่อที่ประชุมในการกำหนดแนวทางในการพิจารณางบประมาณให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่ไม่มีหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก จึงเห็นได้ว่าภารกิจดังกล่าวไม่ใช่หน้าที่ของจำเลย การที่จำเลยให้นางนันทนาโทรศัพท์ติดต่ออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำเพื่อให้บุคคลทั้งสองโทรศัพท์ติดต่อจำเลยด้วยตนเองในขณะที่มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงและสามารถประสานงานให้จำเลยได้ทันที จึงเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและเป็นการฝ่าฝืนจรรยาบรรณ ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมการกระทำของจำเลยดังได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น ส่วนที่นายจักรรัตน์ พัวช่วย เบิกความอ้างว่าอยู่ในห้องประชุมกับจำเลยในขณะที่เกิดเหตุ แต่ได้ความว่านายจักรรัตน์กำลังนั่งรับประทานอาหารเย็น และไม่ได้เบิกความยืนยันว่านั่งอยู่กับจำเลยตลอดเวลาในห้องประชุมยังมีอนุกรรมการฯ และเจ้าหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรอีกหลายคน และไม่ปรากฏเหตุการณ์อื่นใดที่จะแสดงให้เห็นว่านายจักรรัตน์หรือบุคคลอื่นที่อยู่ในบริเวณเดียวกับจำเลยจดจ่อกับการกระทำของจำเลยตลอดเวลา หากส่วนราชการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณมีเอกสารไม่เพียงพอให้จำเลยพิจารณา จำเลยชอบที่จะแจ้งให้เจ้าหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการเรียกเอกสารให้หรือเสนอให้เลื่อนการพิจารณา หรือพิจารณาปรับลดงบประมาณไปได้เช่นเดียวกับที่จำเลยเสนอให้ตั้งข้อสังเกตกับโครงการของกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อให้คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาว่าจะเห็นชอบหรือไม่ดังที่ปรากฏในรายงานการประชุมของคณะอนุกรรมการฯ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๒ ไม่มีความจำเป็นจะต้องโทรศัพท์เพื่อติดตามเอกสารด้วยตนเองทั้งที่ไม่ใช่หน้าที่ อันจะเป็นเหตุให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่ต้องชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงบประมาณทราบล่วงหน้า และเกิดช่องทางการสมรู้กันเพื่อให้มีการผ่านการพิจารณาได้โดยง่าย ในข้อนี้ได้รับความจากพยานจำเลยเอก

ศักดิ์สิทธิ์และนายสรเดชว่า ภายหลังเกิดเหตุคดีนี้ คณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ กำหนดแนวทางห้าม
อนุกรรมการฯ หรือส่วนตัวกับหัวหน้าส่วนราชการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณ ส่วนที่จำเลย
นำสืบว่า นายศักดิ์ดามีเหตุโกรธเคืองกับจำเลยมาก่อนโดยมีสำเนาคำเบิกความในคดีหมายเลขดำที่
คมจ. ๑/๒๕๖๕ ของพันตำรวจเอกทวี สอดส่อง กับนายชาดา ไทยเศรษฐ์ มายืนยัน และมีนายศรัณย์วุฒิ
ศรัณย์เกตุ มาเบิกความสนับสนุนนั้น แม้จำเลยยกข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าวตั้งแต่ชั้นไต่สวนของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ก็มีได้ยกขึ้นทันทีที่มีโอกาสกลับปล่อยเวลาให้เนิ่นนานออกไป ทั้งสาเหตุโกรธเคือง
ที่อ้างคือเรื่องการพิจารณางบประมาณที่พิพาทในคดีนี้ ไม่ใช่สาเหตุส่วนตัวอันร้ายแรงถึงขนาด
ที่จะต้องปั้นแต่งข้อเท็จจริงขึ้นให้มีการดำเนินคดีจำเลย จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ส่วนที่จำเลยให้การว่า
จำเลยสนทนากับนายศักดิ์ดาเพียงชั่วครู่แล้วให้นางนันทนาสนทนาต่อ่นั้น ในข้อนี้นางนันทนาเบิกความ
ยืนยันว่า ในวันเกิดเหตุนางนันทนาได้ติดต่อประสานให้นายศักดิ์ดาและนายภาดลโทรศัพท์หาจำเลย
ภายหลังจากติดต่อประสานงานดังกล่าวให้แล้วนางนันทนาไม่ทราบจำเลยกับนายศักดิ์ดาและ
นายภาดลจะโทรศัพท์พูดคุยกันตอนไหน อย่างไร และวันเกิดเหตุไม่มีเหตุการณ์ขณะที่จำเลยพูดคุย
โทรศัพท์กับนายศักดิ์ดา เมื่อนางนันทนาทราบจึงขอโทรศัพท์จากจำเลยมาพูดคุยกับนายศักดิ์ดาต่อจาก
จำเลยตามที่จำเลยกล่าวอ้าง แต่ข้อเท็จจริงกลับตรงกันกับที่นายศักดิ์ดาเบิกความตอบศาลว่าไม่มี
เหตุการณ์ดังกล่าวเช่นกัน แสดงให้เห็นถึงความไม่น่าเชื่อถือในข้ออ้างและคำพูดของจำเลย
ส่วนประเด็นตามคำให้การจำเลยที่ว่า ฟ้องโจทก์ที่บรรยายว่ากรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ส่งเอกสาร
แบบแปลนและประมาณราคาให้คณะอนุกรรมการฯ และจำเลยแล้ว เป็นความเท็จ เพราะหลังจาก
จำเลยได้ทำหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมทรัพยากร
น้ำบาดาลแล้ว จำเลยได้รับหนังสือแจ้งว่าที่ประชุมคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของ
กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีมติไม่เปิดเผยข้อมูลเอกสารนั้น ได้ความตามเอกสารหมายเลข จ.๒๑ และ จ.๒๓

ว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้จัดส่งให้ตามที่มีหนังสือขอเรียบร้อยแล้ว ส่วนที่จำเลยโต้แย้งตามคำให้การโดยอ้างว่ามีหนังสือนั้น จำเลยไม่มีพยานหลักฐานมาหักล้างเอกสารของโจทก์ดังกล่าว ซึ่งมีเพียงที่ปรากฏในเอกสารหมายเลข ๑๑ และ ๑๒ ซึ่งเป็นหนังสือแจ้งผลการพิจารณาเรื่องที่จำเลยขอเอกสารไปชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันเป็นเหตุการณ์ภายหลังเกิดเหตุในคดีนี้แล้ว และประการสุดท้ายที่จำเลยให้การว่า คณะอนุกรรมการฯ ไม่มีอำนาจปรับลดงบประมาณ ไม่มีเหตุที่จำเลยจะโทรศัพท์ไปเรียกรับเงิน ฟ้องโจทก์จึงไม่ครบองค์ประกอบความผิดนั้น ทางใต้สวนได้ความจากพยานโจทก์พ้นจำอาภาศเอกศักดิ์สิทธิ์และนายสรเดช ว่า คณะกรรมการวิสามัญฯ ยังคงมีอำนาจพิจารณาปรับลดงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ไปแล้วหรือไม่ก็ได้ สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการฯ ในการพิจารณางบประมาณ ซึ่งมีกรอบแนวทางในการพิจารณาและมีหลักเกณฑ์การปรับลดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อเสนอคณะกรรมการวิสามัญฯ ตามที่ปรากฏในเอกสารหมายเลข ๑๙ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าแม้คณะอนุกรรมการฯ จะไม่มีอำนาจในการพิจารณาปรับลดงบประมาณโดยเบ็ดเสร็จเด็ดขาด แต่มีอำนาจเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ ให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบคำขอของงบประมาณ แม้ความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ จะไม่เป็นที่ยึด แต่เป็นเนื้อหาสาระสำคัญให้คณะกรรมการวิสามัญฯ ต้องมีการพิจารณาตามข้อเสนอและอาจเห็นชอบด้วย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเลยเป็นหนึ่งในคณะกรรมการวิสามัญฯ ด้วย ย่อมมีอำนาจแสดงความคิดเห็นสนับสนุนรายงานที่คณะอนุกรรมการฯ ได้จัดทำขึ้น ดังนั้น ความเห็นของจำเลยในฐานะอนุกรรมการฯ ที่อภิปรายต่อที่ประชุมและการเสนอปรับลดงบประมาณของคณะอนุกรรมการฯ ย่อมมีส่วนสำคัญส่งผลให้คุณและให้โทษแก่หน่วยงานที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณได้ พฤติการณ์ดังกล่าวของจำเลยที่กล่าวมาทั้งหมดเมื่อนำมาพิจารณาประกอบกันแล้ว ฟังได้ว่าจำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒

ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เสนอปรับลดงบประมาณ ได้โทรศัพท์ติดต่อไปหานายศักดิ์ดาอภิตกมลทรัพย์ากร
 น้ำบาดาลซึ่งมีกำหนดที่จะเข้าชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะกรรมการฯ โดยจำเลย
 พุดเรียกเงินหรือของงานอันเป็นผลประโยชน์จากโครงการในการจัดทำงบประมาณจากอภิต
 กมลทรัพย์ากรน้ำบาดาลโดยอาศัยที่ตนมีอำนาจหน้าที่เสนอปรับลดงบประมาณ เพื่อตอบแทน
 การพิจารณาผ่านงบประมาณของกรมทรัพย์ากรน้ำบาดาล แม้จำเลยเพียงผู้เดียวจะไม่มีอำนาจเด็ดขาด
 โดยตรงก็ตาม แต่การพิจารณาปรับลดงบประมาณของอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒
 ต้องเป็นไปตามมติที่ประชุมแล้วสรุปผลรายงานเสนอความเห็นให้คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณา
 แล้วรายงานผลการพิจารณาต่อสภาผู้แทนราษฎรต่อไปตามระยะเวลาที่กำหนด และจำเลยซึ่งเป็น
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการวิสามัญฯ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจ
 หน้าที่อภิปราย ตั้งข้อสังเกต ชักถาม หรือแสดงความเห็นต่อที่ประชุมและมีสิทธิลงมติทุกขั้นตอนของ
 การพิจารณางบประมาณ โดยเฉพาะในฐานะกรรมการวิสามัญฯ จำเลยมีสิทธิชี้แจงแสดงความเห็น
 ต่อที่ประชุมได้ หากจำเลยเห็นว่างบประมาณในส่วนใดยังมีข้อสงสัยหรือไม่มีความชัดเจน และจำเลย
 มีสิทธิขอสงวนความเห็นเพื่ออภิปรายในสภาผู้แทนราษฎรได้ด้วย ดังนั้น การที่จำเลยโทรศัพท์ไปเรียกเงิน
 และของงานจากนายศักดิ์ดา เพื่อตอบแทนการพิจารณาผ่านงบประมาณของกรมทรัพย์ากรน้ำบาดาล
 จึงไม่ทำให้ฟ้องขาดองค์ประกอบความผิดตามที่จำเลยให้การต่อสู้ การกระทำของจำเลยเป็นการเรียกรับ
 ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด
 ในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่
 กรมทรัพย์ากรน้ำบาดาลและราชการตามฟ้อง เมื่อการกระทำของจำเลยเป็นความผิดตาม
 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา
 ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิด

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก เมื่อจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง มีผลให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ส่วนการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้น ไม่จำเป็นต้องมีคำสั่งอีกเพราะศาลฎีกาได้มีคำสั่งให้เพิกถอนมีกำหนดเวลา ๑๐ ปี ในคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ แล้ว ซึ่งเป็นการกระทำเดียวกันกับคดีนี้

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๖ ปี ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑.

นายสิทธิศักดิ์ วนะชกิจ

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๔/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { อัยการสูงสุด โจทก์
นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์ จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกา ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และที่คู่ความไม่ได้โต้เถียงกันแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ จำเลยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย จำเลยเข้ารับตำแหน่งวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ต่อมาวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ ศาลฎีกามีคำพิพากษาให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จังหวัดมุกดาหาร นับแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลฎีกาหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นเพื่อพิจารณา จำเลยได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมาย จ.๑๕ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณางบประมาณในภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมทรัพยากรน้ำ ปรากฏตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๑๗ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมติแต่งตั้งบุคคลเป็นอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ จำเลยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมาธิการในคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้รับการคัดเลือกให้เป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง ปรากฏตามสำเนาหนังสือคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เอกสาร

หมาย จ.๑๘ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา
งบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ แผนงานบูรณาการบริการจัดการ
ทรัพยากรน้ำ ตามเอกสารหมาย จ.๑๙ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลส่ง
เอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมาย จ.๒๐ ในการประชุมของคณะ
อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ ถึงครั้งที่ ๙/๒๕๖๓ ตามระเบียบวาระการ
ประชุมและสำเนารายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๒๑ วันที่ ๔ และวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีการ
ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และจำเลย ติดต่อกัน
โดยมีรายละเอียดวันและเวลาการใช้โทรศัพท์ ปรากฏตามหนังสือบริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค
จำกัด ที่ LFMM ๗๑๙๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓ เรื่อง ข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ พร้อม
เอกสารประกอบ หมาย จ.๒๕

มีปัญหาดังต่อไปนี้ ประการแรกว่า การสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบหรือไม่
จำเลยให้การว่า ในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำเลยขอขยายระยะเวลาแก้ข้อกล่าวหาและ
มีหนังสือขอให้ประธานกรรมการไต่สวนดำเนินการติดตามและเร่งรัดเอกสารที่จำเลยมีหนังสือขอไปยัง
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญเกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณของ
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อนำมาประกอบคำชี้แจงของจำเลยกับขอให้เรียกพยานบุคคลซึ่งเป็นพยาน
สำคัญมาไต่สวน แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กลับปฏิเสธไม่เรียกเอกสารและพยานบุคคลดังกล่าว
จึงไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

แห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ชอบนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๘ (๑) บัญญัติให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจและหน้าที่ไต่สวน และมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติ หน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย คดีนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ทำการตรวจสอบและมีคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการ ไต่สวน ดำเนินการไต่สวนพยานบุคคล ๑๗ ปาก รวบรวมพยานเอกสาร จำนวน ๒๑ รายการ คณะกรรมการไต่สวนพิจารณาแล้วเห็นว่า มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าคดีมีมูล ความผิด เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓ มีหนังสือแจ้งให้จำเลยไปรับทราบข้อกล่าวหา วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๓ ส่งบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลย จำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓ และขอชี้แจงข้อกล่าวหาภายในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แต่ไม่ยื่นภายในกำหนด วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ จำเลยมีหนังสือขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคล ๔ ปาก ได้แก่ พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาดา ไทยเศรษฐ์ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย และนายจักรรัตน์ พัวช่วย โดยจำเลยไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา การที่คณะกรรมการไต่สวนบันทึกเหตุว่า จำเลยมี หนังสือขอให้คณะกรรมการไต่สวนหรือเรียกพยานบุคคลลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ เกินกว่า ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งไม่ได้ระบุว่าพยานบุคคลดังกล่าวรู้เห็นหรือเกี่ยวข้องอย่างไร เห็นว่า พยานบุคคลดังกล่าวไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน และเป็นการจงใจประวิงเวลา และใช้สิทธิโดยไม่สุจริต มีมติงดเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคลดังกล่าว จึงเป็นการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา

๔๖ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ แล้ว ข้อเท็จจริงที่ได้ความจากการไต่สวนไม่ปรากฏพฤติการณ์อันแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการไต่สวนซึ่งเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบดังที่จำเลยอ้าง การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบแล้ว

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ทางไต่สวนไต่ความตามรายงานและสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำเบิกความของนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลพยานโจทก์ว่า ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ สภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ ได้พิจารณาภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงฯ เป็นผู้ชี้แจง นายศักดิ์ดาและนายสุรินทร์ วรกีจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา น้ำบาดาล เข้าร่วมประชุมเพื่อสนับสนุนข้อมูล จำเลยในฐานะกรรมการได้เข้าร่วมประชุมและได้ซักถามงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และขอประมาณการราคาในแต่ละโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมทรัพยากรน้ำ นายศักดิ์ดา นายสุรินทร์ และนายกุล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเข้าร่วมประชุมชี้แจงงบประมาณ จำเลยในฐานะกรรมการได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเรื่องอัตราราคางานต่อหน่วยของการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่มีการตั้งงบประมาณไว้สูงเกินไป และราคาที่เท่ากันของแต่ละจังหวัด วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ สภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ ได้พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยได้เข้าร่วมประชุม นายศักดิ์ดา ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยตั้งแต่การประชุมครั้งก่อน แต่จำเลยยังคงตั้งคำถามในประเด็นราคางานต่อ

หน่วยที่สูงเกินไป และจำเลยขอแบบแปลนและประมาณการราคาของโครงการขุดเจาะน้ำบาดาลจากกรม
ทรัพยากรน้ำบาดาล เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจึงส่งเอกสารเพิ่มเติมให้
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
และสั่งให้จำเลยที่คองโดมิเนียมของจำเลย วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่นาย
ศักดิ์ดาได้รับประทานอาหารอยู่ที่ร้านอาหารเบียร์ทิมะในหมู่บ้านประชาชนเวศน์ ๑ กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์
ชัยสังฆะ และพี่เต๋อ จำชื่อและชื่อสกุลไม่ได้ นางนันทนา สงฆ์ประชา อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ
๒ โทรศัพท์หาพยาน แจ้งว่าให้โทรศัพท์ไปหาบุคคลหนึ่งที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕
ภายหลังวางสาย พยานได้โทรศัพท์ติดต่อไป แต่ไม่มีผู้รับสาย จากนั้นเวลาประมาณ ๑๙.๒๐ นาฬิกา มี
โทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวโทรศัพท์กลับมาที่เบอร์โทรศัพท์ของพยาน เมื่อรับสาย พยานจำได้ว่าเป็น
เสียงของจำเลย จำเลยแนะนำตัวเองว่าเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ แล้วแจ้ง
ว่า “พรุ่งนี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” พยานจึงถามว่า “เหตุใดจึงต้องงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า
“ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน”
จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงาน
โครงการของกรมฯ เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของานที่ต่ำกว่า
๕๐๐,๐๐๐ บาท” พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่
ของกรมฯ ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้เป็นก็ตั้งงบประมาณของกรม
๑๐ เปอร์เซ็นต์” พยานจึงแจ้งว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ของแต่ละโครงการแบบนั้น
กรมฯ ก็ทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” ใช้เวลาสนทนาสองครั้งรวม
ประมาณ ๑๕ นาที หลังจากนั้นนายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าให้นายภาดล และนาย

สุรินทร์ พึ่ง วรุ่งขึ้น ในการประชุมของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงเช้ามีการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายศักดิ์ดา นายกุล และนายสุรินทร์ ได้เข้าชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการ การประชุมในช่วงเช้า นายศักดิ์ดาได้ชี้แจงงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งมีหลายโครงการ ตลอดเวลาของการประชุมในช่วงเช้า จำเลยซักถามในโครงการขุดเจาะบ่อบาดาลที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลทำเอง พยานจึงให้นายกุลและนายสุรินทร์ตอบข้อซักถาม และมีผู้แทนของสำนักงานงบประมาณชี้แจงด้วย แต่จำเลยก็ยังซักถามอีก จนช่วงเวลาก่อนเที่ยงพยานพูดต่อที่ประชุมว่า “ถ้าท่านอนุกรรมการ เห็นว่าโครงการไม่เหมาะสม ให้ท่านยกโครงการทิ้งทั้งหมด แล้วให้คนอื่นทำหรือใครทำก็ไม่เป็นไร เพราะเงินดังกล่าวเป็นเงินภาษีของประชาชน” เมื่อพูดจบ จึงเดินออกจากห้องประชุมไปเข้าห้องน้ำ ระหว่างทางพบนางวันทนา อาชีวะวิทย์ หรือ ผอ. เจี๊ยบ ผู้อำนวยการส่วนในสำนักงานงบประมาณที่ดูแลงบประมาณของกระทรวง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงพูดให้ฟังว่า พยานรู้สึกอายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกซักถามจำนวนมาก และการพิจารณาไม่คืบหน้า แล้วเล่าเหตุการณ์ที่พยานถูกเรียกเงินให้ฟัง ภายหลังกลับเข้าห้องประชุม พยานยืนใกล้กับที่นั่งของประธาน และพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มืออนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕ ล้าน ผมจะไปแฉลงข่าว” จากนั้นที่ประชุมก็ได้มีการพิจารณาอีก และมีการพักการประชุม ในเวลาพักรับประทานอาหารกลางวันพยานพบ นายนิธิตและโฆษกพรรคก้าวไกล จึงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในที่ประชุมให้ทราบ พร้อมขอให้พาไปพบกับประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ในวันดังกล่าวประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ จากนั้นในช่วงบ่าย ที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ต่อ โดยจำเลยมิได้เข้าร่วมประชุมด้วย ที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้ปรับลด

งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รายงานข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว พยานได้เข้าพบปลัดกระทรวงฯ และจัดทำบันทึกข้อความชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส๐๗๐๑/๓๘๙๖ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๔ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ได้ไปให้การต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามเอกสารหมาย จ.๒๘ เห็นว่า มูลเหตุคดีนี้สืบเนื่องมาจากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ หลังจากสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการในวาระที่หนึ่งแล้วมีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาเพื่อช่วยพิจารณา และจำเลยซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๑ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๙ วรรคแรก ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มีการพิจารณางบประมาณของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานในสังกัดรวมถึงกรมทรัพยากรน้ำบาดาล สำหรับการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หน่วยงานในกำกับของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ส่งเอกสารประกอบคำขอของงบประมาณตามเอกสารหมาย จ.๑๖ ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณางบประมาณในภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการตั้งข้อสังเกตมอบให้นุกรรมการ

พิจารณาและกรรมาธิการหลายคนขอเอกสารเพิ่มเติมจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น นายสุภดิช อากาศฤกษ์ นายวรภพ วิริยะโรจน์ นายสมคิด เชื้อคง รวมทั้งจำเลย ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีการตั้งข้อสังเกตของกรรมาธิการและกรรมาธิการหลายคนขอเอกสารเพิ่มเติมจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เช่น พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง ขอเอกสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโครงการขุดบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร จำนวน ๓๑ บ่อ บ่อละ ๑๔ ล้านบาท และ โครงการขุดบ่อ ๒๑ บ่อ บ่อละ ๑๐ ล้านบาท จำเลยขอรายละเอียดโครงการสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำ ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท จำนวน ๒๙ หน่วย เป็นเงิน ๖๑,๓๒๑,๙๐๐ บาท และโครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชนค่าก่อสร้างแหล่งน้ำที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท รวม ๘ รายการ (รวม ๘ หน่วย) จำนวน ๓๓,๒๒๔,๐๐๐ บาท นายวัชรพล โตมรศักดิ์ ขอรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการที่ต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาททั้งหมด ปรากฏตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๑๗ และรายละเอียดสรุปผลการประชุมท้ายบันทึกถ้อยคำพยานปากนายสรเดช หมาย จ.๔๑ การซักถามและขอเอกสารรายละเอียดของโครงการที่ของงบประมาณของคณะกรรมการวิสามัญรวมถึงการที่จำเลย ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญได้ซักถามถึงโครงการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลของงบประมาณและขอแบบแปลนการก่อสร้างของแต่ละโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๖ ที่ให้อำนาจกรรมาธิการวิสามัญเรียกเอกสารจากบุคคล เรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติตาม ข้อ ๙๗ มีอำนาจตั้งข้อสังเกตท้ายรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเห็นชอบ ตามข้อ ๑๐๕ วรรคหนึ่ง และข้อ ๑๒๗ วรรคสอง มีอำนาจในการแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมรายงานที่ได้เสนอเข้า

สู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรตามข้อ ๑๐๔ วรรคหนึ่ง จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติของ
กรรมาธิการวิสามัญ ต่อมาวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีมติแต่งตั้งบุคคลเป็นคณะอนุ
กรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ เพื่อช่วยพิจารณาตามข้อบังคับการประชุมสภา
ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๖ จำเลยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมาธิการในคณะที่ ๘ คณะอนุ
กรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการพิจารณางบประมาณแผนงานบูรณาการ
พัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ แผนงานบูรณาการบริการจัดการทรัพยากรน้ำตามกรอบ
แนวทางในการพิจารณาและมีหลักเกณฑ์การปรับลดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๖๔ จำนวน ๙ ข้อ ตามเอกสารหมาย จ.๑๙ สำหรับแผนงานบูรณาการบริการจัดการทรัพยากรน้ำมี
หน่วยรับงบประมาณที่เกี่ยวข้องจำนวน ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน รวมถึงกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
ในการประชุมคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ จำเลยได้รับการเลือกให้เป็นรองประธานคณะอนุ
กรรมาธิการ คนที่หนึ่ง คณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ มีการประชุมจำนวน ๙ ครั้ง โดยเชิญ
หน่วยงานเข้าชี้แจงงบประมาณเริ่มประชุมตั้งแต่วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันอังคารที่ ๑๘
สิงหาคม ๒๕๖๓ มีหน่วยรับงบประมาณที่เข้ารับการพิจารณางบประมาณรวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๗
กระทรวง ๓๘ หน่วยงาน โดยการประชุมของคณะอนุกรรมาธิการแผนการบูรณาการ ๒ เพื่อ
พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ปรากฏในรายงานการประชุมคณะอนุ
กรรมาธิการแผนการบูรณาการ ๒ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ และระเบียบวาระการประชุมวัน
พุธที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ว่า ก่อนปิดประชุมในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๘.๔๐ น. นางสาว

แนน บุญยธิดา สมชัย ประธานในที่ประชุมแจ้งฝ่ายเลขาประสานกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรม
ทรัพยากรน้ำ กรมโยธาธิการและผังเมือง เข้าชี้แจงในวันรุ่งขึ้น ในข้อนี้นางนันทนา สงฆ์ประชา
อนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ให้ถ้อยคำว่า หลังปิด
ประชุมยังคงอยู่ในห้องประชุมเพื่อรับประทานอาหารเช้า จำเลยได้แจ้งให้นางนันทนาในฐานะ
เลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ประสานติดต่อกับนายกศักดิ์ดาอภิตีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและ
นายภาดลอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งมีกำหนดเข้าชี้แจงในวันรุ่งขึ้น นางนันทนาจึงโทรศัพท์ผ่านแอป
พลิเคชันไลน์ไปหานายภาดลและโทรศัพท์หานายศักดิ์ดา แจ้งให้บุคคลทั้งสองโทรศัพท์หาจำเลยที่
หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ จากนั้นนายภาดลและนายกศักดิ์ดาจึงโทรศัพท์พูดคุยกับจำเลย
สอดคล้องกับข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของนางนันทนา นายกศักดิ์ดา และจำเลย ตามเอกสารหมาย
จ.๒๕ โดยนางนันทนาทำหนังสือชี้แจงตามเอกสารหมาย จ.๔๗ ว่า นอกจากนายกศักดิ์ดาและนายภาดล
แล้ว ตนยังได้โทรศัพท์ประสานงานกับผู้ชี้แจงของกรมโยธาธิการและผังเมืองเพื่อเตรียมความพร้อมใน
การเข้าชี้แจง สอดคล้องกับการให้ถ้อยคำของนายพงษ์นรา เ็นยิ่ง รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผัง
เมืองเอกสารหมาย จ.๔๕ ว่า นายพงษ์นราเป็นผู้แทนเข้าชี้แจงงบประมาณของกรมโยธาธิการและผัง
เมืองต่อคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีกำหนดเข้าชี้แจงในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓
นายพงษ์นราให้ถ้อยคำว่า วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๒๘ นาฬิกา ถึง ๙.๓๐ นาฬิกา เวลา ๙.๓๐
นาฬิกา ถึง ๑๐.๑๐ นาฬิกา เวลา ๑๒.๕๗ นาฬิกา ถึง ๑๒.๕๘ นาฬิกา เวลา ๑๙.๔๒ ถึง ๑๙.๔๘
นาฬิกา และเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๕๑ นาฬิกา ถึง ๙.๕๔ นาฬิกา นางนันทนาได้
โทรศัพท์หานายพงษ์นราเรื่องการเข้าชี้แจงงบประมาณ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๔ นาฬิกา
ถึง ๙.๓๕ นาฬิกา และเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา นายพงษ์นราและจำเลยได้โทรศัพท์พูดคุยกันเรื่อง

โครงการพัฒนาพื้นที่ตามผังเมืองมุกดาหาร นายพงษ์นราให้ถ้อยคำว่าจำเลยไม่ได้พูดเรียกเงินจากนายพงษ์นราเพื่อตอบแทนในการพิจารณาผ่านงบประมาณโดยไม่ตัดงบประมาณของกรมโยธาธิการและผังเมือง และได้ความตามบันทึกถ้อยคำพยานปากนายภาดล ว่าหลังจากนางนันทนาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์แจ้งให้พยานโทรหาจำเลยเรื่องงบประมาณที่จะเข้าในวันรุ่งขึ้น พยานได้โทรศัพท์หาจำเลยเนื่องจากในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ จำเลยเคยสอบถามเรื่องโครงการพระราชดำริที่จังหวัดมุกดาหาร พยานแจ้งจำเลยว่ากรมทรัพยากรน้ำไม่ได้ดำเนินการ จำเลยยังสอบถามว่ามึงบเท่าใดมึงบเกี่ยวกับอะไรบ้าง และนายภาดลให้ถ้อยคำว่า จำเลยไม่ได้พูดเรียกเงินจากพยานเพื่อตอบแทนในการพิจารณาผ่านงบประมาณโดยไม่ตัดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ การให้ถ้อยคำของพยานปากนายพงษ์นราและนายภาดลจึงสอดคล้องกันในเรื่องนี้ แม้นายศักดิ์ดาจะให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการป.ป.ช.ว่า จำเลยเรียกเงิน ๕ ล้านบาท เพื่อตอบแทนในการพิจารณาผ่านงบประมาณโดยไม่ตัดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และให้ถ้อยคำว่า นายภาดลเล่าให้ฟังว่าถูกจำเลยเรียกเงินในลักษณะเดียวกัน และนายศักดิ์ดาทำบันทึกข้อความชี้แจงปลัดกระทรวงว่า นายภาดลบอกพยานว่าถูกจำเลยเรียกเงิน ๑๐ ล้านบาท แต่คำให้การของนายศักดิ์ดาก็คัดแย้งกับการให้ถ้อยคำของนายพงษ์นรา และคำเบิกความของนายภาดลที่ยืนยันว่าจำเลยไม่ได้เรียกเงิน ส่วนรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ ในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ปรากฏบันทึกถ้อยคำการตอบโต้ระหว่างนายศักดิ์ดากับจำเลย โดยนายศักดิ์ดากล่าวถ้อยคำว่า “ท่านก็คุยกับผมหลายรอบผมอัดเทปไว้ นะครับ” และปรากฏจากคำพยานปากนายสุรินทร์ว่านายศักดิ์ดาเดินออกจากห้องประชุมไป สักพักกลับเข้ามาแล้วพูดว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕ ล้านบาท ผมจะไปแถลงข่าว” และมีนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ อนุกรรมการพิจารณาแผนงาน

บูรณาการ ๒ พุดขึ้นว่าจะพานายศักดิ์ดาไปแถลงข่าว ประธานจึงสั่งพักการประชุม และนายศรัณย์วุฒิ จะพานายศักดิ์ดาไปแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน แต่ก็ไม่มีการแถลงข่าว ในประเด็นนี้ นายศรัณย์วุฒิให้ ถ้อยคำว่ายานจะพานายศักดิ์ดาไปแถลงข่าว แต่เมื่อนายศักดิ์ดาพูดว่า ไม่มีเทป ไม่มีหลักฐานยาน จึงไม่กล้าไปแถลงข่าว และนายศักดิ์ดาให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ว่าไม่มีเทป และไม่มีการ บันทึกลงเสียงไว้ เช่นนี้ คำเบิกความของนายศักดิ์ดาจึงเลื่อนลอยไม่มีน้ำหนักมั่นคงเพียงพอที่จะรับฟังเป็น ความจริงได้ทั้งหมด ซึ่งจำเลยก็มีข้อต่อสู้ว่า จำเลยโทรศัพท์ไปขอแบบแปลนจากนายศักดิ์ดาโดยไม่ได้ เรียกเงินหรือของงานจากนายศักดิ์ดา ดังนั้น การที่จำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนการบูรณาการ ๒ มีการซักถามผู้ชี้แจงจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลถึงรายละเอียดของแต่ละโครงการหลายประเด็น ก็สืบ เนื่องจากจำเลยให้ถ้อยคำว่ายานทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ได้ส่งประมาณการราคาและแบบแปลนตามที่ คณะกรรมการวิสามัญได้ขอไว้ในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งเมื่อพิจารณาเอกสารของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ส่งเอกสารประกอบการชี้แจง(เพิ่มเติม) ต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ตามเอกสารหมายเลข ๖๒๐ แล้วก็ไม่ปรากฏประมาณการราคาและแบบแปลนโครงการ และ ยังปรากฏจากรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการพิจารณาร่างรายงานของคณะอนุกรรมการ เอกสารหมายเลข ๖๒๑ ว่า จำเลยสอบถาม ฝ่ายเลขานุการประจำคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ถึงเอกสารแบบแปลนและประมาณ การราคาที่ขอจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเมื่อคราวประชุมที่ผ่านมา และเจ้าหน้าที่ประจำคณะอนุ กรรมการตอบจำเลยว่ายานทรัพยากรน้ำบาดาลยังไม่ได้การส่งให้ จำเลยจึงขอให้ตั้งข้อสังเกตและ บันทึกลงไว้ในรายงาน แสดงว่าในการพิจารณางบประมาณของคณะกรรมการวิสามัญ และอนุ

กรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่มีการขอเอกสารเพิ่มเติมจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไม่มีการส่งเอกสารตามที่คณะกรรมการและอนุกรรมการพิจารณาขอจริง การที่จำเลยซักถามถึงรายละเอียดของแต่ละโครงการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลของงบประมาณโดยที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่มีเอกสารประมาณการราคาและแบบแปลนประกอบคำขอย่อมเป็นเรื่องปกติ และการซักถามของจำเลยเป็นการทำหน้าที่ของอนุกรรมการในการพิจารณางบประมาณตามอำนาจหน้าที่ของตน ซึ่งนอกจากจำเลยแล้ว ยังมีกรรมการวิสามัญ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนอื่นที่ซักถามและขอเอกสารเพิ่มจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล การที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ส่งเอกสารตามที่คณะกรรมการขอไว้จึงอาจทำให้ไม่สามารถพิจารณาในรายละเอียดและเกิดข้อซักถามได้ จึงปรากฏการตั้งข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการไว้ในรายงานผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่เสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๖ ว่า การจัดทำงบประมาณต้องมีรายละเอียดของแผนงาน โครงการที่เสนอต่ออนุกรรมการเพื่อพิจารณา แสดงให้เห็นว่าในการพิจารณาคำขออนุมัติงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยขอเอกสารแบบแปลนและประมาณการราคามาเพื่อพิจารณา แต่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่มีการส่งเอกสารให้จริง จึงเป็นสาเหตุให้มีการซักถามในหลายประเด็น ส่วนเรื่องที่จำเลยโทรศัพท์หาอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและกรมทรัพยากรน้ำ หน่วยงานที่ขอรับงบประมาณโดยอ้างว่าเพื่อขอเอกสารเพิ่มแม้จะเป็นการไม่เหมาะสม แต่ก็ไม่มีระเบียบหรือแนวทางห้ามไว้ และไม่เป็นเรื่องผิดปกติเพราะจำเลยยังได้มีการโทรศัพท์ไปพูดคุยเรื่องงบประมาณกับผู้ชี้แจงงบประมาณของกรมโยธาธิการและผังเมืองที่มีกำหนดเข้าชี้แจงพร้อมกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมทรัพยากรน้ำ แม้ปรากฏว่าคณะกรรมการวิสามัญฯ มีหนังสือกำหนดแนวทางห้ามอนุกรรมการประสานหรือหารือส่วนตัวกับหัวหน้าส่วนราชการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณ ก็เป็น

หนังสือกำหนดแนวทางที่จัดทำขึ้นภายหลังเกิดเหตุ ส่วนการปรับดงบประมาณของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้สรุปผลการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เสนอคณะกรรมการวิสามัญฯ ปรับดงบประมาณในชั้นอนุกรรมการฯ คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๓ โดยแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งมีหน่วยรับงบประมาณที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน มีงบประมาณรวมเป็นจำนวน ๖๖,๗๓๘,๒๒๗,๘๐๐ บาท ปรับดงบประมาณรวมเป็นร้อยละ ๑.๕๙ คงเหลือจำนวน ๖๕,๖๗๔,๖๗๖,๐๐๐ บาท และแผนงานบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ ซึ่งมีหน่วยรับงบประมาณที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน มีงบประมาณรวมเป็นจำนวน ๑๐๙,๐๒๓,๗๙๐,๗๐๐ บาท ปรับดงบประมาณรวมเป็นร้อยละ ๒.๖๓ คงเหลือจำนวน ๑๐๖,๑๕๕,๖๕๑,๒๐๐ บาท รายละเอียดปรากฏตามรายงานผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เอกสารหมายเลข จ.๒๖ ซึ่งคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ปรับดงบประมาณของหลายหน่วยงาน ทั้งในที่สุดกรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกปรับลดร้อยละ ๑.๑๘ เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และกรมทรัพยากรน้ำถูกปรับลดร้อยละ ๒.๑๒ เป็นเงิน ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่ปรากฏในรายงานผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ การปรับดงบประมาณของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นไปตามกรอบแนวทางในการพิจารณาและมีหลักเกณฑ์การปรับดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๙ ข้อ เอกสารหมายเลข จ.๑๙ จึงเป็นเรื่องปกติ และในการปรับดงบประมาณได้รับความจากพยานปากนายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สำนักกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการวิสามัญฯ และ

ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ว่า คณะกรรมการวิสามัญฯ ยังคงมีอำนาจพิจารณาปรับลดงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการมาแล้วหรือไม่ก็ได้ หน่วยงานที่ถูกปรับลดงบประมาณสามารถยื่นอุทธรณ์ผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อ คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ คดีนี้มีอัตราโทษสูงถึงประหารชีวิต แต่ทางไต่สวนมีเพียงนายศักดิ์ดาปากเดียวที่ยืนยันว่า จำเลยโทรศัพท์เรียกเงิน ๕ ล้านบาท เพื่อแลกกับการไม่ตัดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยนายศักดิ์ดาไม่มีเทปบันทึกเสียงการสนทนาระหว่างนายศักดิ์ดา กับจำเลยจริง ดังที่นายศักดิ์ดาได้กล่าวอ้างไว้ตามที่ปรากฏในรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ที่ว่า “ท่านก็คุยกับผมหลายรอบผมอัดเทปไว้นะครับ” นอกจากนี้ คำให้การนายศักดิ์ดา ยังขัดแย้งไม่สอดคล้องกับพยานบุคคลปากอื่น และจำเลยให้การปฏิเสธตลอดมา พยานหลักฐานตามที่ไต่สวนมาจึงยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะรับฟังว่าจำเลยได้โทรศัพท์เรียกเงิน ๕ ล้าน จากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อตอบแทนในการพิจารณาผ่าน งบประมาณโดยไม่ตัดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลตามที่โจทก์กล่าวอ้างมาในฟ้อง

พิพากษายกฟ้อง.

นายเอกศักดิ์ ยันตรปกรณ

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๘/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอญัตติ และพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ

และในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงาน และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้งเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่าเป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำเกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด ในการประชุมดังกล่าว นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมดให้คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ครบถ้วน รวมถึงส่งเอกสารดังกล่าวให้จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีชอบจากนายศักดิ์ดา เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายนายศักดิ์ดาว่า “พรงี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” จากนั้นต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหาร

จัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะ
รองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คนที่หนึ่ง ชักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรม
ทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิมถึงราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละ
พื้นที่ที่สูงกว่าเอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรม
ทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ และได้ส่ง
เอกสารแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้ว
เช่นกัน แต่จำเลยยังคงชักถามในประเด็นเดิม ซึ่งทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจ
หาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ หากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไม่ผ่านการ
พิจารณาจากคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมไม่อาจ
ตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่าย
งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิด
ความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหาย
แก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด
สำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าจะเป็น
จะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิด
ความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี
เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ ส่วนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และพยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้วข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย โดยได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญในคณะดังกล่าวด้วย ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๕ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ประชุมพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมทรัพยากรน้ำ ในการประชุมดังกล่าวจำเลยในฐานะกรรมาธิการวิสามัญฯ ตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยพลังแสงอาทิตย์ และโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็มว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณใน

การก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากัน พร้อมกับขอรายละเอียดโครงการและเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่งนายกัณฑ์ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามและแจ้งว่าแบบแปลนและประมาณราคาจะจัดส่งให้ในภายหลัง ตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๑๗ หน้า ๗๙๔ และในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ มีมติแต่งตั้งอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ ประกอบด้วยจำเลยและบุคคลอื่นอีก ๙ คน มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมาธิการจำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง และนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการ ตามเอกสารหมาย จ.๑๘ หน้า ๖๖๗ ถึง ๖๗๒ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ถึงประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ขอส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ตามเอกสารหมาย จ.๒๐ หน้า ๙๓๓ ถึง ๑๐๑๖ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ก่อนเลิกประชุม นางสาวแนนแจ้งที่ประชุมว่า นัดประชุมครั้งต่อไปวันพุธที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เพื่อพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผังเมืองตามลำดับ เลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามเอกสาร จ.๒๑ หน้า ๑๑๔๑/๑ หลังเลิกประชุม

จำเลย นางสาวแนน นางนันทนา และนายจักร์ตัน พัวช่วย อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งอยู่ในห้องประชุมเพื่อรับประทานอาหารเย็น และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการอยู่สรุปการประชุมในวันนั้นและเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไป ต่อมาเวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา นางนันทนาได้โทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาซึ่งขณะนั้นอยู่กับพันตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อนายเต๋อที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ หมู่บ้านประชาณีเวศน์ ๑ นางนันทนาบอกนายศักดิ์ดาว่า มีเรื่องด่วนเป็นเรื่องสำคัญให้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ โดยไม่บอกว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปยังหมายเลขดังกล่าวแต่ไม่มีผู้รับสาย ต่อมาจำเลยเป็นผู้ใช้โทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวติดต่อกลับมาหานายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา สนทนาเป็นระยะเวลา ๕๖๕ วินาที และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา สนทนาเป็นระยะเวลา ๓๖๕ วินาที ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ หน้า ๑๕๖๔ ถึง ๑๕๖๗ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ในช่วงเช้า จำเลยเข้าร่วมประชุมมีข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการเอง ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท และการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน เนื่องจากรถที่เจาะเป็นของราชการ พร้อมกับขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายศักดิ์ดานายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายสุรินทร์ วรกิจจ่าง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ นักธรณีวิทยา และช่างเจาะที่มีประสบการณ์ รวมถึงมีเครื่องเจาะบ่อน้ำบาดาลสามารถขุดเจาะได้งานคุณภาพสูงกว่าจ้างเอกชน พร้อมกับนำแบบแปลนฉายขึ้นจอโปรเจคเตอร์ประกอบการชี้แจง และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า ราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท

เป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเอง ซึ่งจะกำหนดค่าน้ำมัน ค่าวัสดุ ตาม อัตราราคางานต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน ตาม รายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๔/๑ นายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “ท่าน (จำเลย) ก็คุยกับผมหลายรอบ ผมอัดเทปไว้นะครับ” และช่วงใกล้เที่ยงนายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มี อนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแกล้งข้าว” แต่ข้อความหลังไม่มีการบันทึกไว้ในรายงานการประชุม และ พักการประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา ในช่วงบ่ายมีการประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากร น้ำบาดาลต่อ แต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณามีมติ เห็นควรปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เหตุผลการปรับลด เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย/ปรับลดเป้าหมาย ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๕๕๗ ถึง ๑๑๖๘ และรายงานผลการพิจารณาเอกสารหมายเลข จ.๒๖ หน้า ๑๕๙๒ ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน หลังจากนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า การกระทำของจำเลยว่ามีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหาและเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ในส่วนคดีอาญาให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยัง โจทก์ โจทก์จึงยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ในส่วนคดีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาตามคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ ซึ่งศาลฎีกามี คำพิพากษาแล้ว ตามคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบด้วย กฎหมายหรือไม่ จำเลยให้การต่อสู้ว่า จำเลยขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และมี

หนังสือไปยังกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อขอเอกสารมาประกอบคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คือ แบบ
แปลนการก่อสร้าง ประมาณราคาก่อสร้าง และรายละเอียดที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็น
ผู้ดำเนินการเอง แต่จำเลยไม่ได้รับเอกสาร จำเลยจึงมีหนังสือลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ ขอให้
ประธานกรรมการไต่สวนดำเนินการติดตามและเร่งรัดเอกสารดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่
ดำเนินการเรียกเอกสารตามคำขอของจำเลย ทั้งจำเลยมีหนังสือลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ ขอให้
ประธานกรรมการไต่สวนเรียกพันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาติา ไทยเศรษฐ์ นางสาวแนน บุญย
ธิดา สมชัย และนายจักรรัตน์ พัวช่วย มาไต่สวน แต่คณะกรรมการไต่สวนเรียกนางสาวแนนมาเพียงคน
เดียว โดยไม่ได้บันทึกเหตุผลไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้น นอกจากนั้นยัง
เร่งรีบสรุปสำนวน อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ การไต่สวนของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า ในปัญหานี้ตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ บัญญัติให้
คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่
ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้าง คณะกรรมการไต่
สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว
หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้
คณะกรรมการไต่สวน เรียกบุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงาน
ไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อ

กล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ กำหนดไว้ทำนองเดียวกัน ดังนี้ การไต่สวนพยานหลักฐานจะมากน้อยเพียงใดเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนบุคคลหรือพยานเอกสารใดเป็นพยานก็ได้ หากเห็นว่าข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้วก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมาทำการไต่สวนอีก แต่พยานที่ไม่ไต่สวนนั้นหากเป็นพยานที่ผู้ถูกกล่าวหาร้องขอให้เรียกมาไต่สวน ก็จะต้องบันทึกเหตุที่ไม่เรียกให้ไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นไว้ คดีนี้จำเลยมีหนังสือถึงประธานกรรมการไต่สวนขอขยายระยะเวลายื่นเอกสารชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาครั้งที่ ๔ เป็นเวลา ๓๐ วัน ถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามหนังสือเอกสารหมายเลข ๕ แสดงว่าจำเลยขอให้เร่งรัดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่งเอกสารให้จำเลยเพื่อนำมาประกอบการทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของตน ซึ่งกรณีดังกล่าวจำเลยชอบที่จะต้องยื่นคำชี้แจงก่อน แล้วจึงอ้างพยานมาเพื่อสนับสนุนคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา นั้น เมื่อจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คณะกรรมการไต่สวนย่อมไม่อาจทราบถึงประเด็นตามคำชี้แจงของจำเลย จึงไม่อาจพิจารณาได้ว่าเป็นกรณีที่สมควรจะต้องเรียกเอกสารนั้นหรือไม่ ดังนี้ การที่คณะกรรมการไต่สวนใช้ดุลพินิจไม่เร่งรัดเอกสารตามที่จำเลยร้องขอจึงถือไม่ได้ว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ที่จำเลยอ้างว่า คณะกรรมการไต่สวนไม่เรียกพยานบุคคลตามที่จำเลยร้องขอมาไต่สวนโดยไม่บันทึกเหตุนั้นไว้ในรายงานการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นนั้น ข้อเท็จจริงได้ความตามทางไต่สวนว่า คณะกรรมการไต่สวนได้มีการบันทึกเหตุไว้ในรายงานและ

สำนวนการไต่สวนว่า จำเลยยื่นคำร้องขอเกินระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งคำร้องมิได้ระบุว่า บุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการเรียกรับเงินนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ หรือไม่ อย่างไร บุคคลที่จำเลยขอให้เรียกหรือไต่สวนไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จึงมีมติงดเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคล ๓ ปาก ดังกล่าว ตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมายเลข จ.๑ หน้า ๗๗ ถึง ๗๘ จึงเห็นได้ว่าคณะกรรมการไต่สวนได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีจำเลยจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และได้บันทึกเหตุขึ้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นแล้ว หากว่าไม่มีการบันทึกเหตุดังกล่าวดังที่จำเลยอ้าง ไม่นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาจากรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วปรากฏว่าได้มีการไต่สวนพยานบุคคลมากถึง ๑๗ ราย บ่งชี้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ไต่สวนข้อเท็จจริงอย่างรวบรัด อีกทั้งยังได้ให้โอกาสจำเลยขยายระยะเวลาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมิได้เร่งรีบสรุปสำนวนตามที่จำเลยอ้างแต่อย่างใด ข้ออ้างของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยได้กระทำตามข้อกล่าวหาในฟ้องหรือไม่ทางไต่สวนได้ความจากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ เมื่อวันที่ ๑๗ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยซึ่งเป็นกรรมการวิสามัญฯ ชักถามและโจมตีเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่า มีการกำหนดงบประมาณไม่คุ้มค่า การขุดเจาะบ่อบาดาลมีราคาแพง การบริหารจัดการไม่จัดจ้างเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงการทุจริต โดยมีการนำภาพโครงการมาเสนอต่อที่ประชุม

แต่ภาพดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะบ่อของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ชี้แจงตอบข้อซักถาม และพยานกับคณะเจ้าหน้าที่ก็ได้ชี้แจง
ตอบข้อซักถามไปแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงติดใจซักถามในคำถามเดิมอยู่ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม
๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่งเอกสารประกอบการชี้แจงเพิ่มเติมให้คณะกรรมการการวิสามัญ
ตามเอกสารหมาย จ.๒๐ และส่งไปให้จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗
นาฬิกา ขณะที่พยานอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อนายเต๋อที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ
ในหมู่บ้านประชาโนเวศน์ ๑ นางนันทนา อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ โทรศัพท์มาหาพยาน
บอกว่า มีเรื่องด่วนสำคัญให้พยานโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ โดยไม่บอกว่าเป็น
หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร ซึ่งพยานคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณของกรม
ทรัพยากรน้ำบาดาลที่จะเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ต่อมาเวลา ๑๙.๑๐
นาฬิกา พยานจึงโทรศัพท์ไปยังหมายเลขดังกล่าวแต่ไม่มีผู้รับสาย เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ผู้ใช้
หมายเลขดังกล่าวโทรศัพท์กลับมาหาพยาน พยานจำเสียงได้ว่าเป็นจำเลย เพราะจำเลยเป็น
กรรมการการวิสามัญ และเคยซักถามเรื่องงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ใช้เวลาสนทนากัน
๙ นาทีเศษ และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์มาหาพยานอีกครั้ง ใช้เวลาสนทนากัน ๖ นาที
เศษ โดยเรื่องที่สนทนากันทั้งสองครั้งดังกล่าวมีใจความสำคัญว่า จำเลยแนะนำตัวเองว่า เป็นรอง
ประธานคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง แจ้งว่า “พวกรุ่นนี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐
บาท” พยานจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยบอกว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่
ขอเป็นเงินสด” พยานตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น
ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรม

ทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งพยานเข้าใจว่างานดังกล่าวเป็นงานที่ใช้เพียงวิธีตกลงราคาซึ่งมีประมาณ ๓๖๐ แห่ง พยานจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ให้อะไรจะตัดงบประมาณของกรม ๑๐ %” พยานจึงบอกว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” การสนทนาดังกล่าวมิได้ สนทนาต่อเนื่องในครั้งเดียวเนื่องจากมีปัญหาสัญญาณโทรศัพท์หลุด ต้องโทรศัพท์ติดต่อกันหลาย ครั้ง ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ หลังจากพยานเดินทางออกจาก ร้านอาหารเปียร์หิมะแล้ว ในคืนนั้นเวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา พยานโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหา นายภาดล ถาวรฤทธิรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เล่าให้นายภาดลฟังว่า จำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงิน พยาน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเรื่องดังกล่าวให้นายสุรินทร์ วรภิจรรย์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาลฟังด้วย บอกให้นายสุรินทร์เตรียมข้อมูลเพื่อไปชี้แจง ให้พร้อม นอกจากนี้วันรุ่งขึ้นเวลา ๗.๕๕ นาฬิกา พยานยังได้โทรศัพท์ไปเล่าให้นายนริศ ขำนุรักษ์ ซึ่งเป็นเพื่อนพยานและเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฟังอีกคนด้วย วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงเข้า คณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ ประชุมพิจารณางบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยเข้าร่วมประชุมตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเองเกี่ยวกับค่าเจาะบ่อบาดลราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ และการกำหนดอัตราราคางานต่อหน่วยที่เท่ากันทุกจังหวัด ในช่วงแรกพยานเป็นผู้ชี้แจงด้วยตัวเอง แล้วให้นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนายสุรินทร์ เป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับงาน

ด้านเทคนิคการชดเชยบ่อน้ำบาดาลที่หน่วยงานดำเนินการเอง แต่จำเลยยังคงติดใจซักถามว่ามีการกำหนดราคาแพง และซักถามเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าน้ำมันกับค่าเบี้ยเลี้ยงต่าง ๆ ระหว่างนั้นพยานลุกเดินออกจากห้องประชุมไปเข้าห้องน้ำ ได้พบกับนางวันทนา อาชีวิวิทย์ ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พยานพูดกับนางวันทนาว่า ตนอายุที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกคณะอนุกรรมการธิการซักถามเยอะ และเล่าให้นางวันทนาฟังว่า คืนวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีอนุกรรมการธิการโทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากนั้นพยานกลับเข้าห้องประชุม และยืนขึ้นพูดว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการธิการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแกล้งข่าว” และมีนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พูดขึ้นว่าจะพาพยานไปแกล้งข่าว ประธานจึงสั่งพักการประชุม ในช่วงบ่ายจำเลยไม่เข้าร่วมประชุม บรรยากาศในการประชุมเปลี่ยนไปจากช่วงเช้า คณะอนุกรรมการธิการสอบถามพยานว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะตัดลดงบประมาณเท่าใด พยานขอตัดร้อยละ ๑ เป็นเงินประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ประธานคณะอนุกรรมการธิการขอให้ตัดงบประมาณ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และพยานยินยอมให้ปรับลดงบประมาณตามจำนวนดังกล่าว ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๗/๑ ถึง ๑๑๖๘/๑ พยานไม่ได้บันทึกเสียงสนทนาระหว่างพยานกับจำเลยไว้ เห็นว่า พยานโจทก์คงมีนายศักดิ์ดาเพียงปากเดียวที่ได้ยินเสียงจำเลยโทรศัพท์เรียกเงินหรือขอร้องงานในขณะเกิดเหตุ แต่จำเลยเบิกความโต้แย้งว่า จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาเรื่องเอกสารแบบแปลนและประมาณการโครงการชดเชยบ่อน้ำบาดาลเท่านั้น โดยจำเลยไม่ได้พูดเรียกเงินนายศักดิ์ดา เมื่อนายศักดิ์ดาพยานโจทก์กับจำเลยต่างเบิกความยืนยันกันอยู่เช่นนี้ และเหตุการณ์ตอนนี้ไม่มีพยานคนกลางผู้รู้เห็น จึงต้องฟังจากเหตุผลและพยานพฤติเหตุแวดล้อม

ประกอบกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาคำเบิกความของนายศักดิ์ดาแล้วมีการระบุเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยละเอียดเป็นขั้นตอนและเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายคน เริ่มตั้งแต่จำเลยชักถามและโต้แย้งงบประมาณอย่างผิดปกติ จนกระทั่งจำเลยและนายศักดิ์ดาโทรศัพท์พูดคุยกัน โดยโจทก์มีบันทึกการการใช้โทรศัพท์ตามหนังสือบริษัทแอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ตเวอร์ค จำกัด เอกสารหมาย จ.๒๕ มาเป็นพยานประกอบทำให้เชื่อได้ว่าการโทรศัพท์ระหว่างจำเลยกับนายศักดิ์ดา รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจริง ทั้งถ้อยคำที่จำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดา ยังเกี่ยวพันไปถึงการขอเป็นผู้รับจ้างงานก่อสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอันเป็นความต้องการของจำเลย ประกอบกับนายศักดิ์ดาเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับอธิบดี ทำหน้าที่ชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมตามหน้าที่ปกติ ทั้งเพิ่งได้พบจำเลยครั้งแรกในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จึงไม่ปรากฏว่านายศักดิ์ดาเคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลย หากจำเลยเพียงแต่โทรศัพท์ติดต่อขอแบบแปลนและประมาณการราคาดังที่จำเลยอ้าง ย่อมไม่ใช่สาเหตุที่นายศักดิ์ดาจะต้องแกล้งเบิกความปรักปรำใส่ร้ายจำเลยซึ่งเป็นถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยเรื่องร้ายแรงเช่นนี้ แม้จำเลยจะได้ชักถามนายศักดิ์ดาจนทำให้การชี้แจงตอบข้อซักถามของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีความยุ่งยากผิดปกติ ซึ่งนายชาติา ไทยเศรษฐ์ และพันตำรวจเอกทวี สอดส่อง เบิกความในคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ ว่า นายศักดิ์ดา มีอารมณ์ขุ่นเคืองจำเลยก็ตาม แต่ข้อขัดแย้งดังกล่าวก็เป็นเรื่องเล็กน้อย ไม่ใช่สาเหตุร้ายแรงถึงขนาดจะทำให้นายศักดิ์ดาล้างสร้างเรื่องขึ้นมาเองโดยปราศจากมูลความจริง เพราะเป็นการเสี่ยงที่นายศักดิ์ดาอาจถูกดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางวินัยซึ่งจะมีผลกระทบต่อนหน้าที่การงานของตนได้ยิ่งกว่านั้น หากนายศักดิ์ดาประสงค์ที่จะกลั่นแกล้งจำเลย นายศักดิ์ดา ก็น่าจะต้องเปิดเผยชื่อจำเลยเสียตั้งแต่ตอนที่ได้พูดในที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ แล้ว เพื่อให้ดำเนินคดีแก่

จำเลย แต่ขณะนั้นนายศักดิ์ดา กลับปกปิดชื่อจำเลยเอาไว้ การที่นายศักดิ์ดา พุดขึ้นมาในที่ประชุมว่า เมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่ระบุชื่อว่าเป็น จำเลยนั้น พฤติการณ์ดังกล่าวบ่งชี้ว่านายศักดิ์ดา พุดด้วยความอึดอัดอันกดดันเพื่อโต้ตอบให้จำเลยหยุด ชักถามโจมตี ซึ่งผลก็ปรากฏว่าช่วงบ่ายจำเลยไม่เข้าประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เพื่อซักถามอีก งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจึงผ่านไปได้โดยใช้เวลาไม่นาน นอกจากนั้น ในคืนเกิดเหตุนี้เอง นายศักดิ์ดาได้รับโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปแล้ว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้นาย ภาดล อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ และนายสุรินทร์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล ฟังในทันทีโดย ระบุชื่อจำเลยเป็นผู้เรียกเงินอย่างชัดเจน ความขื่อนี้ นายภาดล และนายสุรินทร์ พยานโจทก์ต่างก็เบิก ความสนับสนุนว่านายศักดิ์ดาเล่าเรื่องที่จำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินให้ฟังจริง นายนิรศ ขำนุรักษ์ พยานโจทก์ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็เบิกความว่า วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๗.๕๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดา โทรศัพท์มาเล่าว่ามีอนุกรรมการโทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หากไม่ให้จะตัดงบประมาณ แต่ไม่บอกว่าผู้เรียกเงินคือใคร กรณีจึงไม่น่าเป็นไปได้ที่นายศักดิ์ดา จะคิดวางแผนสร้างเรื่องโดยใช้วิธีการโทรศัพท์ไปบอกเล่าให้พยานโจทก์ทั้งสามฟัง อีกทั้งข้อเท็จจริงก็เป็นยุดีว่านางนันทนา เป็นฝ่ายโทรศัพท์ติดต่อกับนายศักดิ์ดาก่อนเพื่อให้นายศักดิ์ดา โทรศัพท์ไปหา จำเลย จึงไม่อยู่ในวิสัยที่นายศักดิ์ดาจะวางแผนให้นางนันทนา เริ่มติดต่อมาหานายศักดิ์ดาก่อนได้ คำเบิกความของนายศักดิ์ดา มีเหตุผลและเชื่อมโยงกับพยานหลักฐานอื่นของโจทก์เป็นอย่างดี ย่อมมี น้ำหนักให้รับฟัง นอกจากนี้ข้อเท็จจริงได้ความจากที่นายภาดล พยานโจทก์เบิกความอีกว่า ในคืนเกิด เหตุเวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา นางนันทนา โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาบอกให้พยานโทรศัพท์ ไปหาจำเลย เรื่องงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำที่จะเข้าที่ประชุมพรุ่งนี้ พยานจึงโทรศัพท์ไปหาจำเลย

ก่อน ต่อมาเวลา ๑๙.๑๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์กลับมาหาพยาน สอบถามเกี่ยวกับงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำว่า มีงบอะไรบ้าง ลงที่ไหน และเวลา ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์มาหาพยานอีกครั้ง สอบถามเกี่ยวกับงานก่อสร้างของกรมทรัพยากรน้ำว่า ทำอย่างไรบ้าง ตนเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง งบประมาณกรมทรัพยากรน้ำมีกี่ประเภท พยานอธิบายและขอร้องว่าอย่าตั้งงบประมาณเลย แล้วจำเลยสอบถามว่า บริหารงบประมาณอย่างไร พยานตอบว่า ต้องทำ e-bidding ตั้งแต่มี e-bidding มีการฟันราคามา ๔ ถึง ๕ ปี แล้ว ซึ่งจำเลยพูดว่า อย่างนี้ก็บริหารไม่ได้สิ ผมเป็นผู้รับเหมา ผมมาคุมช่วยมัย พยานตอบว่า ยินดี เนื่องจากเป็นการทำ e-bidding ซึ่งพยานเข้าใจว่าการพูดดังกล่าวเป็นการพูดของงาน หลังจากนั้นเวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาสอบถามพยานว่า มีอนุกรรมการโทรศัพท์มาหาหรือไม่ พยานตอบว่า มีอนุกรรมการโทรศัพท์มา เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณที่จะเข้าฟรังก์นี้ว่ามีงบอะไรบ้าง นายศักดิ์ดาแล้วว่า ของผม เขาเรียกเงินผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผมไม่ให้เพราะไม่มี ซึ่งนายศักดิ์ดาบอกชื่อจำเลยให้ทราบด้วย เมื่อพิจารณาจากคำเบิกความของนายภาดลดังกล่าวแล้วมิได้กล่าวหาว่าจำเลยเรียกเงิน จึงมิได้มีลักษณะมุ่งที่จะปรักปรำจำเลย เชื่อว่านายภาดลเบิกความไปตามข้อเท็จจริงเท่าที่รู้เห็นมา ซึ่งถ้อยคำที่จำเลยและนายภาดลพูดคุยกัันส่อไปในทางแสวงหาประโยชน์จากการของงานก่อสร้างโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ พฤติการณ์ที่จำเลยโทรศัพท์ติดต่อทั้งนายศักดิ์ดาและนายภาดลในเวลาใกล้เคียงกันเช่นนี้ โดยนายศักดิ์ดาและนายภาดลต่างดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมที่จะต้องไปชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณต่อคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่มีจำเลยเป็นรองประธานในวันรุ่งขึ้น ส่อแสดงว่าจำเลยโทรศัพท์ไปเจรจาหาผลประโยชน์จากโครงการที่จำเลยกำลังมีส่วนในการพิจารณางบประมาณ ข้อนี้จึงเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่สนับสนุนคำเบิกความของนายศักดิ์ดาให้มี

น้ำหนักยิ่งขึ้น ส่วนที่นายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า ได้บันทึกเสียงสนทนาระหว่างนายศักดิ์ดา กับ จำเลยไว้ แต่ความจริงไม่มีการบันทึกเสียงสนทนานั้น นายศักดิ์ดาได้ยอมรับเองกับนายศรีณย์วุฒิ ในทันทีว่าไม่มีการบันทึกเสียงสนทนา แสดงว่านายศักดิ์ดาอ้างว่าได้บันทึกเสียงไว้นั้นก็เพียงเพื่อ โต้ตอบด้วยอารมณ์กับจำเลยในเวลานั้น แต่นายศักดิ์ดาไม่ได้ต้องการอ้างเพื่อบันทึกเสียงที่ไม่มีอยู่จริง เพื่อเอาผิดจำเลย และแม้ว่านายศักดิ์ดาจะเบิกความตอนหนึ่งว่า พยานเคยไปให้ถ้อยคำต่อ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร และ คณะกรรมการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร แต่พยานไม่ได้บอกชื่อ และหมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลที่โทรศัพท์มาก็ตาม แต่นายศักดิ์ดา ก็ได้ทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงต่อ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฉบับลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ กับไปให้ถ้อยคำ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ตาม เอกสารหมาย จ. ๒๔ และ จ. ๒๘ โดยระบุหมายเลขโทรศัพท์และตำแหน่งของผู้ที่ติดต่อมาเรียกเงิน หรือของานแล้ว ซึ่งก็เพียงพอที่จะสามารถเชื่อมโยงถึงตัวจำเลยได้แล้ว กรณีจึงไม่ใช่ข้อพิรุธจนถึงกับ ทำให้น้ำหนักคำเบิกความของนายศักดิ์ดาลดน้อยลงจนไม่น่าเชื่อถือ ส่วนที่จำเลยเบิกความว่า จำเลย โทรศัพท์ไปขอแบบแปลนจากนายศักดิ์ดา โดยไม่ได้เรียกเงินหรือของานจากนายศักดิ์ดานั้น จำเลย ดำรงตำแหน่งเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง หากจำเลย เพียงแต่ต้องการเอกสารแบบแปลนและประมาณราคา จำเลยก็สามารถมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ ของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ดำเนินการให้ได้ ไม่มีความจำเป็นถึงขนาดที่จำเลยจะต้อง โทรศัพท์ติดต่อกับนายศักดิ์ดาด้วยตนเองในลักษณะที่ไม่มีบุคคลอื่นได้ยื่นข้อความสนทนาระหว่าง จำเลยกับนายศักดิ์ดาเลยเช่นนี้ ทั้งข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าจำเลยต้องการขอแบบแปลนและ

ประมาณการราคาโครงการจากนายภาคล แต่จำเลยก็ยังโทรศัพท์ไปหานายภาคล ข้ออ้างของจำเลยจึงเป็นพิรุธไม่น่าเชื่อถือ ที่จำเลยอ้างว่า จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาเพียง ๔ ถึง ๕ นาที แล้วนางนันทนาขอยืมโทรศัพท์ของจำเลยไปพูดคุยกับนายศักดิ์ดาต่อ นั้น ข้ออ้างของจำเลยขัดแย้งกับที่นางนันทนาซึ่งเป็นพยานคนกลางเบิกความว่า พยานไม่ได้ขอโทรศัพท์จากจำเลยมาพูดคุยกับนายศักดิ์ดาต่อ ที่จำเลยอ้างว่า ขณะที่โทรศัพท์คุยกับนายศักดิ์ดา จำเลยยังนั่งอยู่ในห้องประชุม และได้พูดคุยโทรศัพท์ต่อหน้านางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย นายจักรรัตน์ พัวช่วย นางนันทนา สงฆ์ประชา และเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีกหลายคน จำเลยย่อมไม่เรียกรับเงินต่อหน้าบุคคลอื่นหลายคน นั้น จากการไต่สวนพยานโจทก์ไม่มีผู้ใดยืนยันว่าขณะเกิดเหตุจำเลยยังอยู่ในห้องประชุม โดยเฉพาะพยานจำเลยเอกศักดิ์สิทธิ์ ภูสิโรรงสี ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี กลับเบิกความยืนยันว่า นางสาวแนนและนางนันทนาได้ออกจากห้องประชุมเวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา ซึ่งเป็นเวลา ก่อนที่จำเลยจะเริ่มต้นพูดคุยทางโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดาเมื่อเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ส่วนนายจักรรัตน์ พยานจำเลยแม้จะเบิกความอ้างว่าอยู่ในห้องประชุมกับจำเลย แต่นายจักรรัตน์ก็เบิกความยอมรับว่าไม่ทราบข้อความสนทนาทางโทรศัพท์ของจำเลย คำเบิกความของจำเลยจึงขาดพยานหลักฐานสนับสนุนให้รับฟัง ที่จำเลยอ้างว่า นายศักดิ์ดาเป็นฝ่ายโทรศัพท์มาหาจำเลยก่อนทุกครั้งนั้น ข้อเท็จจริงกลับได้ความจากนางนันทนาเบิกความว่า พยานเป็นผู้โทรศัพท์แจ้งให้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไป แสดงว่านายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปหาจำเลยเนื่องจากนางนันทนาติดต่อไปหานายศักดิ์ดาก่อน จึงฟังไม่ได้ว่านายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปหาจำเลยเพื่อสร้างหลักฐานเพื่อเอาผิดจำเลย ที่จำเลยอ้างว่า ขณะเกิดเหตุ นายศักดิ์ดาไม่ได้เล่าเรื่องให้พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อฟัง แต่กลับไปเล่าให้นางอภิญญา

วิเชียรศิลป์ นายณริศ ขำนุรักษ์ นายสุรินทร์ วรกิจดำรง นายกุศล โชติรัตน์ นางสาวดวงมณี จันเพิ่ม ซึ่งไม่ได้อยู่ในขณะเกิดเหตุฟังนั้น ก็หาใช่ข้อพิรุธ เพราะการที่นายศักดิ์ดาเล่าให้นางอภิฤดีซึ่งเป็นภริยาและบุคคลอื่นที่ต้องเตรียมการชี้แจงงบประมาณในวันรุ่งขึ้นฟังย่อมเป็นเรื่องปกติ ส่วนพลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการชี้แจงงบประมาณจึงไม่มีเหตุจำเป็นต้องแจ้งให้ทราบด้วย ที่จำเลยอ้างว่า นายศักดิ์ดาพูดกล่าวหาว่ามีการเรียกรับเงินก็เพื่อจะเบี่ยงเบนความสนใจของอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ แล้วจะได้ไม่ต้องตอบคำถามที่จำเลยถามไว้ในช่วงเช้านั้นก็เป็นข้ออ้างที่ไม่สมเหตุผล เนื่องจากนายศักดิ์ดาได้มอบให้นายสุรินทร์และนายกุศลเป็นผู้ชี้แจงอยู่แล้ว ไม่มีความจำเป็นที่นายศักดิ์ดาจะต้องหลีกเลี่ยงการตอบคำถามด้วยวิธีการเช่นนั้น พยานหลักฐานของจำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานโจทก์ จากเหตุผลที่วินิจฉัยมาข้างต้น เมื่อพิจารณาประจักษ์พยานโจทก์ตลอดจนพฤติการณ์แวดล้อมทุกอย่างที่ปรากฏจากการไต่สวนโดยตลอดแล้ว มีข้อเท็จจริงที่เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลสอดคล้องต้องกันรับฟังได้ว่า จำเลยได้กระทำความผิดกล่าวหาในฟ้องจริง

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายมีว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า จำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นตามกรอบแนวทางการพิจารณา รวมถึงสามารถเสนอความเห็นในการปรับลดงบประมาณของหน่วยงานต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาลงมติเห็นชอบได้และเสนอคณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาต่อไป แม้จำเลยเพียงคนเดียวจะไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลดังที่จำเลยอ้าง เพราะผลการพิจารณาต้องเป็นไปตามมติที่ประชุมก็ตาม แต่การเสนอความเห็นเกี่ยวกับงบประมาณในชั้นตอน

ต่าง ๆ ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของจำเลย ซึ่งจำเลยอาจเสนอความเห็นให้คุณหรือให้โทษแก่งบประมาณของหน่วยราชการที่พิจารณา การที่จำเลยโทรศัพท์ไปเรียกเงินและซองงานจากนายศักดิ์ดาในการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ย่อมเป็นการกระทำในตำแหน่งและอยู่ในอำนาจหน้าที่ของจำเลยโดยตรง การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และราชการหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้อง เมื่อการกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก อนึ่ง เมื่อวินิจฉัยดังนี้แล้วย่อมมีผลให้จำเลยต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป ข้อนี้แม้โจทก์จะไม่มีคำขอ แต่ศาลก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง บัญญัติไว้ได้ ส่วนการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้ นั้น เห็นว่า เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้าน (จำเลยคดีนี้) มีกำหนดเวลา ๑๐ ปี ตามคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ซึ่งเป็นกรณีมูลเหตุแห่งการกระทำอันเดียวกับคดีนี้แล้ว จึงเห็นสมควรไม่สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยอีก

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๘ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ศาลนี้มีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

นายอุดม วัตรธรรม

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม.๔ /๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม.๘ /๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ และยังได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ซึ่ง คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้คัดเลือกให้จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่ ๑ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา และ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตพ.ศ.๒๕๖๑ และโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะ กรรมการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้ง เกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่าเป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบ เฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วย ของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจาก กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและ สิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำ และโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร การตั้งวงเงิน งบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากร น้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิม วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสาร เพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลน และประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมด ให้แก่ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ครบถ้วน รวมถึงส่งเอกสารดังกล่าวให้แก่จำเลยด้วย วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยซึ่งมีหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อสรุปผลต่อคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงิน จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีขอบจากนายศักดิ์ดา เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลยได้โทรศัพท์พูดคุยกับ นายนายศักดิ์ดาว่า "พຼຽນນີ້ຂໍເງິນ ໕ ລ້ານบาท" นายศักดิ์ดาจึงถามว่า "เหตุใดจึงตัดงบประมาณยอะจิง" จำเลยตอบว่า "ไม่ได้ตัดงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด" นายศักดิ์ดาตอบว่า "เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน" จำเลยตอบว่า "ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด" นายศักดิ์ดา ตอบว่า "ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภท E-bidding" จำเลยได้ตอบว่า "ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท" นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า "ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว" ซึ่งจำเลยตอบว่า "ถ้าไม่ให้อะก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์" ซึ่ง นายศักดิ์ดาตอบจำเลยว่า "หากจะตัดงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของแต่ละโครงการแบบนี้ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัด ให้ตัดเป็นโครงการหรือเป็นรายแห่ง" วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ จำเลยในฐานะรองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๑ ได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเดิม ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารให้แก่จำเลยแล้ว แต่ จำเลยยังคงซักถาม ทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้า ไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ หาก การพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการ

แผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานครต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้วข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทยซึ่งเป็นฝ่ายค้าน และดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร และได้รับ

แต่งตั้งจากคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวให้เป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ โดยได้รับคัดเลือกเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณค่าใช้จ่ายของแผนงานบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทุกงบรายจ่าย และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติตามกฎหมาย สำหรับการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล มี ๓ ขั้นตอนหลักคือ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เป็นการพิจารณาระดับกระทรวง (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) มีนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและจำเลยเข้าร่วมประชุม วันที่ ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เป็นการพิจารณาระดับกลุ่มภารกิจน้ำ และวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เป็นการพิจารณาระดับกรม วันที่ ๔ และ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของนายศักดิ์ดา และจำเลยติดต่อกัน วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้ว มีมติให้ปรับลดงบประมาณจำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เอกสารหมาย จ.๒๒ นายศักดิ์ดาทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงถึงปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส๐๗๐๑/๓๘๙๖ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๔

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ โจทก์มีนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้ถ้อยคำและเบิกความว่า วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ พยานได้เข้าชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่า โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลกำหนดงบประมาณไม่คุ้มค่า ราคาแพง บริหารจัดการเองโดยไม่ให้ออกขนดำเนินการอาจเปิด

ช่องให้มีการทุจริต พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ตามเอกสารหมาย จ.๑๗ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มีการประชุมพิจารณา งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยยังคงซักถามในเรื่องงบประมาณของกรมทรัพยากร น้ำบาดาลในเรื่องเดิม พยานและนายสุรินทร์ วรกิจดำรง ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลย วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ หลังจากคณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เลิก ประชุมประมาณเวลา ๑๘ นาฬิกา นางนันทนา สงฆ์ประชา เลขานุการคณะอนุกรรมการใน คณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ โทรศัพท์ติดต่อพยานในขณะที่กำลังรับประทานอาหารอยู่ที่ร้านเปียร์หิมะว่า ให้พยานโทรศัพท์ไปหาหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ โดยไม่ได้แจ้งว่า เรื่องใด และเป็นเบอร์ของใคร เมื่อพยานโทรไปแล้วปรากฏว่าไม่มีผู้รับสาย จากนั้นจำเลยโทรศัพท์ กลับมาหาพยาน เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกาและ ๑๙.๓๔ นาฬิกา โดยแนะนำตัวว่าเป็นรองประธานคณะ อนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการและพูดว่า “พຽ່ງนี้ຂໍເງິນ ໕ ລ້ານບາດ” พยานจึงถามว่า “เหตุใดจึง ตัดงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตัดงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสาน ทั้งหมด” พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมฯ เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” พยานจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจาก โครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมฯ ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบ ว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐ %” พยานจึงแจ้งว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐ % ของแต่ละโครงการแบบนี้กรมฯ ก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” การสนทนาดังกล่าวพยานมิได้สนทนาต่อเนื่องเพียงครั้งเดียว เนื่องจากสัญญาณหลุด จึงมีการ โทรศัพท์ติดต่อกันไปมาหลายครั้ง ใช้เวลาสนทนารวม ๑๕ นาทีเศษ ภายหลังจากนั้น พยานโทรศัพท์

ผ่านแอปพลิเคชันไลน์หานายภาดล ถาวรฤทธิรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ และนายสุรินทร์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟัง วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานโทรศัพท์
เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้นายนริศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฟ้ง และในวันดังกล่าวมีการ
ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ พิจารณางบประมาณรายจ่าย
แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๖๔ พยานพร้อมด้วยคณะเข้าชี้แจง จำเลยยังคงซักถามในเรื่องเดิมอีก เมื่อพยานเดินออกจากห้อง
ประชุมไปเข้าห้องน้ำ ภายหลังกลับเข้าห้องประชุม พยานพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรือ
เพราะเมื่อคืนนี้ อนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕ ล้าน ผมจะไปแถลงข่าว”
จากนั้นที่ประชุมก็ได้มีการพิจารณาอีก และมีการพักการประชุม ในเวลาพักรับประทานอาหาร
กลางวัน พยานพบนายนริศ ขำนุรักษ์ จึงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในที่ประชุมให้ทราบ พร้อมขอให้พา
ไปพบกับนายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ในวันดังกล่าวประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่
อยู่ จากนั้นในช่วงบ่าย ที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณ
ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ จำเลยมิได้เข้าร่วมประชุมด้วย เห็นว่า การกระทำความผิดฐาน
เป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น
ใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการ หรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการ
นั้นจะชอบหรือโดยมิชอบด้วยหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ จะครบองค์ประกอบ
ความผิดได้เจ้าพนักงานหรือสมาชิกสภานิติบัญญัติต้องกระทำการในตำแหน่ง และการเรียกสินบนนั้น
ต้องเป็นการเรียกโดยมีอำนาจเกี่ยวกับหน้าที่นั้น เมื่อจำเลยเป็นกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๔ และได้รับแต่งตั้งจาก
คณะกรรมาธิการวิสามัญดังกล่าวให้เป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒

มีอำนาจหน้าที่ที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณค่าใช้จ่ายของ แผนงานบูรณาการ
บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรรมการวิสามัญได้กำหนดกรอบ
แนวทางการพิจารณาของคณะอนุกรรมการไว้โดยมีหลักเกณฑ์การปรับลดงบประมาณรายจ่าย
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๙ ข้อ ตามเอกสารหมายเลข ๑๙ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่
เกี่ยวกับการพิจารณาปรับลดงบประมาณ แต่จะเป็นความผิดได้ จำเลยต้องมีพฤติการณ์ที่ฟังได้ว่า
จำเลยเรียกทรัพย์สินหรือผลประโยชน์จากนายศักดิ์ดาจริง เมื่อโจทก์มีประจักษ์พยานเพียงนาย
ศักดิ์ดาเพียงคนเดียวที่อ้างว่าได้ยินว่าจำเลยเรียกเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อแลกกับการไม่
ปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยที่ไม่มีพยานคนอื่นที่ได้ยินและอยู่ในเหตุการณ์
ด้วย แม้โจทก์จะมีพยานที่ให้ถ้อยคำและเบิกความในทำนองเดียวกัน ได้แก่ นายภาดล
นายสุรินทร์ และนริศ ว่า นายศักดิ์ดาได้โทรศัพท์เล่าให้พยานฟังว่า จำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงิน
๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อแลกกับการที่จะต้องตัดงบประมาณน้อยลง แต่พยานทั้งสามปากต่างเป็น
เพียงพยานบอกเล่าที่รับฟังจากนายศักดิ์ดาอีกทอดหนึ่ง ความจริงจะเป็นเช่นใดพยานทั้งสามก็มิได้รู้
เห็นหรือรับฟังเหตุการณ์ด้วยตนเอง จึงเป็นพยานที่มีน้ำหนักน้อย ส่วนที่นายศักดิ์ดาให้ถ้อยคำกับ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามบันทึกถ้อยคำเอกสารหมายเลข ๒๘ ในทำนองที่นายภาดลเล่าให้นาย
ศักดิ์ดาฟังว่าถูกจำเลยเรียกเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทในลักษณะเดียวกันนั้น ก็ปรากฏว่า นาย
ภาดลกลับให้ถ้อยคำกับคณะกรรมการ ป.ป.ช.ตามเอกสารหมายเลข ๒๙ และเบิกความว่า นายภาดล
เป็นคนโทรศัพท์หาจำเลยเองเพราะนางนันทนาแจ้งว่าให้โทรหา และพูดคุยกันเรื่องการจัดสร
งงบประมาณ จำเลยไม่ได้เรียกเงินจากพยาน เมื่อนายภาดลเป็นถึงอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ เป็นเพื่อน
กับนายศักดิ์ดา ไม่ได้มีเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน และอยู่ร่วมในการประชุมคณะอนุกรรมการ
พิจารณางบประมาณในส่วนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่นกัน ยืนยัน

ข้อเท็จจริงเรื่องจำเลยมิได้โทรศัพท์เรียกเงินทำนองเดียวกับที่นายศักดิ์ดากล่าวอ้าง นอกจากนี้ ขณะที่จำเลยโทรศัพท์หานายศักดิ์ดา เป็นช่วงเวลาที่นายศักดิ์ดากำลังรับประทานอาหารอยู่กับ พลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะและนายเต๋อ ไม่ทราบนามสกุล ที่ร้านเปียร์หิมะ ถนนประชาชื่น เมื่อ จำเลยโทรศัพท์มาพูดคุยเกี่ยวกับการเรียกทรัพย์สิน และมีการพูดคุยกันถึงสองครั้ง และเป็นเรื่องที่น่า ประหลาดใจ แต่นายศักดิ์ดากลับไม่เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้กับบุคคลทั้งสองฟัง ทั้งที่บุคคลทั้งสองน่าจะ เป็นประจักษ์พยานที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์เสียยิ่งกว่านายภาดล นายนริศ นายสุรินทร์เสีย หาก ต้องการให้มีพยานบุคคลย่อมสามารถทำได้ด้วยการเปิดเสียงลำโพง หรือการบันทึกเสียงการสนทนา เป็นพยานหลักฐานมัดตัวจำเลยแต่หาได้ทำไม่ ส่วนที่นายศักดิ์ดาอ้างว่า วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ นายศักดิ์ดาได้พูดในที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนบูรณาการ ๒ ในการประชุมช่วงเช้าก่อนพัก เที่ยงหลังจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกซักถามจากคณะอนุกรรมการเยาะว่า “ พูดกันไม่รู้เรื่อง หรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาทและผม จะไปแถลงข่าว” ปรากฏว่ามีเพียงนายสุรินทร์และนายกุศล โชติรัตน์ ซึ่งล้วนเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของ นายศักดิ์ดาเท่านั้นที่เบิกความว่าได้ยินนายศักดิ์ดาพูดประโยคดังกล่าว ส่วนนางนันทนา และนางสาว แนน บุญยธิดา สมชัยซึ่งเข้าร่วมประชุมในคราวเดียวกันกลับเบิกความว่า ไม่มีเหตุการณ์ที่นายศักดิ์ดา พูดประโยคดังกล่าว นอกจากนี้บันทึกการประชุมของคณะอนุกรรมการในวันดังกล่าวก็มิได้มีถ้อยคำ ประโยคดังกล่าวไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จึงยังเป็นที่น่าสงสัยว่า นายศักดิ์ดาได้พูดประโยค ดังกล่าวดังที่จำเลยก็ไม่ได้ยืนยันว่านายศักดิ์ดาพูดประโยคดังกล่าวหรือไม่ หรือเป็นการกล่าวต่อหน้า บุคคลเพียงบางคน ทั้งการกล่าวอ้างถึงอนุกรรมการก็มิได้ระบุชื่อว่าเป็นผู้ใด และไม่มีการระบุชื่อ ว่า ผู้ที่ตบทรัพย์คือจำเลยที่จำเลยจะต้องโต้แย้งในทันที นอกจากนี้การที่จำเลยมิได้อยู่ในที่ประชุมช่วง บ่าย ก็เพราะจำเลยติดประชุมโดยไปเป็นประธานกรรมการพิจารณากฎหมายกัญชาฯ หาใช่

หลบหนีการประชุมไม่ ตามภาพข่าวสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา เอกสารหมาย ล.๑๔ ดังที่ได้วินิจฉัยแล้วนั้น โจทก์ไม่มีพยานบุคคลที่ยืนยันได้ว่าจำเลยเรียกเงินจากนายศักดิ์ดาจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนพยานหลักฐานอื่น นายศักดิ์ดาได้ไปให้การที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบสภาผู้แทนราษฎร โดยมีนาย ศิระ เจนจาคะ เป็นประธาน ว่าจำเลยพุดคุยกับนายศักดิ์ดาหลายรอบ และนายศักดิ์ดาอัดเทปไว้ ตามเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๖/๑ กับไปให้การกับคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชนว่า ถ้าเปิดเทปให้ฟัง ทุกคนรู้จักหมด ตามเอกสารหมาย ล.๑๙ แต่นายศักดิ์ดากลับเบิกความในชั้นไต่สวนว่า ไม่ได้มีเทปบันทึกเสียง ประกอบกับนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ ซึ่งเป็นถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองประธานอนุกรรมการคนที่สาม ในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า พยานเคยให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ ว่าเมื่อพยานทราบเรื่องถกเถียงกันในที่ประชุม จึงเห็นแก่ประโยชน์ของฝ่ายราชการ และไม่ยอมรับกับสิ่งที่นักการเมืองทำ จึงชวนนายศักดิ์ดาไป แกล้งข่าว แต่พอถามนายศักดิ์ดาถึงว่าบุคคลใดเป็นคนเรียกเงิน นายศักดิ์ดาตอบว่า ไม่มีใครเรียกหรือ พุดไปแบบนั้น เพราะโมโหมาก ถามมากเกินไป เมื่อพยานถามถึงเทปบันทึกเสียง นายศักดิ์ดา ก็บอกพยานว่าไม่มี ทำให้พยานไม่ไปแกล้งข่าวด้วย และในที่สุดก็ได้มีการแกล้งข่าวเกิดขึ้นตามที่นาย ศักดิ์ดาอ้างว่าจะกระทำแต่อย่างใด และไม่มีการอ้างนายศรัณย์วุฒิเป็นพยานในการไต่สวนคดี คมจ. ๑/๒๕๖๖ นายศรัณย์วุฒิต้องถือว่าเป็นประจักษ์พยานของจำเลยที่ได้ยินนายศักดิ์ดาพูดเองว่า เหตุการณ์ดังกล่าวไม่เป็นความจริง ไม่มีการเรียกเงิน ไม่มีการอัดเทปบันทึกเสียง และไม่มีเหตุผลที่จะไม่รับฟังประจักษ์พยานปากนายศรัณย์วุฒิ ทำให้ข้อกล่าวอ้างของนายศักดิ์ดาไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง แม้ นายศักดิ์ดาจะมาเบิกความในชั้นไต่สวนว่า ในการพูดโทรศัพท์กับจำเลย พยานไม่ได้มีการอัดเทปไว้ และ

ไม่เคยพูดในทำนองว่ามีเทป ก็ขัดกับที่นายศักดิ์ดาไปให้การกับคณะกรรมการฯ ข้างต้น ประกอบกับถ้อยคำบทสนทนาที่นายศักดิ์ดาอ้างว่ามีการเรียกเงิน หากมีการเรียกเงินหรือผลประโยชน์จริง เมื่อนายศักดิ์ดาให้การปฏิเสธในจำนวนเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยก็น่าที่จะต่อรองจำนวนเงินกันบ้าง หากจำเลยมีความต้องการเงินจริง การอ้างว่าจำเลยเปลี่ยนไปของงานในการขูดเจาะน้ำบาดาลในภาคอีสานแทน ก็ไม่มีเหตุผลเพียงพอและไม่มียาละเอียดว่าเป็นงานอะไร ประเภทใด เพราะไม่ปรากฏว่าจำเลยประกอบอาชีพรับจ้างขูดเจาะน้ำบาดาล รวมถึงระยะเวลาในการโทรศัพท์เพื่อต่อรองผลประโยชน์ไม่น่าจะใช้เวลาเพียงไม่กี่นาที และทำในห้องที่มีคณะทำงานของคณะกรรมการหลายคนยังอยู่ด้วยกันจึงเป็นเรื่องที่น่าจะเป็นไปได้ นอกจากนี้จำนวนตัวเลขของเงินที่อ้างว่าจำเลยเรียกจากนายศักดิ์ดา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และอ้างว่าเรียกจากนายภาดล ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่มีเหตุผลว่าจำนวนแตกต่างกันมากเพราะอะไร เมื่อพยานโจทก์คือพยานบุคคลได้แก่ นายภาดล นายสุรินทร์ นายนริศ เป็นพยานบอกเล่าที่รับฟังมา การที่นายศักดิ์ดาให้การและเบิกความแตกต่างกันเองในหลายประเด็น และขัดแย้งกับพยานปากอื่น คำกล่าวอ้างของนายศักดิ์ดาไม่น่าเชื่อถือไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่า จำเลยเรียกรับทรัพย์สินจากนายศักดิ์ดาโดยมิชอบเพื่อแลกกับการที่จำเลยจะปรับลดงบประมาณลงตามที่กล่าวอ้าง จึงฟังไม่ได้ว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามฟ้อง เมื่อวินิจฉัยตามดังกล่าวข้างต้นแล้ว ประเด็นอื่นไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก เพราะไม่ทำให้ผลแห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป

จึงวินิจฉัยให้ยกฟ้อง

นายเจียรदनัย ธรรมดุขฎี

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๔/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ อม.๔/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขต
เลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการแผนงาน
บูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอญัตติและพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่างๆ การควบคุมบริหารราชการแผ่นดิน โดยการ
ตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมการ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี และการแก้ไข
เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่พิจารณา
งบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้าน
การคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอ
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้จําเลยเป็นรองประธาน
คณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง จําเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตามประมวล
กฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓
ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกแทนราษฎร ที่ประชุมได้
พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจําเลยในฐานะ
กรรมการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้งเกี่ยวกับ
โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่า เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับ
จ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูง
เกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถาม
ในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำและโครงการ
พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำ เกี่ยวกับการประมาณราคา
ก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด ในการประชุมดังกล่าว นายศักดิ์ดา
วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลชี้แจงตอบข้อ
ซักถามของจําเลยครบถ้วนแล้ว แต่จําเลยยังคงซักถามโต้แย้งประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้างในแต่ละ
โครงการที่สูงเกินไป ต่อมาวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ซึ่งแจ้งตอบประเด็นคำถามและจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลน และประมาณการราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมดให้แก่คณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกวุฒิสภา ครอบถ้วน รวมทั้งส่งเอกสารดังกล่าวให้แก่จำเลยด้วย หลังจากนั้น วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาบ่ายครึ่งหลังเที่ยง จำเลยได้เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากนายศักดิ์ดาโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับ นายศักดิ์ดาว่า “พรงนี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงต้องงบประมาณเยอะจัง” จำเลย ตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาจึงตอบกลับว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภท E-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” ซึ่งจำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐%” นายศักดิ์ดาจึงตอบจำเลยว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละโครงการแบบนี้กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือ เป็นรายแห่ง” จากนั้น วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ในประชุมคณะอนุกรรมการแผนงาน บูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากร น้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานอนุ กรรมการสิทธิ คนที่หนึ่ง ได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลใน ประเด็นเดิมถึงราคาก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าเอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุม คณะกรรมการฯ และส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณการราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

ดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงชักถามในประเด็นเดิม ทำให้การประชุมพิจารณา
งบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ และหากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ
บาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อม
ไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่าย
งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความ
เสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทาง
ราชการ การกระทำของจำเลยเป็นการเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลย
โดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบ
ด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่ง
ผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
๑๔๘, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คำแถลงปิดคดีของ
จำเลย และที่คู่ความไม่ได้โต้เถียงกันแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรง
ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อ
ไทย ได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ จนถึงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ อัน
เป็นวันที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖

ของศาลฎีกา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมาธิการวิสามัญด้วยตามเอกสารหมายเลข จ.๑๕ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ประชุมพิจารณา งบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและกรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งการประชุมดังกล่าว จำเลยในฐานะกรรมาธิการวิสามัญฯ ตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยพลังแสงอาทิตย์และโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็มว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากัน พร้อมขอรายละเอียดโครงการและเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่งนายศักดิ์ดาตอบข้อซักถามและแจ้งว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนดอัตราราคางานต่อหน่วยของการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ สำหรับแบบแปลนและประมาณราคาจะจัดส่งในภายหลังตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๑๗ หน้า ๗๙๔ และในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๓ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ มีมติแต่งตั้งบุคคลเป็นคณะอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ คณะละ ๑๐ คน โดยคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ ประกอบด้วยจำเลยและบุคคลอื่นอีก ๙ คน มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณางบประมาณ แผนงานเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปรายงานผลการพิจารณาเสนอ

คณะกรรมการวิสามัญฯ ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เลื่อนนางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมการ และนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมการ ส่วนจำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๘ หน้า ๖๖๗ ถึง ๖๗๒ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ถึงประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ ขอส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๐ หน้า ๙๓๓ ถึง ๑๐๑๖ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ก่อนเลิกประชุม นางสาวแนนแจ้งที่ประชุมว่า นัดประชุมครั้งต่อไปวันพุธที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผังเมืองตามลำดับ เลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๔๑/๑ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ช่วงเช้า จำเลยเข้าร่วมประชุมโดยมีข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเอง มีราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท และการเบิกจ่าย ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน เนื่องจากรถที่ขุดเจาะเป็นของราชการ พร้อมขอแบบแปลนและประมาณราคาจาก กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายศักดิ์ดา นายกุล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และ นายสุรินทร์ วรกิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ร่วมกันชี้แจงตอบ ข้อซักถามพร้อมทั้งนำแบบแปลนฉายขึ้นจอโปรเจคเตอร์ประกอบการชี้แจง และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า ราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเอง ซึ่งจะกำหนดค่าน้ำมัน ค่าวัสดุ ตามอัตราราคางานต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๔๔/๑ ช่วงบ่ายมีการประชุมพิจารณา งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ แต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณามีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย/ปรับลดเป้าหมายตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๗/๑ ถึง ๑๑๖๘/๑ และรายงานผลการพิจารณาเอกสารหมาย จ.๒๖ หน้า ๑๕๙๒ ทั้งนี้ วันที่ ๔ และวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของนายศักดิ์ดาและจำเลยติดต่อกันโดยมีรายละเอียดวัน และเวลาการใช้โทรศัพท์ ปรากฏตามเอกสารหมาย จ.๒๕ ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. นายศักดิ์ดาจัดทำบันทึกข้อความชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๑/๓๘๙๖ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๔ หน้า ๑๕๔๐ ถึง ๑๕๔๑ และให้ ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามเอกสารหมาย จ.๒๘ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องและ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมาย จ.๖ โดยแจ้งข้อกล่าวหา แก่จำเลยแล้วตามเอกสารหมาย จ.๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเสียงข้างมากว่าการกระทำของจำเลยมี มูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหาและส่งรายงานเอกสารและความเห็นไปยังโจทก์เพื่อฟ้องเป็นคดีนี้ ซึ่งศาลมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณาและมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ ในส่วนคดีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาล ฎีกาเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๔/๒๕๖๔ คดีดังกล่าวศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบ ข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนคดีนี้ในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช.ชอบด้วย กฎหมายหรือไม่ จำเลยให้การต่อสู้ว่า จำเลยมีหนังสือขอให้ประธานกรรมการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการติดตามและเร่งรัดเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาที่ยังจำเลยมีหนังสือขอไปยัง กรมทรัพยากรน้ำบาดาลผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อนำมา

ประกอบคำชี้แจงของจำเลย และขอให้เรียกพยานบุคคล คือ พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาดา ไทยเศรษฐ์ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย และนายจักร์ตัน พัวช่วย พยานบุคคลซึ่งเป็นพยานสำคัญเพื่อ พิสูจน์ความจริงที่เกิดขึ้น แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ดำเนินการเรียกเอกสารให้แก่จำเลย และเรียก นางสาวแนนเพียงคนเดียวมาไต่สวน โดยไม่ได้บันทึกเหตุผลไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการ ไต่สวนเบื้องต้น ทั้งยังเร่งรีบสรุปสำนวน การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ เห็นว่า การดำเนินการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ บัญญัติให้คณะกรรมการไต่สวนต้อง ดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อ ผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้าง คณะกรรมการไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลย เวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจ ประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการไต่สวน เรียกบุคคล หรือเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ไต่สวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้น ไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงาน การไต่สวนเบื้องต้นด้วย ซึ่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการ ตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ กำหนดไว้สอดคล้องกัน และตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง ในการไต่สวน หากคณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูล

ความผิด ให้กรรมการหรือพนักงานไต่สวนแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง ฉะนั้น คณะกรรมการไต่สวนย่อมมีดุลพินิจที่จะพิจารณาแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงเข้าสู่สำนวนภายในกรอบอำนาจหน้าที่ ตามขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และหากเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้ว หรือมีเหตุตามกฎหมายกำหนด ก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยานอื่นมาไต่สวนอีก และกรณีพิพยานนั้นเป็นพยานที่ผู้ถูกกล่าวหาร้องขอให้เรียกมาไต่สวน ก็ต้องบันทึกเหตุที่ไม่เรียกให้ไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย สำหรับคดีนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนกรณีกล่าวหาจำเลยและนางสาวนันทนาว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยให้คณะกรรมการไต่สวนมีหน้าที่และอำนาจไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย พร้อมจัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาตามเอกสารหมายเลข จ.๖ อันเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนโดยชอบแล้ว ต่อมาคณะกรรมการไต่สวนได้ทำการไต่สวนพยานบุคคล รวม ๑๗ ปาก และรวบรวมพยานเอกสาร ๑๐ รายการ จากนั้นจึงแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลย และแจ้งให้จำเลยชี้แจงข้อกล่าวหาภายใน ๓๐ วัน ซึ่งจำเลยขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ๓ ครั้ง คณะกรรมการไต่สวนอนุญาตให้จำเลยขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาถึงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ต่อมาวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ จำเลยมีหนังสือถึงประธานกรรมการไต่สวนอ้างว่าจำเลยเพิ่งได้รับหนังสือแจ้งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ และเนื่องจากอยู่ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้การเดินทางไม่สะดวก ขอขยายระยะเวลายื่นเอกสารชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ครั้งที่ ๔ เป็นเวลา ๓๐ วัน ถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามหนังสือเอกสารหมายเลข ล.๕ แสดง

ว่าจำเลยไม่ได้ขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกเอกสารดังกล่าว เพียงแต่ขอให้ติดตามเร่งรัดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลส่งเอกสารให้จำเลยเพื่อนำมาประกอบการทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของตนเท่านั้น ซึ่งการอ้างพยานเอกสารดังกล่าว จำเลยชอบที่จะต้องยื่นคำชี้แจงมาก่อนแล้วจึงจะอ้างพยานมาเพื่อสนับสนุนคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เมื่อปรากฏว่า ขณะนั้นจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา จึงไม่มีประเด็นตามคำชี้แจงของจำเลยที่คณะกรรมการไต่สวนจะต้องพิจารณาเรียกเอกสารมา การที่คณะกรรมการไต่สวนใช้ดุลพินิจไม่ดำเนินการติดตามเร่งรัดเอกสารตามที่จำเลยร้องขอในกรณีเช่นนี้จึงมิใช่การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของพยานบุคคลที่จำเลยกล่าวอ้างว่าคณะกรรมการไต่สวนไม่เรียกพยานบุคคลตามที่จำเลยร้องขอ โดยไม่บันทึกเหตุไว้ในรายงานการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นและเร่งรีบสรุปสำนวน นั้น ทางไต่สวนกลับได้ความว่า คณะกรรมการไต่สวนได้มีการบันทึกเหตุไว้ในรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมายเลข จ.๑ หน้า ๗๗ และ ๗๘ ว่าจำเลยมีหนังสือขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกพยานบุคคลลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ เกินกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งคำร้องของจำเลยไม่ได้ระบุว่า พยานบุคคลดังกล่าวรู้เห็นหรือเกี่ยวข้องอย่างไร เห็นว่าพยานบุคคลดังกล่าวไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน และเป็น การจงใจประวิงเวลา และใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จึงมีมติงดเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคล ๓ ปาก ดังกล่าว ซึ่งเป็นกรณีที่คณะกรรมการไต่สวนได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีจำเลยจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และได้บันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว อีกทั้ง ตามรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังปรากฏว่า มีการไต่สวนพยานบุคคลรวมถึง ๑๗ ราย แสดงว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้ไต่สวนข้อเท็จจริงอย่างรวบรัด ทั้งยังอนุญาตให้จำเลยขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอีกหลายครั้ง กระทั่งจำเลยมีหนังสือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารต่อคณะกรรมการไต่สวนเมื่อวันที่ ๒

กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมายเลข ๔๖ ถือเป็นการให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่แล้ว หลังจากนั้น วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้เร่งรีบสรุปสำนวนตามข้ออ้างของจำเลยแต่อย่างใด ดังนี้ เมื่อข้อเท็จจริงที่ได้ความจากทางไต่สวนไม่ปรากฏพฤติการณ์อันสื่อแสดงหรือชี้ให้เห็นว่าคณะกรรมการไต่สวนซึ่งเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามที่จำเลยอ้าง การไต่สวนคดีนี้ในชั้น ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ข้ออ้างของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อมาว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ทางไต่สวนโจทก์มีนายศักดิ์ดาเบิกความว่า เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ สมาชิกแทนราษฎร เพื่อพิจารณางบประมาณภาพรวมของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยซึ่งเป็นกรรมการวิสามัญฯ ชักถามและโจมตีเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่า มีการกำหนดงบประมาณไม่คุ้มค่า การขุดเจาะบ่อบาดาลมีราคาแพง และการบริหารจัดการไม่จัดจ้างเอกชนดำเนินการ รวมถึงการทุจริต วันที่ ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาชี้แจงประเด็นดังกล่าวต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ สมาชิกแทนราษฎร แต่จำเลยยังคงติดตามชักถามในประเด็นเดิม หลังจากนั้น วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่งเอกสารประกอบการชี้แจงเพิ่มเติมให้คณะกรรมการวิสามัญฯ ตามเอกสารหมายเลข ๒๐ และส่งเอกสารดังกล่าวให้แก่จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่นายศักดิ์ดาอยู่กับพันตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนอีกคนหนึ่ง ชื่อ นายเต๋อ ที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ หมู่บ้านประชานิเวศน์ ๑ ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร นางนันทนาโทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดาแจ้งว่า มีเรื่องด่วนเป็นเรื่องสำคัญให้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ โดยไม่แจ้งว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร นายศักดิ์ดาคิด

ว่าน่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่จะเข้าประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ จึงโทรศัพท์ไปยังหมายเลขดังกล่าวเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา แต่ไม่มีผู้ได้รับสาย เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ผู้ใช้หมายเลขดังกล่าวโทรศัพท์กลับมาหานายศักดิ์ดา นายศักดิ์ดาจำเสียงได้ว่าเป็นจำเลย เพราะจำเลยเป็นคณะกรรมการวิสามัญ และเคยซักถามเรื่องงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาล การสนทนาครั้งแรกใช้เวลา ๙ นาทีเศษ ต่อมา เวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์หานายศักดิ์ดาอีกครั้ง ใช้เวลาสนทนา ๖ นาทีเศษ เนื้อหาการสนทนาทั้งสองครั้งมีใจความสำคัญคือ จำเลยแนะนำตัวว่าเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ แล้วแจ้งว่า “พรงี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” นายศักดิ์ดาถามว่า “เหตุใดจึงต้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ต้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาบอกว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมฯ เป็นงานประเภท E-bidding” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาบอกว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมฯ ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะต้งงบประมาณของกรม ๑๐%” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะต้งงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละโครงการแบบนั้นกรมฯ ก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการหรือเป็นรายแห่ง” การสนทนาดังกล่าวมิได้สนทนาต่อเนื่องเพียงครั้งเดียวเนื่องจากสัญญาณหลุด จึงมีการโทรศัพท์ติดต่อกันไปมาหลายครั้ง ใช้เวลาสนทนายรวม ๑๕ นาทีเศษ ตามเอกสารหมาย จ.๒๕ หน้า ๑๕๖๐ และ ๑๕๖๑ หลังจากนายศักดิ์ดาเดินทางออกจากร้านอาหารเปียร์หิมะแล้ว ในคืนนั้น เวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดาติดต่อนายภาตล ถาวรภุชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ และนายสุรินทร์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์บอกเล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และในวันรุ่งขึ้น คือ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาโทรศัพท์เล่าเหตุการณ์การเรียกรับเงินที่เกิดขึ้นให้นายนริศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งนายศักดิ์ดารู้จักเป็นการส่วนตัวฟัง ต่อมาในการประชุมของคณะอนุกรรมการ

แผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงเช้ามีการพิจารณางบประมาณของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยเข้าร่วมประชุมตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการที่กรมทรัพยากร น้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเองเกี่ยวกับค่าเจาะบ่อบาดาล ราคา๑๗๑,๐๐๐ บาท การเบิกจ่ายเงิน งบประมาณ และการกำหนดอัตราราคางานต่อหน่วยที่เท่ากันทุกจังหวัด นายศักดิ์ดาชี้แจงก่อนแล้วจึงให้ นายกุลและนายสุรินทร์ชี้แจง แต่จำเลยยังคงติดใจซักถามเรื่องการกำหนดราคาแพงและการเบิกจ่าย ค่าน้ำมันกับค่าเบี้ยเลี้ยง เมื่อนายศักดิ์ดาไปเข้าห้องน้ำ ได้พบกับนางวันทนา อาชีวะวิทย์ ผู้อำนวยการ ส่วนงบประมาณกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑ สำนักงบประมาณ นายศักดิ์ดาพูดว่า รู้สึกอับอายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกซักถามจำนวนมากและการพิจารณาไม่คืบหน้า แล้วเล่าเหตุการณ์ ที่นายศักดิ์ดาถูกเรียกเงินให้ฟัง ภายหลังกลับเข้าห้องประชุม นายศักดิ์ดาพูดในที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้ เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕ ล้าน ผมจะไปแถลงข่าว” ประธานจึงสั่งพักการประชุม ในเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน นายศักดิ์ดาพบนายนิศโดยบังเอิญจึง เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในที่ประชุมให้ทราบ และขอให้พาไปพบประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่ได้พบ เนื่องจากประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ นายภาคลบอกความว่า เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ประมาณหนึ่งทุ่ม นางนันทนาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์แจ้งให้นายภาคลโทรศัพท์ไปหาจำเลยที่ หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ นายภาคลสอบถามว่าเรื่องอะไร นางนันทนาแจ้งว่าเรื่องงบประมาณที่จะเข้าวันรุ่งขึ้น นายภาคลจึงโทรศัพท์ไปหาจำเลย และได้พูดคุยแนะนำตัวเองกับจำเลยว่าเป็นอธิบดี กรมทรัพยากรน้ำ จำเลยถามนายภาคลว่า “ของท่านมีงบประมาณเข้าพรุ่งนี้ ใช่หรือไม่” นายภาคล ตอบว่า “ใช่ครับ” จำเลยถามต่อไปว่า กรมทรัพยากรน้ำมีงบประมาณเท่าใด นายภาคลจำไม่ได้จึงขอไป ตรวจสอบเอกสารก่อนและวางสายไป จากนั้น เวลา ๑๙.๑๕ น. จำเลยโทรศัพท์มาหานายภาคลสอบถามว่า “งบประมาณลงที่ใดบ้าง” นายภาคลตอบว่า “โครงการพระราชดำริที่จังหวัดมุกดาหารที่ท่านถามในที่ ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ เป็นงานของกรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำไม่ได้ดำเนินการ แต่ถ้า

จะเอาทีมของกรมทรัพยากรน้ำ ภาค ๑๑ ไปช่วยสำรวจออกแบบก็ยินดี เพื่อให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้”

จำเลยปฏิเสธ นายภาคจึงสอบถามจำเลยว่ามีอะไรให้ตนชี้แจงเพิ่มเติมอีกหรือไม่ จำเลยตอบว่าไม่มี แต่ถามว่า “พรุ้งนี้มีงบประมาณเกี่ยวกับอะไรบ้าง” นายภาคตอบว่า “งบประมาณที่ท่านอยากทราบ เป็นงบปกติหรืองบบูรณาการซึ่งภาพรวมมีประมาณ ๓,๐๐๐ กว่าล้านบาท แต่เอกสารไม่อยู่ในมือผม ต้องสอบถามลูกน้องของผมก่อน ขอเวลาผมครึ่งชั่วโมงให้ลูกน้องส่งข้อมูลให้ผมก่อน” แล้ววางสายไป

ต่อมาเวลา ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยได้โทรศัพท์กลับมาอีกครั้งสอบถามเกี่ยวกับงานก่อสร้างของ กรมทรัพยากรน้ำว่างานก่อสร้างทำอะไร ทั้งบอกด้วยว่าตนเองเป็นผู้รับเหมางานก่อสร้าง และสอบถาม นายภาคว่า “กรมทรัพยากรน้ำมีงบประมาณกี่ประเภท” นายภาคตอบว่า “มี ๒ ประเภท คือ งบประมาณ เกี่ยวกับการก่อสร้าง อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำพันกว่าล้านบาท และงบประมาณก่อสร้างระบบกระจายน้ำ อีกประมาณพันกว่าล้านบาท ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นความต้องการของประชาชน มีเอกสารรองรับครบถ้วน ถ้าหากว่าเป็นกรณีการก็ขอให้ช่วยพิจารณาในส่วนนี้ด้วย อย่าได้ตัดงบประมาณเลย” จำเลยถาม นายภาคต่อว่า “แล้วอธิบดีบริหารยังไง” นายภาคตอบกลับไ้ว่า “งานของกรมทรัพยากรน้ำทุกโครงการ ต้องทำ E-bidding ตั้งแต่มี E-bidding มา มีการพินราคามา ๔ ถึง ๕ ปีแล้ว” จำเลยตอบนายภาคว่า “อย่างนี้ก็บริหารไม่ได้สิ ผมเป็นผู้รับเหมา ผมมาคุมช่วยไหม” นายภาคได้ตอบกลับไ้ว่า “ยินดี เนื่องจากเป็นการทำ E-bidding อยู่แล้ว” ซึ่งในความเข้าใจของนายภาค คำพูดของจำเลยเป็น ทำนองของการขอร้อง จำเลยบอกนายภาคว่า “ไว้มีโอกาสค่อยคุยกัน” นายภาคตอบกลับไ้ว่า “ท่านขอฝากด้วยนะครับ” และได้วางสายไป ในคืนเดียวกัน นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ มาหานายภาคสอบถามว่ามีอนุกรรมการโทรศัพท์มาหาหรือไม่ นายภาคตอบว่ามี นายศักดิ์ดาพูดว่า “ของผมเค้าเรียกเงินผม ๕ ล้านบาท” และบอกว่าอนุกรรมการที่โทรศัพท์มาคือจำเลย วันรุ่งขึ้น กรมทรัพยากรน้ำมีกำหนดเข้าชี้แจงงบประมาณต่อจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในช่วงเวลาใกล้เคียง ระหว่างประชุมนายภาคเห็นนายศักดิ์ดาเดินออกจากห้องประชุมไปทางห้องน้ำ แต่ไม่ได้ทักทายนี้อเนื่องจาก

สังเกตเห็นสีหน้าของนายศักดิ์ดาดูไม่พอใจและอารมณ์ไม่ดี ภายหลังประชุมเสร็จ ในช่วงเวลาเย็นถึงค่ำ นายศักดิ์ดาโทรศัพท์หานายภาดลและเล่าว่า ในการประชุมเพื่อพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายศักดิ์ดาถูกอนุกรรมการคนหนึ่งโจมตีตลอด นอกจากนี้ โจทก์ยังมีนายสุรินทร์ซึ่งขณะเกิดเหตุดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณ ๒๐ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ติดต่อนายสุรินทร์ เล่าว่า จำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕ ล้านบาท เพื่อแลกกับการตัดงบประมาณน้อยลง นายศักดิ์ดากำชับให้นายสุรินทร์จัดเตรียมข้อมูลให้ดีที่สุด และให้นายสุรินทร์แจ้งให้นายกุลศลเข้าร่วมชี้แจงด้วย และนายนิรศ ขำนุรักษ์ เบิกความว่า วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๗.๕๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์มาเล่าเหตุการณ์ให้นายนิรศฟัง แต่ไม่บอกว่าผู้เรียกเงินคือจำเลย เห็นว่า โจทก์มีนายศักดิ์ดาเป็นประจักษ์พยานยืนยันว่า จำเลยโทรศัพท์มาพูดเรียกเงินและของานจากนายศักดิ์ดา แต่จำเลยนำสืบปฏิเสธ พยานหลักฐานโจทก์และจำเลยยังโต้แย้งกันอยู่ กรณีจึงต้องพิจารณาพยานพฤติเหตุแวดล้อมประกอบกัน เมื่อพิจารณาคำเบิกความของนายศักดิ์ดาที่ยืนยันถึงรายละเอียดพฤติการณ์ของจำเลยอย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่การที่จำเลยตั้งประเด็นซักถามโต้แย้งงบประมาณในที่ประชุม ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มีการชี้แจงข้อซักถามแล้วหลายครั้ง แต่จำเลยยังคงซักถามประเด็นเดิมอันเป็นการผิดปกติ นายศักดิ์ดาเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับอธิบดี ทำหน้าที่ชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอันเป็นการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ ไม่เคยรู้จักหรือมีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยก่อน ลำพังเพียงการซักถามเรื่องการพิจารณางบประมาณไม่ใช่สาเหตุโกรธเคืองร้ายแรงถึงขนาดที่จะปั่นเรื่องขึ้นกลั่นแกล้งปรักปรำใส่ร้ายจำเลยเพื่อให้ได้รับโทษโดยไม่เป็นความจริง ซึ่งอาจทำให้ตนเองต้องถูกดำเนินคดีอาญาเสียเอง ทั้งเหตุการณ์ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายคน ย่อมเป็นการยากที่จะวางแผนคาดการณ์ล่วงหน้าได้เป็นลำดับเช่นนี้ เชื่อว่าเป็นการเบิกความไปตามเหตุการณ์ที่ประสบมาจริง ไม่ได้ปรุงแต่งเรื่องราวขึ้นเอง นอกจากนี้ นายศักดิ์ดา ยังโทรศัพท์เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้นายภาดล นายสุรินทร์ และนายนิรศ ทราบ

อันเป็นการบอกเล่าในช่วงเวลาใกล้ชิดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยนายภาดล นายสุรินทร์ และนายนิธิต เบิกความยืนยันข้อเท็จจริงสอดคล้องกับที่นายศักดิ์ดาเบิกความ เมื่อพิจารณาประกอบกับข้อมูลการใช้โทรศัพท์ เอกสารหมาย จ.๒๕ และรายการโทรศัพท์ท้ายบันทึกถ้อยคำขึ้นไต่สวนของนายศักดิ์ดาแล้ว จะเห็นได้ว่า ในช่วงระยะเวลาที่จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดา จำเลยยังโทรศัพท์หานายภาดลด้วย การโทรศัพท์ ระหว่างจำเลยกับนายภาดลและนายศักดิ์ดาเกิดขึ้นในระยะเวลาต่อเนื่องกันและมีระยะเวลาร่วมกันหลาย นาที ส่วนการโทรศัพท์ระหว่างนายศักดิ์ดากับนายภาดลและนายสุรินทร์ เกิดขึ้นภายหลังเกิดเหตุทันทีและ สอดคล้องกันโดยไม่มีพิรุณ แม้นายศักดิ์ดาเบิกความยอมรับว่าไม่ได้บันทึกเสียงการสนทนาทางโทรศัพท์ ระหว่างตนและจำเลยไว้ แตกต่างจากที่เคยพูดในที่ประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการแผนงานบูรณาการ ๒ ก็ตาม แต่ได้ความตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๕/๑ ถึง ๑๑๕๖/๑ ว่า ก่อนที่ นายศักดิ์ดาจะอ้างว่าได้บันทึกเสียงการสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่างตนและจำเลย จำเลยกับนายศักดิ์ดามี การซักถามชี้แจงโต้ตอบกันไปมา โดยจำเลยยังคงซักถามเกี่ยวกับโครงการเจาะบ่อบาดาล แห่งละ ๑๗๑,๐๐๐ บาท ที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการเองว่ามีราคาแพงกว่าการว่าจ้างเอกชน และมีข้อ สงสัยเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน ทั้ง ๆ ที่ผู้แทนสำนักงานประมาณได้ชี้แจงไปแล้วว่า ราคาเจาะบ่อบาดาลกำหนดตามอัตราราคางานต่อหน่วยตามบัญชีมาตรฐานของสำนักงานประมาณ จึงเชื่อว่า นายศักดิ์ดาอ้างดังกล่าวด้วยอารมณ์ต้องการโต้ตอบจำเลย ทั้งภายหลังกายนายศักดิ์ดาที่ยอมรับว่าไม่มีการ บันทึกเสียง ส่วนที่นายศักดิ์ดาเบิกความตอนหนึ่งว่า นายศักดิ์ดาไม่ได้ระบุชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของ บุคคลที่โทรมาขณะให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร แต่ นายศักดิ์ดาได้ทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้ ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ตามเอกสารหมาย จ.๒๔ และ จ.๒๘ โดยระบุหมายเลขโทรศัพท์และตำแหน่งของผู้ที่ติดต่อมาเรียกเงิน

หรือของงานแล้ว ซึ่งเป็นการระบุถึงข้อเท็จจริงที่สามารถเชื่อมโยงถึงตัวจำเลยได้และนำไปสู่การตรวจสอบ
ข้อมูลการใช้โทรศัพท์ระหว่างนายศักดิ์ดา กับจำเลยตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เอกสารหมายเลข จ.๒๕
อีกทั้งต่อมานายศักดิ์ดาให้ถ้อยคำเพิ่มเติมยืนยันข้อเท็จจริงว่าบุคคลที่โทรศัพท์มาเรียกเงินหรือของงาน
คือจำเลย จึงไม่ถึงกับเป็นพินัยทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดาไม่น่าหนักแน่นน้อยลงจนไม่น่าเชื่อถือ
ส่วนที่นายศักดิ์ดาทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้
ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำนองว่า นายภาดลเล่าให้ตนฟังว่าถูกเรียกเงิน
๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งแตกต่างกับที่นายภาดลให้ถ้อยคำว่า จำเลยไม่ได้เรียกเงินจากนายภาดล นั้น
ก็เป็นเรื่องระหว่างจำเลยกับนายภาดลซึ่งเป็นคนละส่วนกัน จึงไม่ใช่ข้อพินัยอีกเช่นกัน เมื่อพิจารณา
พฤติการณ์ที่จำเลยกระทำต่อนายศักดิ์ดาและนายภาดลซึ่งต่างดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมที่จะต้องไปชี้แจง
เกี่ยวกับงบประมาณต่อคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ซึ่งมีจำเลยเป็นรองประธานใน
วันรุ่งขึ้น บ่งชี้ว่า จำเลยโทรศัพท์ไปเจรจาต่อรองผลประโยชน์จากโครงการที่จำเลยมีส่วนในการพิจารณา
งบประมาณตั้งที่นายศักดิ์ดาเบิกความ คำเบิกความของนายศักดิ์ดา มีเหตุผลและสอดคล้องเชื่อมโยงกับ
พยานอื่นดังที่วินิจฉัยข้างต้น ทำให้พยานหลักฐานโจทก์มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ทั้งจำเลยเองก็รับว่าโทรศัพท์
พูดคุยกับศักดิ์ดาและนายภาดล เพียงแต่อ้างว่า นายศักดิ์ดาเป็นผู้เริ่มการสนทนาก่อน และจำเลยเพียง
ติดต่อนายศักดิ์ดาเพื่อขอให้นายศักดิ์ดาเตรียมแบบแปลนและประมาณราคามาเพื่อพิจารณาในวันรุ่งขึ้น
ตามหน้าที่เท่านั้น ซึ่งขัดกับคำเบิกความของนางนันทนาที่โจทก์และจำเลยอ้างเป็นพยานร่วมกันและ
นายศักดิ์ดาซึ่งเบิกความทำนองเดียวกันว่า นางนันทนาเป็นผู้โทรศัพท์แจ้งให้นายศักดิ์ดาติดต่อจำเลย และ
หากเป็นการพูดคุยเพียงเรื่องขอเอกสารแบบแปลนก็ไม่จำเป็นต้องใช้เวลาโทรศัพท์รวมนานถึง ๑๕ นาที
เศษ เช่นนี้ นอกจากนี้อีกจากคำเบิกความของนายศักดิ์ดาและนายภาดลที่เบิกความถึงการสนทนากับจำเลย
ก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้พูดขอแบบแปลนหรือประมาณราคา ทั้งยังได้ความจากพันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์
ภูสิโรรัมย์ ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการสนับสนุนการประชุมของคณะอนุกรรมการแผนงาน

๒ ว่า กรณีที่กรรมการหรืออนุกรรมการประสงค์ให้หน่วยงานส่งเอกสารประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม จะต้องแจ้งที่ประชุม เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการจะบันทึกข้อสังเกตและรายการเอกสารแล้วติดต่อประสานงานรวมถึงติดตามเอกสารนั้นจากหน่วยงาน โดยกรรมการหรืออนุกรรมการไม่ได้มีหน้าที่ในการติดตามขอเอกสารจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยตรง ซึ่งเป็นจรรยาบรรณของกรรมการหรืออนุกรรมการที่จะไม่เข้าไปมีส่วนได้เสียกับงบประมาณของหน่วยงานที่จะเข้าชี้แจง ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการจะจัดทำหนังสือซึ่งระบุรายการเอกสารต่าง ๆ ที่กรรมการหรืออนุกรรมการต้องการเสนอประธานอนุกรรมการเพื่อส่งไปยังหน่วยงานที่ชี้แจง และในกรณีของการประชุมคณะกรรมการวิสามัญจะมีเจ้าหน้าที่สำนักงบประมาณช่วยติดตามเอกสารจากหน่วยงานต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น การที่จำเลยโทรศัพท์หานายศักดิ์ดาด้วยตนเอง ทั้งที่ ขณะนั้นจำเลยอ้างว่าอยู่ในห้องประชุมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงและสามารถประสานงานให้จำเลยได้ทันที จึงเป็นพฤติการณ์ไม่สมเหตุผลและเป็นพิรุณ ส่วนนายจักรรัตน์ พัวช่วย พยานจำเลย แม้จะเบิกความว่า อยู่ในห้องประชุมกับจำเลยขณะเกิดเหตุ แต่ก็ไม่ได้นั่งอยู่ใกล้ชิดกับจำเลย ทั้งในห้องประชุมยังมีอนุกรรมการและเจ้าหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรอีกหลายคน โดยนายจักรรัตน์กำลังนั่งรับประทานอาหารเย็น จึงไม่มีเหตุจูงใจใดที่จะต้องจดจ่อกับการกระทำของจำเลยตลอดเวลา นายจักรรัตน์อาจไม่ทันรับรู้การทำความผิดของจำเลยก็เป็นได้ ที่จำเลยอ้างว่า นายศักดิ์ดาไม่ได้เล่าเหตุการณ์ให้พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อฟัง แต่กลับเล่าให้นางอภิฤดี วิเชียรศิลป์ นายกุศล นายสุรินทร์ นางสาวดวงมณี จันทิมา และนายนิรชซึ่งบุคคลเหล่านั้นไม่ได้อยู่ด้วยขณะเกิดเหตุ จึงไม่อาจรับฟังได้ นั้น เห็นว่า การที่นายศักดิ์ดาจะเล่าเรื่องดังกล่าวให้บุคคลใดฟังเป็นเรื่องเฉพาะตัวของนายศักดิ์ดา และย่อมเป็นเรื่องปกติที่นายศักดิ์ดาจะเล่าหรือปรึกษาเรื่องดังกล่าวให้กับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการชี้แจงงบประมาณโดยตรง ซึ่งการที่นายศักดิ์ดาไม่ได้เล่าเหตุการณ์ให้พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อฟังก็ไม่ใช่เรื่องผิดปกติแต่อย่างใด เนื่องจากจำเลยมีตำแหน่งเป็นถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องร้ายแรง และบุคคลทั้งสองไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง

จึงไม่ใช่ข้อพิรุธดังที่จำเลยกล่าวอ้าง ส่วนที่จำเลยอ้างว่า หลังเกิดเหตุ นายศักดิ์ดาไม่ได้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ดำเนินคดีกับจำเลยนั้น ปรากฏว่าหลังเกิดเหตุคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นและแต่งตั้ง คณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงเรื่องนี้แล้ว จึงไม่มีเหตุที่นายศักดิ์ดาต้องไปแจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีกับ จำเลยอีก และที่จำเลยกล่าวอ้างและนำสืบว่า จำเลยในฐานะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ และเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านเพียงคนเดียวไม่มีอำนาจพิจารณาผ่านหรือปรับลดงบประมาณ จึงไม่มี เหตุที่จำเลยจะโทรศัพท์ไปเรียกรับเงิน นั้น ในข้อนี้ได้รับความจากพยานโจทก์ปากนายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี สำนักงานกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการใน คณะกรรมการวิสามัญฯ และผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ ว่า คณะกรรมการวิสามัญฯ ยังคงมีอำนาจพิจารณาปรับลดงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะอนุ กรรมการฯ ไปแล้วหรือไม่ก็ได้ อีกทั้ง นายนิรศซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการคณะอื่นมาก่อนหลายครั้งก็ เบิกความว่า คณะอนุกรรมการสามารถปรับลดงบประมาณได้ ส่วนคณะกรรมการวิสามัญจะไม่ปรับลด สอดคล้องกับเอกสารหมาย จ.๑๙ หน้า ๙๒๖ ถึง ๙๓๒ ที่ระบุว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณางบประมาณ มีกรอบแนวทางในการพิจารณาและมีหลักเกณฑ์การปรับลด งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๙ ข้อ อีกทั้ง จำเลยเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการวิสามัญฯ และอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่ ชักถามและเสนอความเห็นต่อที่ประชุมได้ และมีสิทธิลงมติในทุกขั้นตอนของการพิจารณางบประมาณ โดยเฉพาะในฐานะกรรมการวิสามัญฯ จำเลยสามารถอาศัยตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวชี้แจงแสดงความเห็น เกี่ยวกับงบประมาณต่อที่ประชุม หากจำเลยยังติดใจในงบประมาณส่วนใดก็มีสิทธิขอสงวนความเห็นเพื่อ อภิปรายในสภาผู้แทนราษฎรซึ่งจำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ด้วย ดังนี้ แม้จำเลยจะไม่มีอำนาจ

เด็ดขาดที่จะปรับลดงบประมาณได้เองโดยลำพัง แต่จำเลยยอมอาศัยตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวชี้แจง แสดงความเห็นต่อที่ประชุมให้คุณหรือโทษแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งเป็นหน่วยงานที่ขอรับเงิน งบประมาณได้ ข้ออ้างดังกล่าวของจำเลยจึงไม่ใช่เครื่องบ่งชี้ประจักษ์ที่มีน้ำหนักเพียงพอพิสูจน์ความบริสุทธิ์ ของจำเลยได้ พยานหลักฐานของจำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานของโจทก์ ดังนี้ เมื่อประมวล ข้อเท็จจริงที่ปรากฏประกอบพฤติการณ์แวดล้อมทั้งหลายแล้ว พยานหลักฐานของโจทก์มีน้ำหนักและ เหตุผลรับฟังได้โดยปราศจากสงสัยว่า จำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และอนุกรรมการแผนงาน บูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงาน ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจหน้าที่เสนอปรับลด งบประมาณ ได้โทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดา อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือขอเป็นผู้มีสิทธิรับงานโครงการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำลังของงบประมาณ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการ กระทำที่อยู่ในตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของจำเลยโดยตรง การกระทำของจำเลยจึงเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อทำการหรือไม่ทำการ ใดๆในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลและราชการ หรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้อง เมื่อการกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก

อนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “...ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ” เห็นว่า ตามบทบัญญัติดังกล่าว ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ย่อมมีผลให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ กับให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่เนื่องจากในคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้าน (จำเลยคดีนี้) มีกำหนดเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาในคดีดังกล่าว ซึ่งการกระทำในคดีดังกล่าวเป็นการกระทำเดียวกันกับคดีนี้ จึงเห็นสมควรไม่สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยในคดีนี้อีก

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๖ ปี ทางใต้สวนของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง นับเป็นเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๔ ปี ให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมุกดาหาร นับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง.

นางสุวิชา นาควัชร

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๔/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร และดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอญัตติ และพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่างๆ การควบคุมการบริหาร

ราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้คัดเลือกให้จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร มีการประชุมพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้ง เกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่า เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำ เกี่ยวกับการประมาณราคา

ก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลชี้แจงตอบข้อซักถามของ จำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาก่อสร้างในแต่ละ โครงการที่สูงเกินไป วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าวและจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับ แบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมด ให้แก่คณะกรรมการการ วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภา ผู้แทนราษฎร ครบถ้วน รวมถึงส่งเอกสารดังกล่าวให้แก่จำเลยด้วย ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยได้เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีชอบจากนายศักดิ์ดา เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของ จำเลย โดยจำเลยได้โทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาว่า พงษ์นี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท นายศักดิ์ดาจึงถามว่า เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง จำเลยตอบว่า ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด นายศักดิ์ดา ตอบว่า เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน จำเลยตอบว่า ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาค อีสานทั้งหมด นายศักดิ์ดา ตอบว่า ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงาน ประเภท E-bidding จำเลยตอบว่า ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็น ผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว จำเลยตอบว่า ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์ นายศักดิ์ดา ตอบว่า หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็ จะทำงานไม่ได้ หากจะตัด ให้ตัดเป็นโครงการหรือเป็นรายแห่ง จากนั้นวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ใน

การประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ จำเลยในฐานะรองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในประเด็นเดิมถึงราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าเอกชน ดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ และส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงซักถามในประเด็นเดิม ทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ หากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกผู้แทนราษฎร ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ที่ประชุมมีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญฯ ในคณะดังกล่าว ตามเอกสารหมายเลข จ. ๑๕ นอกจากนี้จำเลยยังได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการวิสามัญฯ ให้เป็นอนุกรรมาธิการในคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ โดยได้รับคัดเลือกเป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญฯ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ มีการพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ชี้แจง และนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากร

น้ำบาดาล นายสุรินทร์ วรกีจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เข้าร่วมประชุมด้วย รายละเอียดปรากฏตามรายงานการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๗ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และ ๑๑/๒๕๖๓ มีการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและกรมทรัพยากรน้ำ จำเลยในฐานะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ได้ตั้งข้อสังเกตและซักถามในเรื่องงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายประเด็น นายศักดิ์ดา ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลย แต่จำเลยยังคงซักถาม ตามรายงานการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๗ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ถึงประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ขอส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ตามเอกสารหมาย จ. ๒๐ รวมทั้งนำไปส่งให้แก่จำเลยที่คอนโดมิเนียม ด้วย วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้ประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามเอกสารหมาย จ. ๒๑ นางนันทนา สงฆ์ประชา เลขานุการคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ โทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดาให้โทรศัพท์ไปหาหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ติดต่อไปแล้วปรากฏว่าไม่มีผู้รับสาย จากนั้นจำเลยเป็นผู้ใช้โทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวติดต่อกลับมาหานายศักดิ์ดา จำเลยกับนายศักดิ์ดาโทรศัพท์ติดต่อกัน ๒ ครั้งเมื่อเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ใช้เวลาประมาณ ๙ นาทีเศษ และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา ใช้เวลาประมาณ ๖ นาทีเศษ ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมาย จ.๒๕ หลังจากนั้นวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ในช่วง

เข้ามีการพิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยยังคงตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลพร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคา นายศักดิ์ดาพร้อมด้วยคณะและผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจงและตอบข้อซักถาม รายละเอียดปรากฏตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ. ๒๑ จนกระทั่งใกล้เที่ยงนายศักดิ์ดาเดินออกจากห้องประชุมไปเข้าห้องน้ำ เมื่อนายศักดิ์ดา กลับเข้าห้องประชุมได้พูดขึ้นว่า “เมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ดบทรัพย์ผม ๕ ล้านบาท ผมจะไปแถลงข่าว” หลังจากนั้นมีการพักการประชุม ต่อมาช่วงบ่ายคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ โดยจำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุมด้วย ที่ประชุมพิจารณาและมีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นเงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามสำเนาบันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เอกสารหมายเลข จ.๒๒ และรายงานผลการพิจารณาเอกสารหมายเลข จ. ๒๖ ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยและนางนันทนาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน โดยแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยและนางนันทนาทราบแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติสำหรับการกระทำของนางนันทนาว่าไม่มีมูล แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป และมีมติในส่วนของกรรมการกระทำของจำเลยว่ามีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหาและเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ในส่วนคดีอาญาให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์เพื่อยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ส่วนคดีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา

เป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ คดีดังกล่าวศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า จำเลยฝ่าฝืนหรือไม่ ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กร อิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กร อิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไปและไม่มีสิทธิ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ กับเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยมีกำหนดเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษา ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอบด้วย กฎหมายหรือไม่ ที่จำเลยให้การต่อสู้ว่าจำเลยมีหนังสือขอให้ประธานกรรมการไต่สวนดำเนินการ ติดตามและเร่งรัดเอกสารที่จำเลยมีหนังสือขอไปยังกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่ง เป็นเอกสารสำคัญเกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อนำมาประกอบคำ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของจำเลย และขอให้เรียกพยานบุคคลมาไต่สวน แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กลับ ปฏิเสธไม่เรียกเอกสารและพยานบุคคลดังกล่าว โดยไม่บันทึกเหตุผลไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือ รายงานการไต่สวนเบื้องต้น และเร่งรีบสรุปสำนวน อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ บัญญัติว่า ในการดำเนินการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหานำส่ง คณะกรรมการไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้เรียกบุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด ให้ดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือ บุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุ นั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนด้วย ซึ่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ ก็กำหนดไว้ในทำนองเดียวกัน จึงเห็นได้ว่าการจะไต่สวนเพื่อแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหา นั้นเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวน หากคณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าข้อเท็จจริง หรือพยานหลักฐานที่ได้ตามทางไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยานหลักฐานอื่น มาทำการไต่สวนเพิ่มเติมอีก ทั้งกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะให้เรียกพยานหลักฐานใดนั้น กฎหมาย และระเบียบดังกล่าวก็ได้กำหนดให้คณะกรรมการไต่สวนจะต้องเรียกพยานหลักฐานนั้นทุกกรณี หากแต่เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวนในการพิจารณาหากเห็นว่าเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือพยานหลักฐานนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็สามารถปฏิเสธได้ เพียงแต่ต้องบันทึกเหตุ นั้นไว้ในสำนวนการไต่สวน เมื่อเอกสารที่จำเลยขอให้

ประธานกรรมการไต่สวนดำเนินการติดตามและเร่งรัดจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลนั้น เป็นเพียงเอกสารที่จำเลยจะใช้เพื่อประกอบการทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของตนเท่านั้น มิใช่เพื่อประกอบการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนโดยตรง ทั้งขณะนั้นจำเลยก็ยังไม่ได้อื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คณะกรรมการไต่สวนย่อมไม่อาจพิจารณาได้ว่าเอกสารดังกล่าวเกี่ยวข้องกับประเด็นและมีความจำเป็นต้องนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนหรือไม่ อย่างไรก็ตามการที่คณะกรรมการไต่สวนใช้ดุลพินิจไม่ดำเนินการติดตามเร่งรัดเอกสารตามที่จำเลยร้องขอจึงถือไม่ได้ว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ส่วนพยานบุคคลที่จำเลยอ้างว่าคณะกรรมการไต่สวนไม่เรียกมาไต่สวนตามที่จำเลยร้องขอนั้น ได้ความตามทางไต่สวนว่า จำเลยมีหนังสือขอให้ประธานกรรมการไต่สวนเรียกพันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาดา ไทยเศรษฐ์ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย และนายจักรรัตน์ พัวช่วย มาไต่สวน แต่คณะกรรมการไต่สวนเรียกนางสาวแนนมาไต่สวนเพียงคนเดียว ซึ่งคณะกรรมการไต่สวนได้บันทึกเหตุไว้ในรายงานและสำนวนการไต่สวนว่า จำเลยยื่นคำร้องขอเกินกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งไม่ได้ระบุพยานบุคคลดังกล่าวรู้เห็นหรือเกี่ยวข้องอย่างไร โดยเห็นว่าพยานบุคคลดังกล่าวไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และมีมติเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคลดังกล่าว ตามเอกสารหมายเลข ๑.๑ ถือได้ว่าคณะกรรมการไต่สวนได้ใช้ดุลพินิจพิจารณาแล้วเห็นว่าบุคคลที่ขอให้เรียกมานั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของจำเลย ซึ่งคณะกรรมการไต่สวนได้บันทึกเหตุไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วยแล้ว จึงถือได้ว่าคณะกรรมการไต่สวนได้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว นอกจากนี้เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าคณะกรรมการ

ไต่สวนมีหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๑๙/๐๔๔๓ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ จัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสิทธิคัดค้านคณะกรรมการไต่สวนให้จำเลยทราบแล้ว และอนุญาตให้จำเลยขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหลายครั้ง โดยจำเลยยื่นหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารต่อคณะกรรมการไต่สวนวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ เป็นเวลาอีกเกือบสามเดือนหลังจากจำเลยยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เห็นได้ว่าคณะกรรมการไต่สวนได้ให้โอกาสจำเลยได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามสิทธิของจำเลยแล้ว และได้เร่งรีบสรุปสำนวนตามที่จำเลยอ้างแต่อย่างใด การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อมามีว่า จำเลยได้กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนได้ความจากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร มีการประชุมพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยได้ซักถามและโจมตีเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่ามีการกำหนดงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า มีราคาแพง และการบริหารจัดการที่ไม่จัดจ้างให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงมีการทุจริต ซึ่งนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ชี้แจงตอบข้อซักถาม รวมทั้งพยานกับเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงติดใจซักถามในคำถามเดิม ต่อมาวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ พยานเข้าชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ แต่ก็ถูกจำเลยโจมตีและซักถามในเรื่องเดิม

โดยกรมการที่โจมตีงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีแต่เพียงจำเลยเท่านั้น ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่พยานรับประทานอาหารร่วมกับพลตำรวจตรี วิวัฒน์ ชัยสังฆะ และพีเต๋อ จำซื้อและซื้อสกุลไม่ได้ อยู่ที่ร้านอาหารเปียร์ทิมะ นางนันทนา สงฆ์ ประชา ซึ่งเป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ โทรศัพท์มาหาพยาน แจ้งให้พยานโทรศัพท์ไปที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ โดยไม่ได้บอกว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลใด เมื่อพยานโทรศัพท์ไปก็ไม่มีผู้รับสาย จากนั้นเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา มีผู้ใช้โทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวติดต่อกลับมา พยานรับสายและจำได้ว่าเป็นเสียงของจำเลยซึ่งเป็นอนุกรรมการที่ซักถามเรื่องงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ใช้เวลาพูดคุยกัน ๙ นาทีเศษ จากนั้นเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์มาพูดคุยกับพยานอีกครั้งใช้เวลาประมาณ ๖ นาทีเศษ โดยรายละเอียดที่พูดคุยกันทั้งสองครั้งนั้น เริ่มจากจำเลยแนะนำตัวเองว่าเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง แล้วแจ้งว่า พรุ่งนี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท พยานจึงถามว่า เหตุใดจึงต้องงบประมาณเยอะจึง จำเลยตอบว่า ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด พยานตอบว่า เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน จำเลยตอบว่า ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด พยานตอบว่า ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมเป็นงานประเภท e-bidding จำเลยตอบว่า ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท พยานจึงตอบว่า ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว ซึ่งจำเลยตอบว่า ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์ พยานจึงแจ้งว่า หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของแต่ละโครงการแบบนั้นกรมก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่งระหว่างสนทนามีการโทรศัพท์ติดต่อกันไปมาหลายครั้งเนื่องจากสัญญาณหลุด ใช้เวลาสนทนารวม

๑๕ นาทีเศษ ตามเอกสารหมาย จ.๒๕ หลังจากนั้นในวันเดียวกันพยานโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหานายภาดล ถาวรฤชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ และนายสุรินทร์ วรกิจดำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟัง วันรุ่งขึ้นพยานโทรศัพท์เล่าเหตุการณ์การเรียกเงินที่เกิดขึ้นให้นายนริศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งรู้จักกันเป็นการส่วนตัวฟัง และในวันดังกล่าวมีการประชุมของคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ซึ่งพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยได้ซักถามถึงโครงการขุดเจาะบ่อบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พยานให้นายกุลศ โขติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนายสุรินทร์ เป็นผู้ชี้แจง ส่วนพยานออกจากห้องประชุมไปเข้าห้องน้ำ ระหว่างนั้นพยานได้พบกับผู้อำนวยการส่วนในสำนักงบประมาณที่ชื่อ เจียบ (ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุลจริง) พยานพูดว่า พยานรู้สึกอายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกซักถามมาก และการพิจารณาไม่คืบหน้า แล้วได้เล่าเหตุการณ์ที่พยานถูกเรียกเงินด้วย เมื่อกลับเข้าห้องประชุม พยานยืนพูดใกล้ที่นั่งของประธานคณะกรรมการฯ ว่า พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕ ล้าน ผมจะไปแถลงข่าว จำเลยนั่งก้มหน้าไม่ได้แถลงใดๆ ต่อที่ประชุม จากนั้นมีการพักการประชุม ในการประชุมช่วงบ่ายจำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม บรรยากาศในการประชุมเปลี่ยนไปจากช่วงเช้าโดยใช้เวลาในการประชุมเพียง ๔๐ นาที เรื่องก็ผ่านการพิจารณา โดยประธานคณะกรรมการฯ ขอให้ตัดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งพยานยินยอมให้ปรับลดงบประมาณตามจำนวนดังกล่าว ตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ. ๒๑ เห็นว่า พยานโจทก์คงมีนายศักดิ์ดาเพียงปากเดียวที่ได้ยินเสียงจำเลยโทรศัพท์เรียกเงินหรืองานในโครงการภาคอีสาน ในขณะที่เกิดเหตุ แต่คำเบิกความของนายศักดิ์ดาระบุเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยละเอียดเป็นขั้นตอนเริ่ม

ตั้งแต่ในชั้นประชุมคณะกรรมการการวิสามัญฯ และการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ที่จำเลยได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณ โดยใช้คำถามซ้ำในประเด็นเดิมในลักษณะโจมตีงบประมาณอย่างผิดปกติ จนกระทั่งจำเลยและนายศักดิ์ดาโทรศัพท์พูดคุยกัน และหลังจากนั้นนายศักดิ์ดาได้โทรศัพท์ไปหาบุคคลอื่นอีกหลายคน โดยมีรายละเอียดปรากฏตามบันทึกข้อมูลการใช้โทรศัพท์เอกสารหมายเลข ๒๕ จึงเชื่อได้ว่าการโทรศัพท์ระหว่างจำเลยกับนายศักดิ์ดา รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ตามที่นายศักดิ์ดาเบิกความเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจริง เมื่อพิจารณาประกอบกับว่านายศักดิ์ดาเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ตำแหน่งอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ทำหน้าที่ชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมตามหน้าที่ปกติ ทั้งยังไม่เคยรู้จักและไม่เคยพบจำเลยมาก่อน เพิ่งได้พบจำเลยครั้งแรกในการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญฯ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ข้อเท็จจริงจึงไม่ปรากฏว่านายศักดิ์ดาเคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลย แม้จำเลยจะมีข้อสังเกตและข้อซักถามเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายประเด็น รวมทั้งมีการขอเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้าง ซึ่งทำให้การชี้แจงตอบข้อซักถามของหน่วยงานมีความยุ่งยาก แต่ก็ถือเป็นข้อขัดข้องในการทำงานและเป็นข้อขัดแย้งเพียงเล็กน้อย ไม่ใช่สาเหตุโกรธเคืองรุนแรงถึงขนาดที่นายศักดิ์ดาจะต้องแต่งเรื่องใส่ร้ายจำเลยด้วยเรื่องร้ายแรงเช่นนี้ และเมื่อพิจารณาถึงลักษณะของการพูดคุย หากเป็นเพียงการพูดคุยเพื่อขอแบบแปลนเอกสารและประมาณราคาเพียงอย่างเดียวก็ไม่น่าจะต้องใช้ระยะเวลานานถึง ๑๕ นาทีเศษ ทั้งจำเลยสามารถมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการฯ ดำเนินการขอเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ได้อยู่แล้ว ไม่มีความจำเป็นที่จำเลยซึ่งเป็นถึงรองประธานคณะอนุกรรมการฯ ต้องยุ่งยากเสียเวลาโทรศัพท์ติดต่อขวนขวายหาเอกสารต่างๆ ด้วยตนเอง พฤติการณ์ที่จำเลยติดต่อหานายศักดิ์ดาด้วยตนเองหลังเลิกประชุมกลับส่อแสดงไปในทางที่เชื่อได้ว่า

จำเลยต้องการพูดคุยกับนายศักดิ์ดาในทางลับอันเป็นเรื่องเฉพาะตัวที่จำเลยต้องติดต่อพูดคุยด้วยตนเองเท่านั้น และการที่ไม่มีบุคคลอื่นได้ยินเรื่องที่จำเลยพูดก็ไม่ใช่เหตุที่ทำให้ข้อเท็จจริงดังกล่าวไม่มีความน่าเชื่อถือ เพราะเป็นธรรมชาติของการเรียกเงินที่จะต้องกระทำการลับและต้องปกปิดไม่ให้บุคคลอื่นได้ยินอยู่แล้ว หลังเกิดเหตุในเวลาไล่เลี่ยกันนายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเหตุการณ์ที่คุยกับจำเลยให้นายภาดลและนายสุรินทร์ฟังในทันทีว่าจำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินหรือของงาน อันเป็นระยะเวลากระชั้นชิดซึ่งขณะนั้นนายศักดิ์ดายังไม่ทันมีเวลาที่จะคิดไตร่ตรองเพื่อปรักปรำจำเลย ทั้งในวันรุ่งขึ้นนายศักดิ์ดายังโทรศัพท์ไปเล่าเหตุการณ์นี้ให้นายนริศฟัง ซึ่งทั้งนายภาดล นายสุรินทร์ และนายนริศ ต่างก็ได้มาเบิกความยืนยันถึงข้อเท็จจริงในส่วนนี้ โดยเฉพาะนายภาดล ยังเบิกความเพิ่มเติมด้วยว่า ในคืนเกิดเหตุเวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา นางนันทนาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาบอกให้พยานโทรศัพท์ไปหาจำเลย เกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำที่จะเข้าประชุมพรุ่งนี้ พยานจึงโทรศัพท์ไปพูดคุยกับจำเลย โดยเนื้อหาที่พูดคุยกันเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำว่ามีงบอะไรบ้าง และลงที่ใดบ้าง หลังจากนั้นจำเลยโทรศัพท์ติดต่อกลับมาหาพยานอีกครั้ง สอบถามเกี่ยวกับงานก่อสร้างของกรมทรัพยากรน้ำว่าทำอะไรบ้าง และบอกว่าตนเองเป็นผู้รับเหมางานก่อสร้าง งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำมีกี่ประเภท อธิบดีบริหารอย่างไร พยานตอบว่า งานของกรมทรัพยากรน้ำทุกโครงการต้องทำ e-bidding ตั้งแต่มี e-bidding มีการฟันราคามา ๔-๕ ปีแล้ว จำเลยพูดตอบมาว่า อย่างนี้ก็บริหารไม่ได้สิ ผมเป็นผู้รับเหมา ผมมาคุมช่วยมัย ซึ่งพยานตอบกลับไ้ว่า ยินดี เนื่องจากเป็นการทำ e-bidding อยู่แล้ว ซึ่งการพูดคุยในลักษณะนี้พยานเข้าใจว่าเป็นการพูดในลักษณะการของงาน จากคำเบิกความของนายภาดลดังกล่าว มิได้กล่าวหาว่าจำเลยเรียกเงิน แสดงให้เห็นว่ามีได้มีลักษณะมุ่งที่จะปรักปรำจำเลยเกินจริง จึงเชื่อ

ได้ว่านายภาดลเบิกความไปตามความจริงเท่าที่รู้เห็นมา ซึ่งเนื้อหาในการพุดคุยมีลักษณะคล้ายกับที่จำเลยพุดคุยกับนายศักดิ์ดา และมีลักษณะส่อไปในทางมุ่งหาทางที่จะแสวงหาประโยชน์จากโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ทั้งช่วงเวลาที่พุดคุยก็เป็นเวลาที่ใกล้เคียงกันกับที่จำเลยโทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดา เมื่อนายศักดิ์ดาและนายภาดลต่างก็เป็นอธิบดีกรมที่ต้องชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณต่อคณะอนุกรรมการฯ ที่มีจำเลยเป็นรองประธานในวันรุ่งขึ้นเช่นเดียวกัน พฤติการณ์บ่งชี้ว่าจำเลยโทรศัพท์ไปเจรจาต่อรองผลประโยชน์จากโครงการที่จำเลยกำลังมีส่วนในการพิจารณางบประมาณตั้งที่นายศักดิ์ดาและนายภาดลเบิกความ นอกจากนี้ในวันรุ่งขึ้นนายศักดิ์ดายังได้พุดยืนยันถึงเรื่องดังกล่าวในที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ว่า เมื่อคืนนี้ มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรมาหาผม ตบทรัพย์ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจำเลยก็ได้โต้แย้งโต้เถียงกับนายศักดิ์ดาในเวลานั้น ทั้งที่จำเลยเป็นอนุกรรมการผู้เดียวที่เพิ่งโทรศัพท์ติดต่อกับนายศักดิ์ดาในคืนนั้น และจำเลยก็ไม่เข้าประชุมต่อในช่วงบ่าย แม้นายศักดิ์ดาจะพุดด้วยว่ามีการบันทึกเสียงการสนทนาระหว่างจำเลยกับนายศักดิ์ดาไว้ขณะเกิดเหตุ แต่ความเป็นจริงไม่มีการบันทึกเสียงดังกล่าวนั้น ในชั้นไต่สวนของศาลนายศักดิ์ดาก็เบิกความยอมรับแล้วว่าไม่มีการบันทึกเสียงการสนทนาดังกล่าวไว้แต่อย่างใด ทั้งเมื่อพิจารณาคำเบิกความของนายศักดิ์ดาประกอบกับพยานอื่นของโจทก์มีเหตุผลสอดคล้องเชื่อมโยงกัน แม้จะไม่มีการบันทึกเสียงสนทนามาเป็นพยานหลักฐานก็ไม่ถึงกับทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดาและพยานโจทก์มีน้ำหนักลดน้อยจนไม่น่าเชื่อถือ ส่วนที่จำเลยอ้างว่า นายศักดิ์ดาเป็นฝ่ายโทรศัพท์มาหาจำเลยก่อนทุกครั้งนั้น และที่จำเลยโทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาก็เพื่อพุดคุยเรื่องเอกสารแบบแปลนและประมาณการก่อสร้างที่จะชี้แจงงบประมาณในการประชุมของคณะอนุกรรมการฯ ในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ไม่ได้เรียกเงินนายศักดิ์ดา นั้น ข้อเท็จจริงได้ความจากนางนันทนาเบิกความ

ว่า พยานเป็นผู้โทรศัพท์แจ้งให้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปหาจำเลย แสดงว่านายศักดิ์ดาไม่ได้เป็นฝ่ายเริ่มโทรศัพท์ไปหาจำเลยก่อนดังที่กล่าวอ้าง และในทางไต่สวนก็ไม่มีพยานคนใดยืนยันว่าได้ยินจำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาเพื่อขอเอกสารแบบแปลนดังที่จำเลยกล่าวอ้าง นางนันทนาและนายจักรรัตน์ พัวช่วย ต่างก็ไม่ได้เบิกความยืนยันว่าจำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาในเรื่องใด จำเลยจึงไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุนข้อกล่าวอ้างในส่วนนี้ นอกจากนี้ในชั้นไต่สวนยังไม่ปรากฏว่ามีพยานคนใดยืนยันว่าขณะเกิดเหตุจำเลยยังอยู่ในห้องประชุม โดยเฉพาะพินิจอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์ ภูสีโรรังสี ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ เบิกความยืนยันว่า นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย ประธานอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และนางนันทนาได้ออกจากห้องประชุมเวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา ซึ่งเป็นเวลาก่อนที่จำเลยจะเริ่มต้นพูดคุยทางโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดาเมื่อเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา อีกด้วย ทั้งในส่วนที่จำเลยอ้างว่าระหว่างจำเลยพูดคุยโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดา นางนันทนามาขอโทรศัพท์จากจำเลยไปพูดคุยกับนายศักดิ์ดาเป็นการส่วนตัว โดยนางนันทนาเดินออกไปพูดคุยโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดาด้านนอกประชุมนั้น ก็ได้รับความจากนายศักดิ์ดาและนางนันทนาต่างเบิกความตรงกันว่า ระหว่างจำเลยพูดคุยโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดานั้น จำเลยไม่ได้ส่งโทรศัพท์ให้นางนันทนาได้พูดคุยกับนายศักดิ์ดาดังที่จำเลยกล่าวอ้าง ส่วนที่จำเลยอ้างว่า ขณะเกิดเหตุนายศักดิ์ดาได้รับประทานอาหารอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อ นายศักดิ์ดากลับไม่เล่าเรื่องดังกล่าวให้บุคคลทั้งสองฟัง แต่กลับไปเล่าให้บุคคลที่ไม่อยู่ร่วมในเหตุการณ์ขณะเกิดเหตุ เช่น นายภาดล นายสุรินทร์ นายนริศ พิง พยานบุคคลดังกล่าวจึงเป็นพยานบอกเล่าที่ไม่สามารถรับฟังได้ นั้น เมื่อพลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อไม่ใช่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการชี้แจงงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และการที่นายศักดิ์ดาจะเล่าเรื่องที่

เกิดขึ้นให้บุคคลใดฟังนั้นเป็นเรื่องเฉพาะตัวของนายศักดิ์ดาซึ่งไม่อาจนำมาเป็นข้อบ่งชี้ได้ว่าการที่นายศักดิ์ดาไม่ได้แจ้งให้บุคคลทั้งสองทราบเป็นข้อพิรุธที่ทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดาไม่น่าเชื่อถือ นอกจากนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๗/๑ ก็ทำได้ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่าเสียทีเดียวไม่ หากแต่ศาลพึงต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและไม่ควรเชื่อพยานหลักฐานนั้นโดยลำพังเพื่อลงโทษจำเลย เว้นแต่มีเหตุผลอันหนักแน่น มีพฤติการณ์พิเศษแห่งคดีหรือมีพยานหลักฐานอื่นสนับสนุน และคดีนี้มีการพิจารณาคดีในระบบไต่สวน ศาลมีอำนาจอย่างกว้างขวางในการค้นหาความจริงเพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยมีความผิดหรือบริสุทธิ์ เมื่อศาลกำหนดให้นำนายภาดล นายสุรินทร์ นายนริศ มาไต่สวนต่อหน้าจำเลยและให้ฝ่ายจำเลยถามพยานทั้งสามปากแล้ว ศาลจึงรับฟังประกอบพยานหลักฐานอื่นได้ และที่จำเลยอ้างว่าหลังเกิดเหตุ นายศักดิ์ดาไม่ร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดีแก่จำเลยนั้น ก็ได้ความว่าหลังเกิดเหตุ นายศักดิ์ดาได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รายงานข้อเท็จจริงในเรื่องที่เกิดขึ้น จึงได้ชี้แจงข้อเท็จจริงตามบันทึกข้อความกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ฉบับที่ ๑๐๑๑/๓๘๙๖ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข จ.๒๔ และนายศักดิ์ดา ก็ได้ไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๘ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนในเรื่องนี้แล้ว จึงไม่มีเหตุที่นายศักดิ์ดาจะต้องไปแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษจำเลยในเรื่องเดียวกันนี้อีก จากเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น พยานหลักฐานของจำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานโจทก์ได้ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของโจทก์สอดคล้องเชื่อมโยงมีน้ำหนักมั่นคงน่าเชื่อถือรับฟังได้ว่า จำเลยได้กระทำการตามที่โจทก์กล่าวอ้างมาในฟ้อง สำหรับในส่วนที่จำเลยอ้างว่า จำเลยเป็นเพียงกรรมการวิสามัญฯ และอนุ

กรรมการธิการฯ ไม่มีอำนาจตัดลงงบประมาณแต่อย่างใด คงมีหน้าที่ตรวจสอบ ชักถามและขอ
เอกสารจากผู้แทนของหน่วยราชการที่มาชี้แจงเรื่องงบประมาณแล้วรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร
เท่านั้น เห็นว่า คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณตาม
ขอบเขตอำนาจหน้าที่แนวทางในการพิจารณา และปรับลดงบประมาณของหน่วยงานตาม
หลักเกณฑ์ ตามที่คณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ได้มีมติกำหนดกรอบแนวทางการพิจารณาของคณะ
อนุกรรมการธิการฯ ไว้ ตามเอกสารหมายเลข ๑๙ จำเลยในฐานะหนึ่งในคณะอนุกรรมการธิการฯ
ดังกล่าวย่อมมีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นตามกรอบแนวทางการพิจารณา รวมถึงสามารถเสนอ
ความเห็นในการปรับลดงบประมาณของหน่วยงานต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการธิการฯ เพื่อให้ที่
ประชุมพิจารณาลงมติเห็นชอบและเสนอคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ พิจารณาต่อไป ซึ่งข้อเท็จจริง
ในส่วนนี้ยังได้ความเพิ่มเติมจากพยานโจทก์ปากนายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ กลุ่มงาน
คณะกรรมการธิการฯ สำนักกรรมการธิการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่ฝ่าย
เลขานุการในคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ และผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะอนุกรรมการธิการฯ ว่า คณะ
อนุกรรมการธิการฯ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาปรับลดงบประมาณและสรุปรายงานผลการ
พิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ซึ่งคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ยังคงมีอำนาจในการที่
จะพิจารณาปรับลดงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการธิการฯ ไปแล้วหรือไม่ก็ได้
ดังนี้ แม้จำเลยจะไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการปรับลดงบประมาณได้เองโดยลำพังก็ตาม แต่ในฐานะที่
จำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการธิการวิสามัญฯ และอนุกรรมการธิการฯ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่
ในการชักถามและเสนอความเห็นต่อที่ประชุม และมีสิทธิลงมติในการพิจารณางบประมาณทั้งในชั้น
อนุกรรมการธิการฯ และชั้นกรรมการธิการวิสามัญฯ รวมทั้งมีสิทธิสงวนความเห็นเพื่อใช้สิทธิอภิปรายใน

ชั้นพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย การกระทำของจำเลยตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวจึงมีผลต่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งเป็นหน่วยงานที่จะต้องถูกพิจารณาจัดสรรงบประมาณโดยตรง ดังนี้ การที่จำเลยโทรศัพท์ไปพูดคุยเรียกเงินหรือของงานจากนายศักดิ์ดาในช่วงการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จึงเป็นการกระทำที่อยู่ในตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของจำเลยโดยตรง การกระทำของจำเลยจึงเป็นการ เรียกทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลและราชการ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ เมื่อการกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามบทบัญญัติดังกล่าวอันเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ อันเป็นบททั่วไปอีก

อนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “....ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” และวรรค

สอง บัญญัติว่า “ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ” อันเป็นบทบังคับให้ศาลต้องมีคำสั่งเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองและการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา หากศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา โดยไม่จำเป็นต้องมีคำขอตาม มาตรา ๘๑ ของโจทก์ระบุมาท้ายคำฟ้อง คดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว และศาลวินิจฉัยว่าจำเลยกระทำความผิดตามที่ถูก กล่าวหา ย่อมมีผลให้จำเลยต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่และต้องถูกเพิกถอนสิทธิ สมัครรับเลือกตั้งตลอดไปและไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ อีก กับให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิก ถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่เมื่อปรากฏว่าจำเลยพ้นจากตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ จึงไม่จำเป็นต้องมีคำสั่งในส่วนนี้อีก ส่วน การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยนั้น เมื่อจำเลยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลา ๑๐ ปี นับ ตั้งแต่วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ อันเป็นการกระทำ เดียวกันกับการกระทำที่โจทก์ฟ้องในคดีนี้แล้ว จึงเห็นสมควรไม่สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยใน คดีนี้อีก

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐

(อม.๕๐)

- ๒๒ -

จำคุก ๘ ปี กับให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑.

นายสมเกียรติ ตั้งสกุล

(อม.๓๓)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๘/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สังกัดพรรค
เพื่อไทย เป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร
มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอญัตติ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่าง
พระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุมบริหารราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป
การตั้งกรรมาธิการ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กร
อิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และใน

ฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการ
ทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน การบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘
กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะอนุกรรมการ
แผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง จำเลยจึงเป็น
เจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็น
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑
กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณ
ภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญฯ ได้
ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วย
พลังงานแสงอาทิตย์ว่า เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการ
กำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมขอแบบ
แปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนา
น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำเกี่ยวกับการประมาณราคา
ก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด ในการประชุมดังกล่าวนาย
ศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้
ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้างใน

แต่ละโครงการที่สูงเกินไป ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ขี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้คณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกแทนราษฎรครบถ้วน รวมถึงส่งเอกสารดังกล่าวให้แก่จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยได้บังอาจเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีชอบจากนายศักดิ์ดา เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายนายศักดิ์ดาว่า “พຽ່ງນີ້ຂ້ອຈິງ ๕ ລ້ານບາດ” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงตัดงบประมาณเยอะจิง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตัดงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” ต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้

ชักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิมถึงราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าเอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุม คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ และได้ส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงชักถามในประเด็นเดิม ซึ่งทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ หากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกผู้แทนราษฎรย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตลอดจนคำแถลงปิดคดีของโจทก์และจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญในคณะดังกล่าวด้วย ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๕ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ประชุมพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมทรัพยากรน้ำ ในการประชุมดังกล่าวจำเลยในฐานะกรรมาธิการวิสามัญฯ ตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยพลังแสงอาทิตย์ และโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็มว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากัน พร้อมกับขอรายละเอียดโครงการและเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่งนายศักดิ์ดาได้ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนดอัตราราคางานต่อหน่วยของการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลตาม

มาตรฐานของสำนักงบประมาณ สำหรับแบบแปลนและประมาณราคาจะจัดส่งให้ในภายหลัง ตาม รายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๑๗ หน้า ๔๔๕ ถึง ๔๕๗/๑ และในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ มีมติแต่งตั้งอนุกรรมาธิการใน คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ ประกอบด้วยจำเลยและบุคคลอื่นอีก ๙ คน มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการ ทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ที่ ประชุมคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็น ประธานคณะอนุกรรมาธิการ จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง และนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการ ตามเอกสารหมาย จ.๑๘ หน้า ๖๖๗ ถึง ๖๗๒ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ส่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ถึงประธาน คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ขอส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ตามเอกสารหมาย จ.๒๐ หน้า ๙๓๓ ถึง ๑๐๑๖ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ก่อนเลิกประชุมนางสาวแนนแจ้งที่ประชุมว่า นัดประชุมครั้งต่อไปวันพุธที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผัง เมืองตามลำดับ เลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามเอกสาร จ.๒๑ หน้า ๑๑๔๑/๑ หลังเลิกประชุม จำเลย นางสาวแนน นางนันทนา และนายจักร์ตัน พัวช่วย อนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ยังนั่ง อยู่ในห้องประชุมเพื่อรับประทานอาหารเย็น และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการอยู่สรุปการประชุมในวัน

นั้นและเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไป ต่อมาเวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา นางนันทนาได้โทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาซึ่งขณะนั้นอยู่กับพันตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อนายเต๋อที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ ในหมู่บ้านประชาณีเวศน์ ๑ ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร นางนันทนาบอกนายศักดิ์ดาว่า มีเรื่องด่วนเป็นเรื่องสำคัญให้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ โดยไม่บอกว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปยังหมายเลขดังกล่าวแต่ไม่มีผู้รับสาย ต่อมาจำเลยเป็นผู้ใช้โทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวติดต่อกลับมาหานายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา เป็นระยะเวลา ๕๖๕ วินาที และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา เป็นระยะเวลา ๓๖๕ วินาที ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ หน้า ๑๕๖๔ ถึง ๑๕๖๗ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ในช่วงเช้า จำเลยเข้าร่วมประชุมมีข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการเอง ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท และการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน เนื่องจากรถที่เจาะเป็นของราชการ พร้อมกับขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายศักดิ์ดา นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายสุรินทร์ วรภิจรรย์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ร่วมกันชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ นักธรณีวิทยา และช่างเจาะที่มีประสบการณ์ รวมถึงมีเครื่องเจาะบ่อบาดาลสามารถขุดเจาะได้งานคุณภาพสูงกว่าจ้างเอกชน พร้อมก็นำแบบแปลนขายชิ้นจ่อโปรเจคเตอร์ประกอบการชี้แจง และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า ราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเอง ซึ่งจะกำหนดค่าน้ำมัน ค่าวัสดุ ตามอัตราราคางานต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ไม่มีการตั้ง

งบประมาณซ้ำซ้อน ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ๖๑ หน้า ๑๑๕๔/๑ ในการชี้แจงช่วงหนึ่ง นายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “ท่าน (จำเลย) ก็คุยกับผมหลายรอบ ผมอัดเทปไว้นะครับ” และช่วงใกล้เที่ยงนายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ผม ๕ ล้านบาท ผมจะไปแถลงข่าว” แต่ข้อความหลังไม่มีการบันทึกไว้ในรายงานการประชุม และพักการประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา ในช่วงบ่ายมีการประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ แต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณามีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เหตุผล การปรับลดเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย/ปรับลดเป้าหมาย ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ๖๑ หน้า ๑๕๕๗ ถึง ๑๖๘ และรายงานผลการพิจารณาเอกสารหมายเลข ๖๖ หน้า ๑๕๙๒ ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยและนางนันทนาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่อง และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยและนางนันทนาทราบแล้ว และสรุปสำนวนพร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติสำหรับการกระทำของนางนันทนาว่า ไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาตกไป แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป และมีมติสำหรับการกระทำของจำเลยว่ามีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหาและเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ในส่วนคดีอาญาให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ในส่วนคดีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ คดีดังกล่าวศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า

ผู้คัดค้าน(จำเลย) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบ ข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยให้การต่อสู้ว่า ในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยคณะกรรมการไต่สวนจำเลยขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และมีหนังสือไปยังกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อขอเอกสารมาประกอบคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คือ แบบแปลนการก่อสร้าง ประมาณราคาก่อสร้าง และรายละเอียดที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเอง แต่จำเลยยังไม่ได้รับเอกสาร จำเลยจึงมีหนังสือลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ (ที่ถูก ๒๕๖๔) ขอให้ประธานกรรมการไต่สวนดำเนินการติดตามและเร่งรัดเอกสารดังกล่าว แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ดำเนินการเรียกเอกสารตามคำขอของจำเลย และจำเลยมีหนังสือลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ (ที่ถูก ๒๕๖๔) ขอให้ประธานกรรมการไต่สวนเรียกพยานบุคคล คือ พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาดา ไทยเศรษฐ์ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย และนายจักรรัตน์ พัวช่วย มาไต่สวน แต่คณะกรรมการไต่สวนเรียกนางสาวแนนเพียงคนเดียวมาไต่สวน โดยไม่ได้บันทึกเหตุผลไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้น และเร่งรีบสรุปสำนวน อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วย

การตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ นั้น เห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนกรณีกล่าวหาจำเลยและนางสาวนันทนา สงฆ์ประชา ว่า กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยให้คณะกรรมการไต่สวนมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย พร้อมจัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ตามเอกสารหมายเลข จ.๖ การไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ บัญญัติให้คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหานำส่ง คณะกรรมการไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการไต่สวน เรียกบุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดไว้ทำนองเดียวกัน ดังนั้น การไต่สวนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานตามกฎหมายและ

ระเบียบดังกล่าว จึงเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวนที่จะพิจารณาดำเนินการแสวงหาและรวบรวมเข้าสู่สำนวน โดยต้องดำเนินการภายในกรอบอำนาจหน้าที่ตามขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หากคณะกรรมการไต่สวนเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้ว หรือมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนดก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยานอื่นมาทำการไต่สวนอีก หากพยานนั้นเป็นพยานที่ถูกกล่าวหาหรือขอให้เรียกมาไต่สวนก็ต้องบันทึกเหตุที่ไม่เรียกให้ไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ที่จำเลยอ้างว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ดำเนินการติดตามและเร่งรัดเอกสารตามที่จำเลยขอนั้น ได้ความตามทางไต่สวนว่า วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จำเลยมีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเอกสารแบบแปลนก่อสร้าง ประมาณราคาก่อสร้าง และรายละเอียดที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเอง ซึ่งอยู่ที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อประกอบการทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่จำเลยยังไม่ได้รับเอกสารดังกล่าว ต่อมาวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ จำเลยจึงมีหนังสือถึงประธานคณะกรรมการไต่สวนขอให้คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการติดตามและเร่งรัดเอกสารดังกล่าวให้จำเลย และขอขยายระยะเวลายื่นเอกสารชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาครั้งที่ ๔ เป็นเวลา ๓๐ วัน ถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามหนังสือเอกสารหมายเลข ล.๕ เห็นว่า เอกสารแบบแปลนก่อสร้าง ประมาณราคาก่อสร้าง และรายละเอียดที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเองที่จำเลยขอให้กรมทรัพยากรน้ำจัดส่งมาให้นั้น จำเลยไม่ได้ร้องขอให้คณะกรรมการไต่สวนหมายเรียกเอกสารดังกล่าวจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพียงแต่ขอให้ติดตามและเร่งรัดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่งเอกสารให้เพื่อประโยชน์ของจำเลยในการทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเท่านั้น จึงเป็นกรณีที่คณะกรรมการไต่สวนใช้ดุลพินิจว่าเอกสารดังกล่าวมิใช่พยานหลักฐานเกี่ยวกับประเด็นที่จะเข้าสู่สำนวน หากใช่เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ

ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวไม่ ส่วนที่จำเลยอ้างว่า คณะกรรมการไต่สวนไม่เรียกพยานบุคคลตามที่จำเลยร้องขอมาไต่สวน โดยไม่บันทึกเหตุอันไว้ในรายงานการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นและเร่งรีบสรุปสำนวนนั้น ได้ความตามทางไต่สวนว่า เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการไต่สวนมีบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสิทธิคัดค้านคณะกรรมการไต่สวนให้จำเลยทราบแล้ว และอนุญาตให้จำเลยขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นครั้งที่ ๓ ถึงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ต่อมาวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ จำเลยมีหนังสือถึงประธานกรรมการไต่สวนอ้างว่า จำเลยเพิ่งได้รับหนังสือแจ้งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ และเนื่องจากอยู่ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ทำให้การเดินทางไม่สะดวก จึงขอขยายระยะเวลายื่นเอกสารชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาครั้งที่ ๔ เป็นเวลา ๓๐ วัน ถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามหนังสือเอกสารหมายเลข ๕ ต่อมาวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ จำเลยมีหนังสือขอให้ประธานกรรมการไต่สวนเรียกพยานบุคคลคือ พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาดา ไทยเศรษฐ์ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย และนายจักร์ตัน พัวช่วย มาไต่สวน ตามหนังสือเอกสารหมายเลข ๖ แต่คณะกรรมการไต่สวนเรียกนางสาวแนนมาไต่สวนคนเดียว ส่วนบุคคลอื่นไม่เรียกมาไต่สวนตามที่จำเลยร้องขอ โดยบันทึกเหตุอันไว้ในรายงานและสำนวนการไต่สวนว่า จำเลยยื่นคำร้องขอเกินระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งคำร้องมิได้ระบุว่า บุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการเรียกรับเงินนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ หรือไม่ อย่างไรก็ตาม บุคคลที่จำเลยขอให้เรียกหรือไต่สวนไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จึงมีมติงดเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคล ๓ ปาก ดังกล่าว ดังนี้ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจในการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวน โดยมีการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องครบถ้วน

แล้ว เพราะขณะจำเลยมีหนังสือขอให้เรียกพยานบุคคลดังกล่าวมาไต่สวน จำเลยยังไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คณะกรรมการไต่สวนย่อมไม่อาจพิจารณาได้ว่าพยานบุคคลดังกล่าวรู้เห็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีในเรื่องใด ต่อมาจำเลยมีหนังสือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารต่อคณะกรรมการไต่สวนเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมายเลข จ.๔๖ หลังจากนั้นคณะกรรมการไต่สวนได้พิจารณาพยานหลักฐานทั้งหมด แล้วสรุปสำนวนมีความเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณา และเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ประชุมพิจารณามีมติชี้มูล ดังนี้ ในการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนได้ให้โอกาสจำเลยได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามสิทธิของจำเลย ทั้งมีการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว ส่วนการกระทำของจำเลยจะเป็นความผิดตามข้อกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลหรือไม่ จำเลยย่อมมีสิทธิที่จะนำพยานหลักฐานเข้าไต่สวนเพื่อพิสูจน์ในชั้นไต่สวนของศาลได้ การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยได้กระทำตามข้อกล่าวหาในฟ้องหรือไม่ ทางไต่สวนได้ความจากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นพยานเบิกความว่า ในการประชุมคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ เมื่อวันที่ ๑๗, ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยซึ่งเป็นกรรมการธิการวิสามัญฯ ชักถามและโจมตีเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่า มีการกำหนดงบประมาณไม่คุ้มค่า การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลมีราคาแพง การบริหารจัดการไม่จัดจ้างเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงการทุจริต โดยมีการนำภาพโครงการมาเสนอต่อที่ประชุม แต่ภาพดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะบ่อของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ชี้แจงตอบข้อซักถาม และนายศักดิ์ดากับคณะเจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามไปแล้ว แต่จำเลยยังคงติดใจซักถามในคำถามเดิมอยู่ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่งเอกสารประกอบการชี้แจงเพิ่มเติมให้คณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๐ และส่งไปให้จำเลยด้วย ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่ยานอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อนายเต๋อที่ร้านอาหารเปียร์หิมะในหมู่บ้านประชาณีเวศน์ ๑ นางนันทนา สงฆ์ประชา อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ โทรศัพท์มาหานายศักดิ์ดาบอกว่า มีเรื่องด่วนสำคัญให้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ โดยไม่บอกว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร ซึ่งนายศักดิ์ดาคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่จะเขาประชุมคณะอนุกรรมการแผนการบูรณาการ ๒ ต่อมาเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปยังหมายเลขดังกล่าวแต่ไม่มีผู้รับสาย เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ผู้ใช้หมายเลขดังกล่าวโทรศัพท์กลับมาหาพยาน นายศักดิ์ดาจึงได้แจ้งว่าคือจำเลย เพราะจำเลยเป็นกรรมการธิการวิสามัญฯ และเคยซักถามเรื่องงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ใช้เวลาสนทนากัน ๙ นาทีเศษ และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์มาหานายศักดิ์ดาอีกครั้ง ใช้เวลาสนทนา ๖ นาทีเศษ โดยเรื่องที่สนทนากันทั้งสองครั้งมีใจความสำคัญว่า จำเลยแนะนำตัวเองว่า เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง แจ้งว่า “พรงี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงต้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยบอกว่า “ไม่ได้ต้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งนายศักดิ์ดาเข้าใจว่างานดังกล่าวเป็นงานที่ใช้เพียงวิธีตกลงราคาซึ่งมีประมาณ ๓๖๐ แห่ง นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เพอร์เซ็นต์” นายศักดิ์ดาจึงบอกว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เพอร์เซ็นต์ ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” การสนทนาดังกล่าวมิได้สนทนาต่อเนื่องในครั้งเดียวเนื่องจากมีปัญหาสัญญาณโทรศัพท์หลุดต้องโทรศัพท์ติดต่อกันหลายครั้ง หลังจากพยานออกจากร้านอาหารเบียร์หิมะ ในคืนนั้นเวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหานายภาดล ถาวรภุชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้นายภาดลฟังว่าจำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินนายศักดิ์ดา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเรื่องดังกล่าวให้นายสุรินทร์ วรกิจดำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาลฟังด้วย บอกนายสุรินทร์เตรียมข้อมูลเพื่อไปชี้แจงให้พร้อม นอกจากนี้วันรุ่งขึ้นเวลา ๗.๕๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดายังได้โทรศัพท์ไปเล่าให้นายนริศ ขำนุรักษ์ ซึ่งเป็นเพื่อนพยานและเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฟังอีกคนด้วย เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงเช้า คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ประชุมพิจารณางบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยเข้าร่วมประชุมตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเองเกี่ยวกับค่าเจาะบ่อบาดาลราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ และการกำหนดอัตราราคางานต่อหน่วยที่เท่ากันทุกจังหวัด ในช่วงแรกพยานเป็นผู้ชี้แจงด้วยตัวเอง แล้วให้นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและนายสุรินทร์ เป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับงานด้านเทคนิคการขุดเจาะบ่อบาดาลที่หน่วยงานดำเนินการเอง แต่จำเลยยังคงซักถามว่ามีการกำหนดราคาแพง และซักถามเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าน้ำมันกับค่าเบี้ยเลี้ยงต่าง ๆ ระหว่างนั้นนายศักดิ์ดาถูกออกจากห้องประชุมไปเข้าห้องน้ำได้พบกับนางวันทนา อาชีวะวิทย์ ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายศักดิ์ดาพูดกับนาง

วันทนาว่า ตนอายุที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาน้ำบาดาลถูกคณะอนุกรรมการชักถามเยาะ และเล่าให้นางวันทนาฟังว่าคืนวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีอนุกรรมการโทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากนั้นนายศักดิ์ดา กลับเข้าห้องประชุมและยืนขึ้นพูดว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕ ล้านบาท ผมจะไปแกล้งข่าว” ซึ่งมีนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พูดขึ้นว่าจะพานายศักดิ์ดาไปแกล้งข่าว ประธานจึงสั่งพักการประชุม ในช่วงบ่ายจำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการได้สอบถามพยานว่า กรมทรัพย์สินทางปัญญาน้ำบาดาลจะตั้งงบประมาณเท่าใด นายศักดิ์ดาขอตัดร้อยละ ๑ เป็นเงินประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ประธานคณะอนุกรรมการขอให้ตั้งงบประมาณ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และนายศักดิ์ดายินยอมตามนั้น นายศักดิ์ดา ยอมรับว่าไม่ได้บันทึกเสียงสนทนาระหว่างนายศักดิ์ดา กับจำเลยไว้ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเหตุการณ์ดังกล่าว วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาทำบันทึกกรมทรัพย์สินทางปัญญาน้ำบาดาลลับ ด่วนที่สุดที่ ทส ๐๗๐๑/๓๘๙๖ ถึงปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นคณะอนุกรรมการเรียกเงิน ๕ ล้านบาท ให้ปลัดกระทรวงทราบ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๔ ส่วนจำเลยอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความว่า จำเลยโทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาพูดคุยเรื่องเอกสารแบบแปลนและประมาณการโครงการขุดเจาะบ่อบาดาล จำเลยไม่ได้เรียกเงินนายศักดิ์ดา ซึ่งนายศักดิ์ดาเป็นฝ่ายโทรศัพท์มาหาจำเลยก่อน ส่วนที่จำเลยไม่ได้พูดเรื่องเอกสารแบบแปลนกับนายภาดล เพราะกรมทรัพย์สินทางปัญญาน้ำส่งเอกสารแบบแปลนให้แล้ว ซึ่งจำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการวิสามัญฯ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ทั้งสามสถานะ จำเลยเพียงคนเดียวไม่มีอำนาจพิจารณาผ่านหรือปรับลดงบประมาณได้ โดยคณะอนุ

กรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ไม่มีอำนาจปรับลดงบประมาณ มีหน้าที่เพียงพิจารณาสรุปผล ซึ่งต้องถือตามมติเสียงส่วนใหญ่ หากมีการปรับลด เจ้ากระทรวงต้องลงลงมือชื่อในแบบฟอร์มยินยอมปรับลดงบประมาณ แล้วรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ซึ่งต้องพิจารณาเสนอสภาผู้แทนราษฎรตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด จำเลยซักถามเกี่ยวกับงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาลตามหน้าที่กรรมการวิสามัญและอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มิได้ถามคำถามซ้ำไปซ้ำมา เนื่องจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้างตามที่จำเลยขอ จำเลยจึงไม่สามารถตรวจสอบได้ว่ามีกำหนดราคาถูกหรือแพงหรือไม่ ซึ่งอนุกรรมการคนอื่นก็มีข้อสงสัยและซักถามเช่นกัน มิใช่จำเลยคนเดียว นายศักดิ์ดาโกธรเคื่องจำเลยที่ซักถามแบบเข้มข้น นายศักดิ์ดาจึงวางแผนเป็นฝ่ายโทรศัพท์มาหาจำเลยก่อนเพื่อให้จำเลยติดต่อกลับ และนายศักดิ์ดาทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข จ.๒๔ เป็นเท็จ คำเบิกความของนายศักดิ์ดาไม่น่าเชื่อถือเพราะนายศักดิ์ดาไม่เล่าให้พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋ซึ่งอยู่กับนายศักดิ์ดาขณะเกิดเหตุฟัง แต่กลับไปเล่าให้บุคคลใกล้ชิดและผู้ได้บังคับบัญชาของตนฟัง ทั้งไม่ได้ร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดีแก่จำเลย นอกจากนี้นายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ว่าได้บันทึกเสียงสนทนากับจำเลยไว้ และไปพูดต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชนว่า ถ้าผมบอกเบอร์โทรปั๊บหรือให้เทป เปิดเทปฟัง ทุกคนรู้จักหมดนะครับ แต่นายศักดิ์ดาไปให้อัยคำต่อคณะกรรมการไต่สวนและมาเบิกความว่า ไม่มีบันทึกเสียงสนทนาไว้ ซึ่งขณะที่จำเลยพูดคุยโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดาจำเลยอยู่ในห้องประชุมกับอนุกรรมการและเจ้าหน้าที่อีกหลายคน ซึ่งไม่มีบุคคลใดได้ยินจำเลยพูดเรียกเงินนายศักดิ์ดาเลย และขณะที่จำเลยกำลังพูดคุยโทรศัพท์อยู่นั้น นางนันทนามาขอโทรศัพท์จากจำเลยไปพูดคุยกับนายศักดิ์ดา โดยนางนันทนาเดินออกไปพูดคุยกับ

จำเลยนอกห้องประชุม แล้วนำโทรศัพท์มาคืนจำเลยซึ่งได้วางสายไปก่อนแล้ว เห็นว่า ขณะเกิดเหตุ นายศักดิ์ดาอยู่กับพลตำรวจตรวิวัฒน์และนายเต๋ที่ร้านอาหารเบียร์หิมะ แต่นายศักดิ์ดาออกไปพูดคุยโทรศัพท์กับจำเลยนอกห้องอาหาร และไม่ได้เล่าเรื่องที่พูดคุยกับจำเลยให้บุคคลทั้งสองฟัง ส่วนจำเลยอยู่ในห้องประชุมที่รัฐสภา กับนางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย นางนันทนา สงฆ์ประชา และนายจักรรัตน์ พัวช่วย ซึ่งเป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการอีกหลายคนอยู่ในห้องประชุมด้วย พยานที่อยู่ในห้องประชุมกับจำเลยต่างเบิกความสอดคล้องตรงกันว่า ไม่ได้ยินจำเลยพูดคุยโทรศัพท์เรียกเงินนายศักดิ์ดา ดังนั้น ขณะเกิดเหตุจึงมีเพียงนายศักดิ์ดา กับจำเลยเท่านั้นที่รู้เห็นเหตุการณ์เรื่องที่พูดคุยกันทางโทรศัพท์ และเบิกความยืนยันกันอยู่ ทางไต่สวนได้ความว่า หลังเกิดเหตุในคืนนั้น นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเหตุการณ์ให้นายภาดล ถาวรภุชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำฟัง และโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเหตุการณ์ให้นายสุรินทร์ วรกิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา น้ำบาดาลฟังด้วย ข้อนี้ได้รับความจากนายภาดลเบิกความว่า ในคืนเกิดเหตุเวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา นางนันทนาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาบอกให้นายภาดลโทรศัพท์ไปหาจำเลยเรื่องงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำที่จะเข้าที่ประชุมพรุ่งนี้ นายภาดลจึงโทรศัพท์ไปหาจำเลยก่อน ต่อมาเวลา ๑๙.๑๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์กลับมาหานายภาดล สอบถามเกี่ยวกับงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำว่า มีงบอะไรบ้าง ลงที่ไหน และเวลา ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์มาหานายภาดลอีกครั้ง สอบถามเกี่ยวกับงานก่อสร้างของกรมทรัพยากรน้ำว่า ทำอย่างไรบ้าง ตนเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง งบประมาณกรมทรัพยากรน้ำมีกี่ประเภท นายภาดลตอบอธิบายและขอร้องว่า อย่าตัดงบประมาณเลย แล้วจำเลยสอบถามว่า บริหารงบประมาณอย่างไร นายภาดลตอบว่า ต้องทำ e-bidding ตั้งแต่มี e-bidding มีการพิจารณาค่ามา ๔ ถึง ๕ ปีแล้ว ซึ่งจำเลยพูดว่า อย่างนี้ก็บริหารไม่ได้สิ

ผมเป็นผู้รับเหมา ผมมาคุมช่วยมัย นายภาดลตอบว่า ยินดี เนื่องจากเป็นการทำ e-bidding ซึ่งนายภาดลเข้าใจว่าการพุดตังกล่าวเป็นการพุดของงาน หลังจากนั้นเวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาสอบถามนายภาดลว่ามีอนุกรรมการโทรศัพท์มาหาหรือไม่ นายภาดลตอบว่า มี เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณที่จะเข้าพรงนี้ว่ามีงบอะไรบ้าง นายศักดิ์ดาเล่าว่า ของผม เขาเรียกเงินผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผมไม่ให้เพราะไม่มี ซึ่งนายศักดิ์ดาบอกชื่อจำเลยให้ทราบด้วย และนายสุรินทร์เบิกความว่า วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงกลางคืนหลังจากเวลา ๒๐ นาฬิกาเป็นต้นไป นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาเล่าเหตุการณ์ให้นายสุรินทร์ฟังว่า จำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินนายศักดิ์ดา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อแลกกับการตัดงบประมาณน้อยลง แต่นายศักดิ์ดาไม่ให้ นายศักดิ์ดาบอกให้นายสุรินทร์เตรียมข้อมูลให้ดีที่สุดเพราะพรงนี้ทำทางจะหนัก และนายนิรศเบิกความว่า วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๗.๕๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดาโทรศัพท์มาเล่าเหตุการณ์ให้นายนิรศฟัง แต่ไม่บอกว่าผู้เรียกเงินคือจำเลย และได้ความตามบันทึกถ้อยคำของนางวันทนา อาชีววิทย์ เอกสารหมายเลข จ.๓๔ หน้า ๑๗๓๘ ว่า วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงเช้า ระหว่างประชุมชี้แจงงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายศักดิ์ดาลุกออกจากห้องประชุมไปเข้าห้องน้ำ หลังจากนั้นนางวันทาก็ลุกออกจากห้องประชุมไปเข้าห้องน้ำเช่นกัน ระหว่างทางนางวันทนาเดินสวนกับนายศักดิ์ดา นายศักดิ์ดาหยุดเล่าให้นางวันทนาฟังว่า มีคนเรียกเงิน แต่ไม่ระบุชื่อและตำแหน่ง ว่าผู้เรียกเป็นผู้ใด หรือมีพฤติการณ์เรียกเงินอย่างไร เพราะนายศักดิ์ดารีบกลับไปเข้าห้องประชุม ตามบันทึกถ้อยคำ เอกสารหมายเลข จ.๓๕ เห็นว่า เรื่องที่นายศักดิ์ดาเล่าให้พยานทั้งสี่ฟังดังกล่าวสอดคล้องตรงกับที่นายศักดิ์ดาพุดต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ว่า มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรศัพท์มาดบทรัพย์ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ต่อมาวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาได้ทำบันทึกชี้แจง

ข้อเท็จจริงกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นอนุกรรมการเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้ปลัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทราบ ตามเอกสารหมายเลข ๖๒๔ บันทึกดังกล่าวมีรายละเอียดระบุ
ข้อความยืนยันว่า รองประธานคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง ซึ่งหมายถึงจำเลย
ได้โทรศัพท์มาเรียกเงินนายศักดิ์ดา ส่วนที่นายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า ได้บันทึกเสียงสนทนาระหว่าง
นายศักดิ์ดากับจำเลยไว้ แต่ความจริงไม่มีการบันทึกเสียงสนทนานั้น ได้ความตามรายการการประชุม
เอกสารหมายเลข ๖๒๑ หน้า ๑๑๕๕/๑ ถึง ๑๑๕๖/๑ ว่า ก่อนที่นายศักดิ์ดาจะพูดถ้อยคำดังกล่าว จำเลย
กับนายศักดิ์ดาได้มีการซักถามชี้แจงโต้ตอบกันไปมา โดยจำเลยยังคงซักถามเกี่ยวกับโครงการเจาะบ่อ
บาดาลแห่งละ ๑๗๑,๐๐๐ บาท ที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการเองว่า มีราคาแพงกว่าการว่าจ้าง
เอกชน และมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน นายศักดิ์ดาจึงพูดว่า ถ้าจะ
ประมูลเพื่อเอกชนเจาะ ถ้าบ่อเสียหายขอให้ท่านรับผิดชอบ ผมยินดี เพื่อท่านจะมาประมูล แล้วจำเลย
พูดตอบว่า ผมไม่ใช่ผู้รับเหมา ซึ่งราคาเจาะบ่อบาดาลผู้แทนสำนักงบประมาณได้ชี้แจงไปแล้วว่า
กำหนดตามอัตราราคางานต่อหน่วยตามบัญชีมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ซึ่งได้ความตามบันทึก
ถ้อยคำของนางสาวพัทธนันท์ พลุฑวงายณ์ เอกสารหมายเลข ๖๓๘ ว่า หลังจากนายศักดิ์ดาพูดถ้อยคำ
ดังกล่าวแล้วลุกเดินออกไปจากห้องประชุม ประกอบกับนางสาวแนนเบิกความว่า ก่อนพักการประชุม
การประชุมค่อนข้างเข้มข้น การถามตอบเริ่มมีอารมณ์กันมาสักพักแล้ว จึงสนับสนุนให้เห็นว่านาย
ศักดิ์ดาพูดถ้อยคำดังกล่าวออกไปเพื่อต้องการให้จำเลยหยุดซักถามเท่านั้น เพราะมีการชี้แจงตอบข้อ
ซักถามไปแล้ว ต่อมาเมื่อนายศักดิ์ดากลับเข้าห้องประชุมแล้วพูดต่อที่ประชุมว่า พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก
เพราะเมื่อคืนมีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแถลงข่าว
และนายศรีณวุฒิ ศรีณเกตุ ซึ่งเป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พูดขึ้นว่า จะพานายศักดิ์ดาไป

แถลงข่าว ซึ่งนายศรีณวุฒิมาเบิกความว่า หลังจากนายศรีณวุฒิกับนายศักดิ์ดาออกมาจากห้องประชุมแล้ว นายศรีณวุฒิสอบถามนายศักดิ์ดาเรื่องเทปบันทึกเสียงสนทนาและเรื่องที่นายศักดิ์ดาพูดในที่ประชุมว่ามีอนุกรรมการโทรศัพทไปตบทรัพย์ นายศักดิ์ดามีท่าทางไม่มั่นใจและบอกว่าไม่มีการบันทึกเสียงสนทนาและไม่มีใครโทรศัพทไปเรียกเงิน นายศรีณวุฒิจึงไม่ไปแถลงข่าวนั้น เห็นว่าขณะนั้นนายศักดิ์ดา ยังไม่ได้บอกว่าเป็นอนุกรรมการคนที่โทรศัพทไปเรียกเงินนายศักดิ์ดาเป็นใคร การไปแถลงข่าวอาจเกิดทำให้เกิดปัญหาอื่นตามมาอีกได้ เป็นเหตุให้นายศักดิ์ดาตอบนายศรีณวุฒิไปแบบนั้น เหตุดังกล่าวจึงไม่ถึงกับเป็นข้อพิรุธทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดาน้ำหนักน้อยลงหรือไม่น่าเชื่อถือได้ความว่าก่อนเกิดเหตุจำเลยตั้งข้อสังเกตและซักถามงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลตั้งแต่การประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ ในทำนองว่ามีการตั้งงบประมาณไม่เหมาะสม อาจเป็นช่องให้มีการทุจริต และขอเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้าง เพื่อตรวจสอบว่ามีราคาเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่งเอกสารรายละเอียดโครงการตามที่จำเลยขอให้แล้ว แต่ไม่ได้ส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้างไปให้ จำเลยจึงถือโอกาสนำมาเป็นข้ออ้างในการติดต่อนายศักดิ์ดาเพื่อนำไปสู่การพูดคุยเรียกเงินและขงานานจากนายศักดิ์ดา ซึ่งถ้อยคำที่จำเลยพูดขงานานจากนายศักดิ์ดามีลักษณะทำนองเดียวกับที่จำเลยพูดกับนายภาดล เมื่อพิจารณาสภาพของนายศักดิ์ดาซึ่งเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ตำแหน่งอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไม่เคยรู้จักจำเลยมาก่อน เพิ่งรู้จักครั้งแรกในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ แม้จำเลยจะมีข้อสังเกตและคำซักถามเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายประเด็น ทั้งมีการขอเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้างด้วย ซึ่งทำให้การชี้แจงตอบข้อซักถามของหน่วยงานมีความยุ่งยากมากกว่าปีที่ผ่านมาและทำให้นายศักดิ์ดามีอารมณ์ขุ่นเคืองจำเลยบ้าง ดังที่นายชาดา ไทยเศรษฐ์ และพันตำรวจเอก

ทวิ สอดส่อง ได้เบิกความในคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๔/๒๕๖๔ ถือเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ ซึ่ง นายศักดิ์ดาได้ไปชี้แจงงบประมาณตามหน้าที่และปณานุกรณราชการ ไม่ใช่สาเหตุโกรธเคืองที่รุนแรงถึงขั้นทำให้นายศักดิ์ดาอาฆาตจำเลยถึงขนาดปั้นแต่งเรื่องขึ้นและทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงโดยไม่มีมูลความจริง เพราะเป็นการเสี่ยงที่นายศักดิ์ดาจะถูกดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางวินัยซึ่งมีผลกระทบ ต่อหน้าที่การงานของตนได้ ทั้งเหตุการณ์ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายคน จึงยากที่นายศักดิ์ดาจะวางแผนล่วงหน้าให้เป็นไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เพราะก่อนเกิดเหตุนางนันทนาโทรศัพท์บอกให้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปหาจำเลย มิใช่ให้นายศักดิ์ดาเป็นฝ่ายเริ่มต้นติดต่อหาจำเลยก่อน และหลังเกิดเหตุในคืนนั้นนายศักดิ์ดาได้เล่าเหตุการณ์ให้นายภาดลและนายสุรินทร์ฟัง วันรุ่งขึ้นนายศักดิ์ดาได้เล่าให้นายนิรุตและนายวันทนาฟังอีกด้วย ซึ่งนายภาดล นายสุรินทร์ และนายนิรุตต่างเบิกความสอดคล้อง ตรงกับที่ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แม้พยานทั้งสี่เป็นพยานบอกเล่า แต่กฎหมายไม่ได้ห้ามรับ พยานเช่นว่านี้โดยเด็ดขาด เมื่อพิจารณาตามสภาพ ลักษณะแหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของ พยานทั้งสี่ น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ ศาลย่อมรับฟังคำเบิกความและบันทึกถ้อยคำของพยานทั้งสี่ ประกอบพยานหลักฐานอื่นเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง(๑) และ ๒๒๗/๑ พยานทั้งสี่ไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลย ไม่มี เหตุระแวงสงสัยว่าจะกลั่นแกล้งเบิกความและให้ถ้อยคำให้ร้ายปรักปรำจำเลยเกินจริง เชื่อว่าพยานทั้งสี่ เบิกความและให้ถ้อยคำไปตามความเป็นจริงที่ตนรู้เห็นมา จึงมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ส่วนที่นายศักดิ์ดาทำ บันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และไปให้ถ้อยคำต่อ คณะกรรมการไต่สวนว่า นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปเล่าให้นายภาดลฟังและถามว่า มีคนโทรมาหาและขอ เงินหรือไม่ นายภาดลตอบว่า มี ขอผม ๑๐ ล้านบาท แต่ผมไม่ยอม ซึ่งไม่ตรงกับที่นายภาดลได้ให้

ถ้อยคำต่อคณะกรรมการไต่สวนว่า จำเลยไม่ได้เรียกเงินนายภาดลเพื่อเป็นการตอบแทนในการผ่าน
งบประมาณโดยไม่ตัดงบประมาณ ตามบันทึกถ้อยคำเอกสารหมายเลข ๒๙ เห็นว่า นายภาดลให้ถ้อยคำ
ต่อคณะกรรมการไต่สวนและเบิกความตรงกับคำเบิกความของนายศักดิ์ดาที่ว่า นายศักดิ์ดาเล่าให้นาย
ภาดลฟังว่า จำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินนายศักดิ์ดา ซึ่งเป็นสาระสำคัญในคดีนี้ ส่วนที่นายภาดลให้
ถ้อยคำแตกต่างไปดังกล่าว ข้อที่แตกต่างเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับระหว่างนายภาดลกับจำเลย จึงไม่ทำให้
ความเบิกความของนายศักดิ์ดาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญเป็นพินัยที่น่าสงสัย ที่จำเลยอ้างว่า จำเลย
โทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาพูดคุยเรื่องเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้างที่จะชี้แจง
งบประมาณในกาประชุมของอนุกรรมการแผนการบูรณาการ ๒ ในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ไม่ได้
เรียกเงินนายศักดิ์ดานั้น เห็นว่า จำเลยพูดโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง รวมเป็นเวลาประมาณ ๑๕
นาที ซึ่งข้อความที่นายศักดิ์ดาเบิกความยืนยันว่า จำเลยเรียกเงินและของงานนั้นเป็นการสรุปใจความ
สาระสำคัญมา จำเลยตั้งข้อซักถามและขอเอกสารแบบแปลนก่อสร้างและประมาณราคาก่อสร้างตั้งแต่
ในชั้นกรรมการวิสามัญฯ แต่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลยังไม่ได้จัดส่งให้ จำเลยจึงใช้เป็นข้ออ้างในการ
โทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาพูดคุยเรื่องแบบแปลนเพื่อนำไปสู่การพูดเรียกเงินต่อไป นอกจากนี้ถ้อยคำที่
จำเลยพูดของงานนายศักดิ์ดายังมีลักษณะทำนองเดียวกับที่จำเลยพูดของงานนายภาดลอีกด้วย ที่จำเลย
อ้างว่า ขณะที่จำเลยกำลังพูดคุยโทรศัพท์อยู่นั้น นางนันทนา มาขอโทรศัพท์จากจำเลยไปพูดคุยกับนาย
ศักดิ์ดา โดยนางนันทนาเดินออกไปพูดโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดาที่นอกห้องประชุม แล้วนำโทรศัพท์มา
คืนจำเลยซึ่งได้วางสายไปก่อนแล้ว ข้อนี้ได้รับความจากนายศักดิ์ดาเบิกความว่า ระหว่างที่พูดคุยโทรศัพท์
กับจำเลย จำเลยไม่ได้ส่งโทรศัพท์ให้นางนันทนาคุยกับนายศักดิ์ดา ส่วนนางนันทนาก็เบิกความว่า นาง
นันทนาไม่ได้ขอโทรศัพท์จากจำเลยขณะที่จำเลยกำลังคุยกับนายศักดิ์ดาเช่นกัน ที่จำเลยอ้างว่านาย

ศักดิ์ดาไม่เล่าเหตุการณ์ให้พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อฟัง ก็ไม่ใช่เรื่องผิดปกติ เพราะจำเลยมีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องร้ายแรงและไม่เกี่ยวกับบุคคลทั้งสอง การที่นายศักดิ์ดาไม่เล่าให้บุคคลทั้งสองฟังจึงไม่ใช่ข้อพิรุณเช่นกัน และที่จำเลยอ้างว่า หลังเกิดเหตุ นายศักดิ์ดาไม่ร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดีแก่จำเลยนั้น ได้กล่าวว่าหลังเกิดเหตุคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นและต่อมาได้แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนขึ้นไต่สวนข้อเท็จจริงเรื่องนี้แล้ว นายศักดิ์ดาจึงไม่จำเป็นต้องไปร้องทุกข์กล่าวโทษจำเลยอีก ข้ออ้างของจำเลยทุกข้อไม่สมเหตุสมผลฟังไม่ขึ้น พยานหลักฐานของจำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานโจทก์ได้ แม้โจทก์มีนายศักดิ์ดาเป็นประจักษ์พยานเพียงปากเดียวที่รู้เห็นเรื่องที่จำเลยเรียกเงินนายศักดิ์ดา แต่นายศักดิ์ดาเบิกความสอดคล้องเชื่อมโยงกับพยานบุคคลอื่นได้อย่างสมเหตุสมผลมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ เมื่อพิจารณาประกอบพยานแวดล้อมและพฤติการณ์ต่างๆ ดังที่วินิจฉัยมาข้างต้น พยานหลักฐานที่ไต่สวนมามีน้ำหนักมั่นคงข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยโทรศัพท์ไปเรียกเงินและขอร้องงานจากนายศักดิ์ดาเพื่อตอบแทนการพิจารณาผ่านงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจริง แม้จำเลยเพียงคนเดียวไม่มีอำนาจเด็ดขาดโดยตรงในการปรับลดงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพราะการพิจารณาปรับลดงบประมาณของคณะกรรมการมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ต้องเป็นไปตามมติที่ประชุม แล้วสรุปรายงานผลเสนอความเห็นให้คณะกรรมการธิการวิสามัญฯ พิจารณา และรายงานผลการพิจารณาต่อสภาผู้แทนราษฎรต่อไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด แต่จำเลยซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการธิการวิสามัญฯ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีสิทธิอภิปรายซักถามแสดงความคิดเห็นเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อที่ประชุมและลงมติในทุกขั้นตอนของการพิจารณางบประมาณ โดยเฉพาะในฐานะกรรมการธิการวิสามัญฯ จำเลยมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมได้ หากยังติดใจ

ในงบประมาณส่วนใดก็มีสิทธิขอสงวนความเพื่ออภิปรายในสภาผู้แทนราษฎรซึ่งจำเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ด้วย ดังนั้น การที่จำเลยโทรศัพท์ไปเรียกเงินและซองงานจากนายศักดิ์ดาเพื่อตอบแทนการพิจารณาผ่านงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งจำเลยมีสิทธิอภิปรายซักถามเสนอความเห็นและลงมติที่ประชุมได้ดังกล่าว จึงไม่ทำให้การกระทำของจำเลยขาดองค์ประกอบความผิดตามที่จำเลยให้การต่อสู้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลและราชการ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้อง เมื่อการกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก

อนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “...ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดถูก

เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ” เห็นว่า ตามบทบัญญัติดังกล่าว ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดตามที่ถูกล่ามหาย่อมมีผลให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ กับให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่เนื่องจากในคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้าน(จำเลยคดีนี้)มีกำหนดเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาในคดีดังกล่าว ซึ่งการกระทำในคดีดังกล่าวเป็นการกระทำเดียวกันกับคดีนี้ จึงเห็นสมควรไม่สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยในคดีนี้อีก

วินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ลงโทษจำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิ

(อม.๕๐)

- ๒๗ -

สมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง
และวรรคสอง.

นายอำพันธ์ สมบัติสถาพรกุล